

Samen aan de slag: daar krijg je een beter Boxtel van

begroting 2023

meewerkend

boxtel

Programmabegroting 2023 en financiële begroting 2023
inclusief meerjarenramingen 2024-2026

Inhoudsopgave

Algemeen.....	3
Inleiding begroting 2023.....	4
Leeswijzer begroting 2023	9
Programma's	11
Duurzame Transformatie	11
Sociale Kracht.....	34
Leefbare Ruimte	66
Vitaal Ondernemen	104
Meewerkend Bestuur	128
Paragrafen	144
Lokale heffingen	144
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	156
Kapitaalgoederen.....	163
Financiering	170
Bedrijfsvoering	174
Verbonden partijen	177
Grondbeleid	198
Financiën.....	203
Uitgangspunten en grondslagen begroting 2023 en meerjarenramingen 2024-2026	204
Samenvattend overzicht ontwikkeling begrotingssaldo	206
Meerjarig overzicht van baten en lasten en de resultaatbestemming per programma	209
Incidentele baten en lasten op programmaniveau	211
Stand van zaken te realiseren taakstellingen en restant stelposten	215
Reserves	217
Voorzieningen.....	222
Nieuw beleid, gehonoreerde wensen	225
Investerings	225
Meerjarig overzicht balans	228
Overzicht van baten en lasten en presentatie structureel begrotingssaldo	229
Inzicht in baten en lasten Begroting 2023	230
Bijlagen	234
Verplichte BBV indicatoren	234
Lijst van afkortingen	239
Begrippenlijst	244

Algemeen

Inleiding begroting 2023

Begroting 2023

Voor u liggen de Programmabegroting 2023, de Financiële begroting 2023 en de meerjarenramingen 2024-2026 (hierna genoemd de Begroting 2023) van de gemeente Boxtel. Dit is de tweede begroting op basis van het beleidsakkoord 2021-2026 'Samen aan de slag'.

De financiële positie van onze gemeente is ten opzichte van de vorige begroting 2022 flink verbeterd. Het doet ons deugd dat de begroting voor de komende jaren een positief resultaat laat zien. We zetten hiermee een belangrijke stap op weg naar een veerkrachtig Boxtel met de basis op orde.

Hogere algemene uitkering Gemeentefonds

Kort gezegd zien we tot en met 2025 forse positieve begrotingssaldi. Die ontstaan met name door een hogere algemene uitkering vanuit het Gemeentefonds. Het jaar 2026 geeft echter een ander beeld. In dat jaar krijgen we als gemeente alsnog te maken met de eerder opgeschorte opschalingskorting. Ook is er sprake van een negatieve ontwikkeling van het accres. Beide ontwikkelingen hebben een negatief effect op onze structurele inkomsten. In 2026 krijgen we € 5,1 miljoen minder aan inkomsten vanuit het Rijk. Dit is ook de belangrijkste reden van het tekort in de laatste jaarschijf na vaststelling van de begroting 2023 inclusief een aantal recente ontwikkelingen

Boxtel is niet de enige gemeente die met dit probleem te maken krijgt. Alle Nederlandse gemeenten zien hun inkomsten uit het gemeentefonds in 2026 fors dalen. De VNG voert daarom namens de gemeenten overleg met het Kabinet om te komen tot een oplossing. Op het moment dat deze begroting gemaakt werd, moest dat overleg nog plaatsvinden. De uitkomsten ervan hebben we dus ook niet kunnen meenemen in onze Begroting 2023.

Verskil met Begroting 2022

Het verschil met de Begroting 2022 is het gevolg van een aantal ontwikkelingen:

- De jaarrekening 2021 kon worden afgesloten met een netto resultaat van € 2,5 miljoen ten gunste van onze vermogenspositie.
- In tegenstelling tot eerdere berichten uit Den Haag, blijkt onze gemeente geen nadeel-, maar een voordeelgemeente te zijn in de herverdeling van het gemeentefonds. Dit betekent geen jaarlijks nadeel van € 320.000, maar een structureel positief effect op de begroting van € 1,1 miljoen.
- De gemeentefondsuitkeringen in de jaren tot en met 2025 ontwikkelen zich positief met name vanwege een opwaarts accres en de opgeschorte opschalingskorting.
- In november 2021 is het kerntakendekkingsplan vastgesteld. Met de oplopende taakstelling van ruim € 4,5 miljoen kon een sluitende meerjarenbegroting gerealiseerd worden.

Zoals in de Kadernota 2023 is toegelicht heeft dit financieel perspectief het mogelijk gemaakt om zonder bijkomende dekkingsmaatregelen budget in te zetten voor structureel nieuw beleid.

De begrotingssaldi tot en met 2025 geven mogelijkheden om middelen beschikbaar te stellen voor een aantal recente ontwikkelingen.

Overzicht begrotingssaldo begroting 2023 inclusief recente ontwikkelingen

Samenvattend zien we de volgende ontwikkeling van het begrotingssaldo vanaf de vorige begroting:

Ontwikkeling begrotingssaldo (x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Begrotingssaldo begroting 2022-2025	-449	-496	-727	16
Mutaties na vaststelling begroting 2022:				
• kerntaken dekkingsplan	306	344	895	544
• 2e bestuursrapportage 2021	606	672	772	682
• 1e bestuursrapportage 2022	2.158	3.367	3.367	181
• kadernota 2023	-1.391	-1.313	-1.556	-1.671
Begrotingssaldo na 1^e berap en kadernota 2023	1.231	2.574	2.752	-248
Mutaties verwerkt in deze begroting:				
• netto effect meicirculaire 2022	234	1.542	2.579	375
• diverse mutaties begroting 2023-2026	-34	-41	-41	-39
<i>Inzet begrotingssaldo begroting 2023 recente ontwikkelingen:</i>				
Maatregelen die niet behaald gaan worden:				
• Product Beheer Openbare Ruimte	-30	-37	-37	-37
• Beheersbudgetten EVZ's korten	-20	-13		
Nieuwe kostenposten:				
• Energiekosten Dommelbad	-100	-100	-100	-100
• Voorbereidingsbudget Willibrordusschool	-100			
• Aanpassingen openbare ruimte, meerwerk Fixieapp	-50	-50	-50	
• Verruimen openingstijden fietsenstalling station	-30	-30	-30	-30
• Mobiliteitstransitie	-25	-25		
• Onderhoud Keulsebaan	-100	-100		
• Opwaardering onderhoud invalswegen Boxtel	-45	-45	-45	-45
• Uitvoeringsbudget ouderenagenda	-50	-50	-50	-50
Noodzakelijke maatschappelijke opgaven		-3.000	-4.000	
Begrotingssaldo begroting 2023-2026	880	626	978	-174

Toelichting recente ontwikkelingen meegenomen in begroting 2023

Maatregelen die niet behaald gaan worden

- *Product Beheer Openbare Ruimte*
De beoogde bezuiniging om onverharde paden en zandwegen uiterlijk in 2024 te verkopen en aan de openbaarheid te onttrekken loopt vertraging op door gebrek aan potentiële kopers (terreinbeherende instanties). Door de ingeboekte bezuinigingen terug te draaien waarborgen we met het continueren van regulier beheer de veiligheid
- *Beheersbudgetten EVZ's korten*
De korting van de beheersbudgetten ecologische verbindingsschakels wordt gerealiseerd door de verkoop van te onderhouden arealen. De verkoop en daarmee de bezuiniging wordt vóór 2024 niet gehaald. Tot dat moment zal de gemeente het regulier onderhoud verzorgen.

Nieuwe kostenposten

- *Energiekosten Dommelbad*
Als gevolg van de gestegen gas- en elektriciteitsprijzen, stijgen de energiekosten van het Dommelbad. De gemeente is vanuit de exploitatieovereenkomst met de exploitant contractueel verplicht een exorbitante stijging van de gasprijzen te vergoeden aan de exploitant. Hierbij dient te worden vermeld dat door de grote schommelingen van de gasprijs de energiekosten zich moeilijk laten voorspellen.
- *Vorbereidingsbudget Willibrordusschool*
In 2023 zal de voorbereiding van de bouw van de Willibrordusschool plaatsvinden. Deze voorbereiding bestaat uit diverse onderdelen waaronder: planvorming, eerste ontwerp van de school, onderzoek voor de vergunningaanvraag en een kostencalculatie. Deze voorbereiding leidt tot een raadsvoorstel waarin een aanvraag zal worden gedaan voor een investeringskrediet.
- *Aanpassingen openbare ruimte, meerwerk Fixieapp*
Vanuit het budget voor kleine verkeerskundige aanpassingen worden meldingen uit de app Fixi opgelost. Sommige meldingen vragen om een grotere aanpassing. Door het tijdelijk ophogen van het beschikbare bedrag ontstaat hier ruimte voor en wordt de veiligheid van met name de langzaam verkeersdeelnemers verhoogd en de leefbaarheid van de totale woonomgeving vergroot. Voorbeelden zijn het aanpassen of aanbrengen van oversteekplaatsen, drempels, ontbrekende schakels voet- en fietspaden, verkeersremmers en andere inrichtingsmaatregelen.
- *Verruimen openingstijden fietsenstalling station*
De gemeenteraad heeft verzocht om de stallingsvoorzieningen bij het station te verbeteren en daarmee het gebruik van het openbaar vervoer te stimuleren. Toename van openbaar vervoer is goed voor mens, milieu, bereikbaarheid en leefbaarheid.
- *Mobiliteitstransitie*
Niet alleen de aanleg en inrichting van verkeersinfrastructuur zorgt voor een goede en veilige verkeersafwikkeling. In een verbrede strategische integrale aanpak spelen ook de mentaliteit en het gedrag een belangrijke rol. In overleg met scholen en bedrijven kan

invloed worden uitgeoefend op het mobiliteitsgedrag en kan de keuze voor meer milieuvriendelijke vervoerswijzen worden beïnvloed.

- *Onderhoud Keulsebaan*

De capaciteitsverruiming van de Keulsebaan loopt door vernietiging van het bestemmingsplan vertraging op. Dit betekent dat er extra onderhoud nodig is om de huidige weg langer op kwaliteit te houden.

- *Opwaardering onderhoud invalswegen Boxtel*

De invalswegen en rotondes leveren een bijdrage aan de beleving van onze inwoners en bezoekers. Het huidige onderhoudsniveau sluit onvoldoende aan bij het gewenste kwaliteitsniveau. Wij zetten in op het klimaatvriendelijk verbeteren van de inrichting van bermen inclusief het bijbehorende onderhoud. Wij denken daarbij aan het aanbrengen van bloembollen, vaste planten, grassen, solitaire meerstammige struiken en bloemenmengsels.

- *Uitvoeringsbudget ouderenagenda*

In Boxtel wonen veel ouderen waarvoor er nu en later vraagstukken spelen op het terrein van wonen, welzijn, zorg, gezondheid, inkomen en veiligheid. Boxtel wil met deze vraagstukken aan de slag. De gemeente kan dit niet alleen en zoekt hiervoor nadrukkelijk de samenwerking met vrijwillige en professionele netwerkpartners om uitvoering te geven aan de ambitie: In Boxtel heb je een goede oude dag! Per 15 april zijn er twee projectleiders in deeltijd aangesteld om de ouderenagenda vorm te geven. De projectleiders beschikken niet over een budget om projecten aan te kunnen jagen en uit te voeren. Hiervoor zijn zij afhankelijk van de inzet van het bestaande budget ouderenagenda wat onder het beheer van het Sociaal Domein valt. Dit budget wordt al besteed aan bestaande goede initiatieven en hierdoor blijft er dus weinig over om te investeren in het verder ontwikkelen en uitvoeren van de Ouderenagenda zoals gewenst conform het eerder vastgestelde beleid.

Noodzakelijke maatschappelijke opgaven

- De begroting biedt in de jaren 2024 en 2025 mogelijkheden om incidentele ruimte vrij te houden voor dan actuele en noodzakelijke maatschappelijke opgaven. Een nadere invulling van deze ruimte zal de komende jaren worden betrokken bij de kadernota's en begrotingen van de betreffende jaren. Verschillende maatschappelijke opgaven zoals ouderbeleid, armoedebestrijding, vluchtelingenopvang, onderwijshuisvesting, stikstofproblematiek en energievraagstukken komen op ons af maar zijn nog te onzeker om daar nu een nadere duiding aan te geven. Zo nodig biedt het ruimte voor lokale maatschappelijke opgaven zoals de woningbouwopgave, het verbeteren van de verkeersinfrastructuur en het in stand houden van de sportfaciliteiten binnen onze gemeente.

Veerkrachtig Boxtel met basis op orde

Met uitzondering van 2026 is voor alle jaren sprake van een sluitende begroting. Ook als we hierbij de incidentele baten en lasten niet meerekenen. Daarmee staan we er beter voor dan een jaar geleden, toen we nog een kerntakendiscussie met uw raad voerden. De maatregelen die uw raad in dat kader heeft vastgesteld, moeten we wel uitvoeren om ook daadwerkelijk een sluitende begroting te houden en de basis op orde te krijgen. Daarmee

doen we wat uw raad heeft vastgesteld in de kerntakendiscussie: *Wij werken aan een veerkrachtig Boxtel waarbij wij zorgen dat de basis op orde is. Zo kunnen wij groeien naar een sociaal duurzame groene gemeente waar het goed wonen, werken en leven is.*

Werk aan de winkel

Ondanks het positieve financiële perspectief zien we ook de nodige financiële en inhoudelijke uitdagingen op ons afkomen. Zeker als we hierbij het negatieve begrotingssaldo van 2026 in ogenschouw nemen zal het niet eenvoudig zijn om alle nieuwe ontwikkelingen op te vangen. Er is namelijk ook voor de komende jaren genoeg werk aan de winkel in onze gemeente. We werken aan een veerkrachtig Boxtel tegen de achtergrond van nationale en internationale problemen op het gebied van stikstof, huisvesting, vluchtelingen, vergrijzing en klimaat.

Ook de hoge inflatie van inmiddels 12% zal ongetwijfeld negatieve invloed hebben op het uiteindelijke jaarresultaat. De explosief gestegen kosten van bouwmaterialen gaan bijvoorbeeld gevolgen hebben voor beheer en onderhoud van ons vastgoed en de openbare ruimte. En zo zullen we op meer vlakken te maken krijgen met de effecten van de huidige inflatie. Op dit moment zijn die effecten nog niet meegenomen in de begrotingscijfers, omdat op het moment van schrijven van deze begroting nog niet duidelijk is met welke maatregelen het Rijk gaat komen ter compensatie. We vinden het echter wel verstandig voldoende middelen achter de hand te houden om tegenvallers op te kunnen vangen.

Vertrouwen en positieve blik

Al met al kijken we met vertrouwen en een positieve blik vooruit. Zoals we al in ons beleidsakkoord schreven: "Samen gaan we vol vertrouwen op zoek naar nieuwe wegen om de toekomst in Boxtel goed en ook duurzaam in te kleuren. Nee, we gooien niet alles overboord; het goede behouden we natuurlijk. Maar we gaan ook op zoek naar verbetering en - indien nodig en gewenst - bewandelen we samen nieuwe wegen."

Kortom: ook in 2023 gaan we weer samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke instellingen en niet te vergeten onze gemeenteraad, de uitdaging aan om Boxtel steeds een beetje beter te maken. We pakken graag samen de handschoen op in Esch, Lennisheuvel, Liempde en Boxtel. Samen aan de slag!

Burgemeester en wethouders van Boxtel

Leeswijzer begroting 2023

Deze begroting is opgebouwd uit een aantal onderdelen:

Algemeen

Dit onderdeel is de inleiding op deze begroting, waarin de belangrijkste punten zijn weergegeven en een samenvatting is opgenomen van het financiële resultaat.

Programma's

De Begroting 2023 van de gemeente Boxtel kent 5 programma's met daaronder 33 beleidsproducten. De raad autoriseert de baten en lasten per beleidsproduct. Enkele grote projecten worden apart benoemd.

De opbouw van een programma ziet er als volgt uit:

- Titel van het programma
- Zo werkt dit programma mee aan Boxtel
- Dit is het doel
- Dit valt eronder
- Dit kost het
- Tabel bijdrage van het programma in relatie tot de begroting
- Bijbehorende beleidsproducten en projecten.

Voor alle beleidsproducten en projecten die onder een programma vallen, is opgenomen:

- Verantwoordelijke portefeuillehouder(s)
- Dit gaan we dit jaar doen
- Zo maken we dit meetbaar (indien van toepassing)
- Dit kost het
- Financiële toelichting.

Paragrafen

De paragrafen gaan in op financiële en bedrijfsmatige onderwerpen die meerdere programma's raken. Alle paragrafen zijn wettelijk verplicht. De onderwerpen van de paragrafen zijn belangrijk voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente.

Financiën

Dit onderdeel bevat een uiteenzetting van de financiële positie van de gemeente Boxtel, waarbij allereerst ingegaan wordt op de ontwikkeling van het financiële begrotingsbeeld. Met verder onder andere de geprognoseerde balans in meerjarenperspectief en ook de meerjarige ontwikkeling van het EMU-saldo. Tevens is het meerjarig overzicht van baten en lasten opgenomen. Ook de investeringsplanning en een overzicht van de reserves en voorzieningen worden gepresenteerd. De meeste overzichten in dit onderdeel zijn wettelijk voorgeschreven.

Bijlagen

Deze begroting wordt gecompleteerd met een aantal bijlagen, waarvan een deel is opgenomen in het afzonderlijk bij deze begroting behorend bijlagenboek.

MijnGemeenteDichtbij

De volledige bestuursondersteuning voor onze gemeente wordt uitgevoerd door MijnGemeenteDichtbij (MGD). Meer informatie over MGD is terug te vinden in de begroting 2023 van MijnGemeenteDichtbij.

Programma's

Duurzame Transformatie

Zo werkt dit programma mee aan Boxtel

In de gemeente Boxtel kunnen bewoners, bedrijven, instellingen en organisaties het beste uit zichzelf en hun omgeving halen. De gemeente Boxtel stimuleert dit door hun opbouwende initiatieven op eigenzinnige en creatieve wijze te ondersteunen en mee te werken aan de ontplooiing ervan. Hierdoor ontstaat een optimaal perspectief waarin mensen duurzaam vorm kunnen geven aan samen wonen en leven.

Duurzaamheid is een belangrijk thema. De komende jaren werken we samen met inwoners mee aan plannen die dit ondersteunen. Ook de duurzaamheidsvisie en het uitvoeringsprogramma maakten we samen met de Boxtelse samenleving. Meewerken aan een duurzaam Boxtel doen we samen.

Zó draagt dit programma bij aan meewerkend boxtel.

Dit is het doel

De gemeente Boxtel heeft altijd al grote ambities op het gebied van duurzaamheid gehad. Dat is niet veranderd. Wereldwijd is klimaatverandering en energietransitie dé grote uitdaging van onze tijd.

Meer aandacht voor duurzaamheid

Duurzaamheid moet nog meer als een rode draad door het handelen van de gemeente lopen. Ook vinden we het belangrijk dat onze inwoners, bedrijven en instellingen weten hoe belangrijk duurzaamheid is. Duurzaamheid is van iedereen en alleen samen houden we onze aarde en dus ook Boxtel leefbaar.

Het goede voorbeeld geven

Boxtel staat net als iedereen voor de taak om snel afscheid te nemen van fossiele energiebronnen. Wij moeten ook voluit kiezen voor een circulaire wereld, waar geen plek meer is voor verspilling van grondstoffen, voedsel en energie. Waar problematiek van fijnstof serieus genomen wordt. Een wereld waarin biodiversiteit weer versterkt wordt en klimaatadaptief handelen de norm is. De gemeente moet hierbij een voorbeeldfunctie op zich nemen. Maar we moeten ook onze inwoners en bedrijven stimuleren om hierin verantwoordelijkheid te nemen. Verleiden werkt beter dan dwingen. Deze transformatie leent zich bij uitstek voor onze strategie om waar mogelijk via cofinanciering, werk met werk te maken en met creatieve combinaties onze ambities waar te maken.

Leefbare wereld achterlaten

We willen een leefbare wereld voor onze kinderen achterlaten. Om dat te bereiken zullen we alle mogelijkheden om te besparen op energie maximaal moeten benutten. Daarnaast moeten we vol inzetten op hernieuwbare energie: zon, wind en waterstof. We kunnen niet kiezen voor één optie. We hebben alle opties nodig.

Dit valt eronder

Deze producten en diensten dragen bij aan het programma Duurzame Transformatie:

- Klimaatadaptatie en energietransitie
- Plattelandsvernieuwing
- Afval
- Milieu
- Riolering

Dit grote project draagt bij aan het programma Duurzame Transformatie:

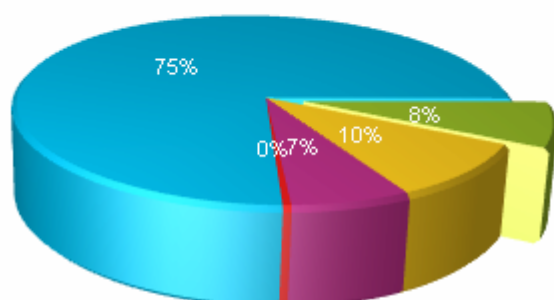
- GreentechPark Brabant

Dit kost het

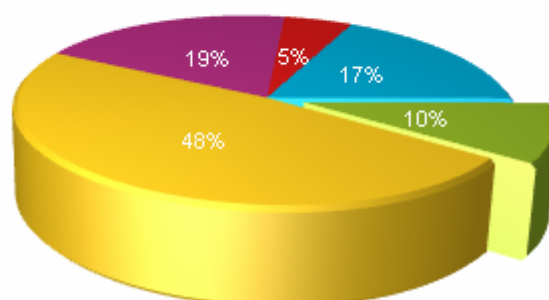
Saldo x € 1.000	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Klimaatadaptatie en energietransitie	-913	-1.055	-847
Project GreentechPark Brabant	-20	-80	0
Plattelandsvernieuwing	-327	-362	-297
Afval	-296	0	0
Riolering	0	0	0
Milieu	-1.124	-1.262	-1.422
Totaal saldo	-2.680	-2.758	-2.566

Programma in relatie tot de gehele begroting

Begrote baten

Begrote lasten

- Duurzame Transformatie
- Sociale Kracht
- Leefbare Ruimte
- Vitaal Ondernemen
- Meewerkend bestuur

Klimaatadaptatie en energietransitie

Verantwoordelijke(n): Désiré van Laarhoven-van Abeelen

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- Uitvoeren taken klimaatadaptatie en energietransitie
- Uitvoeren duurzaamheidsagenda 2022-2026

Beleidsakkoord

In het beleidsakkoord 2021-2026 is een groot aantal taken ten aanzien van duurzaamheid en klimaatadaptatie opgenomen. Voor een deel zijn dit wettelijke taken die voortvloeien uit de Klimaatwet, Klimaatakkoord, het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie en Het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) en zijn uitgewerkt in het Nationaal Isolatieprogramma en Aanpak energiearmoede. Het vergroten van de biodiversiteit wordt daarbij als taak ook genoemd.

- Uitgangspunt in het beleidsakkoord zijn de kernwaarden en evenwicht in people, planet en profit. Een integrale aanpak is daarom noodzakelijk;
- Stimulerend economisch beleid op het gebied van duurzaamheidsmaatregelen, zodat het lokale bedrijfsleven hiervan profiteert;
- Zo snel mogelijk energieneutraal worden;
- Zo veel mogelijk klimaatadaptief (klimaatbestendig en water robuust) worden en minimaal te voldoen aan de normen uit de Kader Richtlijn Water (KRW). Hiervoor wordt een lokale klimaatadaptieve strategie en uitvoeringsagenda vastgesteld en uitgevoerd.
- Op basis van een participatieproces is de Duurzaamheidsagenda geactualiseerd samen met stakeholders in de gemeente, die we in deze bestuursperiode samen met hen uitvoeren.
- Cofinanciering in duurzaamheidsprojecten samen met inwoners, bedrijven en organisaties wat betreft vergroting biodiversiteit, circulariteit, klimaatmitigatie en klimaatadaptatie;
- Uitvoeren van de in 2022 vastgestelde uitvoeringsagenda warmtetransitie. Inwoners, bedrijven en organisaties worden gestimuleerd en gefaciliteerd om stappen te maken richting aardgasvrij.
- Verder bepalen we aan de hand van de resultaten van de haalbaarheidsstudie naar een collectieve warmtevoorziening in Boxtel samen met woningstichting JOOST welke vervolgstappen we nemen.
- We benutten de middelen die in het kader van de aanpak Energiearmoede beschikbaar zijn gesteld zo efficiënt mogelijk om energiebesparing te stimuleren. Een deel van deze middelen wordt besteed aan het regionale project Klusbus. Daarnaast maken we aanspraak op de beschikbare middelen uit het Nationaal isolatieprogramma om daarmee de uitvoering van de warmtetransitie te ondersteunen.
- Aan de hand van de resultaten van het haalbaarheidsonderzoek naar een energy hub, zo veel mogelijk opwek en afname van elektriciteit mogelijk maken binnen het project Energie HandelsPlatform. Dit onderzoek moet ook inzicht bieden in de mogelijkheden om lokaal elektriciteit op te slaan, via directe lijnen te transporteren of in waterstof om te zetten. De aanbevelingen uit het rapport volgen we waar mogelijk op.
- Ondanks het stroomslot op grootverbruikers willen we aan de hand van het onderzoek naar een energy hub een zo groot mogelijk deel van de eerste tender voor zonneparken realiseren en zo mogelijk ook een tweede tender starten. We starten met de participatie en omgevingsdialogen om daarmee in 2025 een zo groot mogelijk deel vergund te krijgen.

- We nemen een actieve rol op ons om het thema duurzaamheid samen met onze inwoners, ondernemers en organisaties op te pakken. Hierover communiceren we regelmatig in de nieuwsbrief duurzaamheid en op de gemeentelijke website.
- Er wordt met woningstichting JOOST voor de periode tot 2030 een Duurzaamheidsakkoord gesloten, waarin afspraken gemaakt worden over de verduurzaming van het bezit en op basis hiervan wordt in de jaarlijkse prestatieafspraken concreet gemaakt welke duurzaamheidsmaatregelen genomen worden bij welke woningen.

Nieuw beleid en ambities

Er wordt uitvoering gegeven aan het beleidsakkoord door de geactualiseerde duurzaamheidsagenda, de uitvoeringsagenda warmtetransitie, de uitvoeringsagenda klimaatadaptatie. Aan de hand van de resultaten van het haalbaarheidsonderzoek naar een energie hub en Energie Handelsplatform willen we zo veel mogelijk hernieuwbare elektriciteit opwekken en afnemen, zodat we kunnen voorzien in de behoefte van onze inwoners en bedrijven. We stimuleren en faciliteren de energietransitie door inwoners en bedrijven gerichte acties aan te bieden om energie te besparen en op te wekken en daarmee stappen te maken richting aardgasvrij. Dit doen we door nadrukkelijker de samenwerking in de regio op te zoeken en samen te werken met lokale bedrijven, organisaties en inwoners.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2021	Verwachting 2022	Doel 2023	Doel 2026
RES doel energiebesparing tov 2017:				
• elektriciteit	1%	2%	3%	4%
• aardgas	7%	8%	9%	11%
Opwek hernieuwbare elektriciteit: percentage realisatie RES doel van 0,08 TWh in 2030	9%	10%	15%	50%
Zonneparken in gemeente in hectare	0	1	50	250

Toelichting:

In de RES NOB 1.0 zijn lokale resultaatverplichtingen voor energiebesparing en de hernieuwbare opwek van elektriciteit en warmte in 2030 opgenomen. Het doel uit het beleidsakkoord is 40% energiebesparing in 2031 in zowel de gebouwde omgeving als de

mobiliteit. In die 40% is de opgave voor de opwek van hernieuwbare warmte binnen de RES NOB 1.0 opgenomen.

Uit de monitoring RES NOB blijkt dat door de elektrificatie (m.n. warmtepompen en elektrisch vervoer) de besparingsopgave voor elektriciteit niet wordt behaald ten gunste van de besparingsopgave voor aardgas. Omgerekend in eenheden energie wordt de totale besparingsopgave van 11% in 2030 naar verwachting wel behaald.

Dit kost het

Klimaatadaptatie en energietransitie	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	312	386	5
Lasten	835	1.620	852
Saldo voor bestemming x € 1.000	-523	-1.234	-847

Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	180	0
Storting in reserves	390	0	0
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	-390	180	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-913	-1.055	-847

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Klimaatadaptatie en energietransitie	-1.055	-847	208

De belangrijkste verschillen worden hier toegelicht.

Uit de Regeling Reductie Energiegebruik Woningen is voor 2022 € 157.000 beschikbaar gesteld. Deze middelen moeten in 2022 besteed worden en via SISA verantwoord worden. Deze zijn dus voor 2023 niet meer beschikbaar.

De overige afwijkingen hebben betrekking op de kapitaallasten, toerekening MGD, administratieve mutaties en/of mutaties reserves.

Onderstaande wijzigingen betreffen budgetneutrale wijzigingen of wijzigingen waaraan nog geen financiële afwijking is gekoppeld:

- In de Meicirculaire 2022 is een bijdrage van € 238.000 in de uitvoeringskosten van het Klimaatakkoord beschikbaar gesteld en voor het Nationaal Isolatieprogramma een bijdrage van € 119.000 beschikbaar gesteld. Voor de uitvoering in 2023 worden hierop aanvullende budgetten beschikbaar gesteld. Daarnaast kunnen gemeenten

voor actielijnen uit het Nationale Isolatieprogramma aanvullende financiering aanvragen.

- In 2022 wordt € 567.000 ontvangen voor de aanpak energiearmoede door stimulering energiebesparing (onder andere het project Klusbus). Deze middelen moeten in 2022 en 2023 besteed worden en via SISA verantwoord worden.
- Voor de uitvoering van de warmtetransitie is € 180.000 overgeheveld naar 2022. Ook voor de middelen uit de Meicirculaire 2022 kan het noodzakelijk zijn dat deze worden overgeheveld naar 2023 in de Jaarrekening 2022.

De reserve duurzame ontwikkeling bedraagt € 1.790.000 en kan in de periode 2022-2026 worden ingezet voor de volgende doelen: klimaatadaptatie, verduurzaming maatschappelijk vastgoed, opwek van grootschalige energie, realisatie energiehub en verduurzaming landbouw.

In de begroting of beraps worden onttrekkingen voorgesteld.

Plattelandsvernieuwing

Verantwoordelijke(n): Désiré van Laarhoven-van Abeelen

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- We ontwikkelen nieuwe natuur en dan bij voorkeur grenzend aan het natuurnetwerk. We werken mee aan natuurontwikkeling als dit gebeurt op vrijwillige basis binnen de provinciale kaders.
- We steunen het gebruik van bestaande regelingen voor de ontwikkeling van nieuwe natuur bij combinaties met tijdelijk wonen en (tijdelijke) zonnevelden.
- We geven ruimte aan ontwikkelingen rondom duurzame voedselproductie en het telen van materialen voor *biobased* bouwen.
- We faciliteren binnen vooraf vastgestelde prioritering initiatieven die een bijdrage leveren aan de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied van Boxtel.

- De toeristisch-recreatieve visie is in 2022 in de vorm van Visie Bezoekerseconomie opgesteld.
- We werken aan nieuw beleid voor de locaties Vrijkomende Agrarische Bebouwing.
- We ontwikkelen nieuw beleid ten aanzien van plattelandsvernieuwing in het kader van de omgevingsvisie.

Beleidsakkoord

- We stimuleren en faciliteren initiatieven die de kwaliteiten van het Boxtelse buitengebied verder versterken. We beoordelen principeverzoeken en voeren planologische procedures voor ruimtelijke ontwikkelingen. Er zijn en worden op dit moment veel (principe) verzoeken ingediend. Plannen en projecten moeten dan ook gepland en geprioriteerd worden, omdat er onvoldoende capaciteit is voor alle plannen en procedures.
- We ondersteunen de doorontwikkeling naar een duurzame agrarische bedrijfsvoering.
- We volgen ontwikkelingen op gebied van landbouw & gezondheid om snel in te kunnen spelen op nieuwe technieken die gezondheidsrisico's verminderen.
- We zijn op diverse locaties bezig met de sanering van agrarische bedrijven. Gedurende 2023 zullen we werken aan gebiedsvisies en bestemmingsplannen voor deze locaties en de noodzakelijke procedures verder in gang gaan zetten.
- We werken met een positieve insteek mee aan diverse ontwikkelingen die een positieve bijdrage leveren aan de verdere ontwikkeling van het recreatieve potentieel van de gemeente Boxtel in nauwe samenhang met een versterking van de landschappelijke- en natuurwaarden.
- Mits passend binnen het gemeentelijke en provinciale beleid kijken we met een positieve insteek naar verzoeken om de realisering van Ruimte voor Ruimte woningen. We benutten hierbij de mogelijkheden van de aangepaste Ruimte voor Ruimte-regeling.
- We steunen het gebruik van bestaande regelingen van het Groen Ontwikkelfonds Brabant (GOB) voor ontwikkeling van nieuwe natuur bij combinatie met (tijdelijke) Tiny Houses en (tijdelijke) zonnevelden. Voor de toepassing van Tiny Houses ontwikkelen we beleid.
- Nieuwe natuur wordt bij voorkeur ontwikkeld aangrenzend aan het natuurnetwerk. We werken mee aan natuurontwikkeling mits dit op vrijwillige basis plaatsvindt binnen de provinciale kaders/regelingen.
- We stimuleren ontwikkelingen van en bieden ruimte voor A: duurzame voedselproductie en B: het telen van materialen voor biobased bouwen (zoals populieren en vlas).

- We stimuleren ondernemers en organisaties in het buitengebied om het toeristisch aanbod te ontwikkelen en kwalitatief uit te breiden. In 2022 is de toeristisch-recreatieve visie in de vorm van Visie Bezoekerseconomie opgesteld. Nieuwe wensen zijn hierin verwerkt.

Dit kost het

Plattelandsvernieuwing	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	-8	0	0
Lasten	412	368	303
Saldo voor bestemming x € 1.000	-421	-368	-303

Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	94	6	6
Storting in reserves	0	0	0
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	94	6	6
Saldo na bestemming x € 1.000	-327	-362	-297

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Plattelandsvernieuwing	-362	-297	65

In 2022 was de aanleg van de Ecologische Verbindingszone Smalwater (€ 90.000) gepland.

De overige afwijkingen hebben betrekking op de kapitaallasten, toerekening MGD, administratieve mutaties en/of mutaties reserves.

Afval

Verantwoordelijke(n): Fred van Nistelrooij

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- **Advisering reinigingstaken en projecten:** wij geven sturing aan de verschillende nieuwe (inrichting)projecten waarbij een goede grondstoffeninzameling en het (beleidsmatig) schoon houden van de openbare ruimte van belang is. Dit zijn vaste werkzaamheden door het hele jaar heen.
- **Uitvoering reinigingstaken en directe dienstverlening:** Wij geven uitvoering aan ons grondstoffenplan en het adequaat reageren op meldingen in de openbare ruimte (inclusief containerbeheer). Hetzelfde geldt voor de vele burgerinitiatieven en de woningbouwopgave. Dit zijn vaste werkzaamheden door het hele jaar heen.

Beleidsakkoord

Wij gaan de hoeveelheid restafval reduceren door de verdere invoering van Diftar (gedifferentieerde tarieven) voor gestapelde bouw en hoogbouw, aanpassing van de

inzamelfrequentie van het restafval en door innovatieve ideeën voor afvalpreventie en-scheiding.

Wij zullen dit in 2023 doen door:

- Verder invulling te geven aan de gewijzigde inzamelfrequentie en de in 2021 ingevoerde veranderingen in inzamelfrequentie te evalueren. Hiermee verwachten wij dat de eerste VANG-doelstelling van 100 kilogram restafval per inwoner bereikt kan worden.
- De communicatiecampagne, die opgezet is om de wijziging in de inzamelfrequentie in te leiden, voort te zetten.
- Het aantal ondergrondse containers uit te breiden. Deze zullen geplaatst worden bij de grootste knelpunten in de hoogbouw.
- De huidige inzamelmethodes voor PMD te evalueren en waar nodig te zoeken naar alternatieven.
- Bij de inzameling van GFT in te zetten op het verstrekken van compacte minicontainers en kleine verzamelcontainers bij hoogbouwaansluitingen met eigen restafval containers. Deze huishoudens zijn daardoor beter in staat zijn om GF(T) gescheiden aan te bieden.\

We stimuleren de bestrijding van zwerfafval door subsidiëring en het faciliteren van bewonersinitiatieven, zoals ZAP'ers (ZwerfAfvalPakkers). Ook verenigingen komen hiervoor in aanmerking.

Nieuw beleid en ambities

Voor 2023 zijn verder de volgende ontwikkelingen te verwachten:

Algemeen

- We houden in de begroting rekening met een trendmatige stijging van de kosten voor de verwerking van afval en de kosten voor inhuur van mens en materieel. Dit terwijl de opbrengsten van diverse recyclestromen ook in 2023 onder druk blijven staan.

Huis-aan-huis inzameling (haalsysteem)

- Het invoeren van een statiegeldtarief op kleine flesjes zorgt voor een verlaging van de vergoeding per ingezamelde ton vanuit het Afvalfonds en een afname van hoeveelheid ingezamelde tonnen. De kosten blijven echter wel doorlopen omdat de inzamelroutes ongewijzigd uitgevoerd moeten worden. De geplande invoering van statiegeld op blikjes per 2023 zal dit effect verder versterken.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2021	Verwachting 2022	Doel 2023	Doel 2026
Hoeveelheid huishoudelijk restafval in kilogram per inwoner	150	100	100	30

Dit kost het

Afval	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	4.203	4.415	4.547
Lasten	4.498	4.415	4.547
Saldo voor bestemming x € 1.000	-296	0	0

Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	0	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-296	0	0

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Afval	0	0	0

Het uitgangspunt is 100%-kostendekkendheid. Er zijn geen verschillen toe te lichten, anders dan de toegepaste indexering op zowel de uitgaven als de inkomsten en de doorbelasting vanuit MGD.

Riolering

Verantwoordelijke(n): Fred van Nistelrooij

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

Planmatig beheer

- Het rioolstelsel, pompgemalen en alle hierin opgenomen voorzieningen worden het hele jaar beheerd, geïnspecteerd en onderhouden volgens de wettelijke eisen. Hierdoor blijft de functionele werking gegarandeerd.
- Om wateroverlast te voorkomen monitoren we de hydraulische werking continu en voeren noodzakelijke verbeteringen zo snel mogelijk door.
- Voorbereiding, aanbesteding en uitvoering van maatregelen geschiedt volgens de uitvoeringsplanning en beleidsuitgangspunten van het vastgestelde verbreed

Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP6). Overeenkomstig de uitvoeringsplanning ligt voor 2023 de essentie vooral op aanleg gescheiden stelsel in Kalksheuvel, renovaties van randvoorzieningen, hoofdgemalen en onderhoudsmaatregelen aan de riolering.

- Klachten en meldingen over rioolverstoppingen en/of wateroverlast handelen we zo snel mogelijk af; uiterlijk binnen 24 uur.

Beleidsakkoord

Het beleid is omschreven in het vGRP en vastgesteld door de raad eind 2019. Dat voeren we uit in combinatie met klimaatadaptatie en ontwikkelingen in openbaar gebied.

De klimaatadaptieve subsidie door het Rijk is beschikbaar om fysiek klimaatadaptieve maatregelen door middel van cofinanciering in het openbaar gebied mogelijk te maken. De subsidie aanvraag loopt via de regionale samenwerking "Doelmatig Waterbeheer De Meierij".

Door het Rijk is er een totaalbedrag van € 490.000 voor klimaatadaptief inrichten beschikbaar. In 2023 worden daarmee de klimaatmaatregelen bij Kalksheuvel uitgevoerd.

Er wordt een bijdrage vanuit het product Riolering beschikbaar gesteld om de inwoners te stimuleren het regenwater van hun perceel af te koppelen van de riolering. Deze bijdrage wordt ingezet voor bijvoorbeeld een korting op een regenton of een directe financiële bijdrage aan de bewoners. Het waterschap verdubbelt mogelijk deze bijdrage.

Nieuw beleid en ambities

Binnen de uitvoeringsstrategie van het vGRP zijn per 2025 de meerjarige, grootschalige rioolvervangingen van het vrijvervalriool op buurtniveau voorzien. Binnen dit project koppelen we zoveel mogelijk panden af waarbij we bestaande knelpunten in de inrichting op integrale wijze beoordelen en zo mogelijk oplossen. Vanwege de ruimtelijke en hydraulische complexiteit starten we in 2023 met de voorbereidingen voor de eerste jaarschijf.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2021	Verwachting 2022	Doel 2023	Doel 2026
Totaal aantal kilometer riolering	278	280	281	282
Aantal meldingen van wateroverlast	60	40	40	35
Aantal klachten aansluiting	10	10	10	10
Rioolheffing	€ 180,24	€ 184,32	€ 190,40	n.t.b.

Dit kost het

Riolering	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	3.499	3.349	3.460
Lasten	3.499	3.349	3.460
Saldo voor bestemming x € 1.000	0	0	0

Resultaatbestemming

Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	0	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	0	0	0

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Riolering	0	0	0

Het uitgangspunt is 100%-kostendekkendheid. Als gevolg van een toename van de lasten en dus ook een toename van de baten, worden de effecten opgevangen via de tariefstelling en de voorziening Riolering.

Milieu

Verantwoordelijke(n): Désiré van Laarhoven-van Abeelen

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- We volgen en ondersteunen de invoering van de Basisregistratie Ondergrond (BRO) en we dragen bij aan het inzichtelijk maken van de ondergrond zodat we met dit thema kunnen werken volgens de Omgevingswet.
- We dragen bij aan het waarborgen van de (chemische) kwaliteit van de bodem. Waaronder omgang met zeer zorgwekkende stoffen zoals PFAS, de overgang van de bevoegdheid van de provincie naar de gemeenten om te beslissen over ernstige gevallen van bodemverontreinigingen bij in werking treden van de Omgevingswet en registratie van en advisering over bodemonderzoeken.
- We ondersteunen de verduurzaming van de agrarische sector. Verduurzaming van de voedselketen komt tot uiting bij de innovatie en duurzame ontwikkeling van de landbouw en de veeteelt tot circulaire landbouw. In regionaal verband (kopgroep landbouw) wordt bijgedragen aan deze ontwikkeling die wij ondersteunen. Op basis van een gemeentelijk projectplan wordt een pro actieve uitvoeringsagenda opgesteld

om ondernemers te ondersteunen bij hun keuze voor de toekomst. Hierin wordt onder meer de stikstofproblematiek, de gebiedsgerichte aanpak en de vanaf 2024 geldende provinciale emissienormen meegenomen.

- We toetsen ruimtelijke ontwikkelingen op externe veiligheid, geluid, bodem, luchtkwaliteit, stikstofdepositie en bedrijven en milieuzonering.
- We voeren de geluidsanering uit van de woningen die in aanmerking komen voor geluidsmaatregelen vanwege gemeentelijke wegen.
- Wij dringen op basis van het vastgestelde geluidsaneringsplan bij ProRail en Rijk aan op een spoedige realisatie van geluidschermen langs beide sporen.
- Richting ProRail en Rijk stellen wij ons kritisch op ten aanzien van het spoorgoederenvervoer met gevaarlijke stoffen en werken daar regionaal in samen. In samenwerking met de provincie en de omliggende gemeenten is een position paper opgesteld. Dit leidt nog niet tot het gewenste resultaat. In 2022 is de position paper opgeschaald naar de koepels (IPO en VNG). We blijven in overleg met het ministerie en ProRail en schakelen tevens met omliggende gemeenten, de provincie en de koepels.
- Wij blijven ageren tegen laag (militair) vliegverkeer boven onze kernen. We trekken bestuurlijk samen op met de gemeenten rondom Eindhoven Airport. Dit geldt voor de benodigde procedures en de exploitatie van het vliegveld.
- We nemen actief deel aan het Schone Lucht Akkoord en benutten de kansen voor de verbetering van de luchtkwaliteit. We geven voorlichting over het stoken van hout en maken gebruik van stookwijzer.nu en het stookalert om inwoners te informeren over wanneer beter niet gestookt wordt. Met de gemeenten in de RNOB wordt daarnaast ingezet op de thema's landbouw, mobiliteit en mobiele werktuigen, industrie en meten/participatie.

Dit kost het

Milieu	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	5	18	0
Lasten	1.129	1.280	1.422
Saldo voor bestemming x € 1.000	-1.124	-1.262	-1.422

Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	0	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-1.124	-1.262	-1.422

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Milieu	-1.262	-1.422	-161

Door de combinatie van meer arbeidsvolume en een lagere productiviteit wat tot meer benodigde formatie leidt, stijgt de personeelslast van ODBN aanzienlijk. Mede hierdoor bedraagt het benodigde budget voor 2023 € 90.000 meer op het reeds bestaande budget voor de ODBN van € 560.000. Deze extra kosten worden verwerkt in de begroting van 2023.

De overige afwijkingen hebben betrekking op de kapitaallasten, toerekening MGD, administratieve mutaties en/of mutaties reserves.

Projecten programma Duurzame Transformatie

Onder het programma Duurzame Transformatie valt het volgende project:

- GreentechPark Brabant

GreentechPark Brabant

Verantwoordelijke(n): Mariëlle van Alphen-Habraken

Dit is het doel

Een bedrijventerrein ontwikkelen gericht op duurzame en/of circulaire bedrijvigheid. Het bedrijventerrein moet klimaatbestendig zijn en zoveel mogelijk energieneutraal.

Dit gaan we dit jaar doen

- In 2021 zijn we gestart met de gebiedsgerichte ontwikkeling middels gebiedsdagen om samen met omwonenden, bedrijven, instellingen te komen tot een gebiedsarrangement/ambitiedocument. Dit is de basis voor een ontwerpbestemmingsplan dat opgeleverd wordt eind 2022.
- Een interne projectgroep begeleidt samen met adviesbureau Arcadis de drie sporen van de gebiedsgerichte aanpak: gebiedsdialogen/ambitiedocument, ruimtelijk plan en PlanMER.

- GreenTech Park Brabant is een pilot project, omdat de aanpak al inspeelt op de komst van de Omgevingswet. Het leren van dit proces delen we met de interne organisatie en ook met de Regio Noordoost Brabant en provincie Noord-Brabant. Daarvoor krijgen we financiële ondersteuning via de Regiodeal. Inmiddels is door uitstel van de Omgevingswet de keuze gemaakt om een bestemmingsplan op te leveren in plaats van een wijziging van het omgevingsplan. Het proces blijven we wel zoveel mogelijk inrichten alsof de Omgevingswet in werking is getreden.
- In 2023 zullen procedures doorlopen moeten worden om van ontwerp bestemmingsplan naar een vastgesteld bestemmingsplan te komen. Daarnaast moeten we inrichtingsschets en beeldkwaliteitsplan vertalen naar een bestek. Het bestek moet vervolgens worden aanbesteed, waarna het bouwrijp maken kan beginnen.
- De eerste bedrijven zullen zich in 2024 vestigen op de beschikbare kavels.
- Onderzoek naar externe financiële middelen voor ten eerste de ontwikkeling van een nieuw klimaatbestendig hoogwaardig bedrijventerrein en ten tweede mogelijkheden om bedrijven te helpen met de startinvesteringen.

Dit kost het

Project GreentechPark Brabant	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	53	50	0
Lasten	74	130	0
Saldo voor bestemming x € 1.000	-20	-80	0
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	0	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-20	-80	0

Financiële toelichting

Project (verschil 2023 - 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Project GreentechPark Brabant	-80	0	80

De lasten vanaf 2023, zoals die voor het bouwrijp maken komen ten laste van de grondexploitatie Vorst B.

Sociale Kracht

Zo werkt dit programma mee aan Boxtel

In de gemeente Boxtel staan inwoners centraal en we geven hen vertrouwen. We brengen dat tot uiting in het zijn van een sociale gemeente voor hen die aandacht vanuit de overheid ook echt nodig hebben. We durven echter ook verantwoordelijkheden weg te leggen door de kracht van onze samenleving te gebruiken. Dit doen we door proactieve inwoners te faciliteren en ruimte te geven om voorstellen in het gemeentelijke beleid te integreren. Bron: beleidsakkoord 'Samen aan de slag' 2021-2026.

Dit is het doel

Het beschermen van de kwetsbaren in onze maatschappij heeft onze grote aandacht. Iedereen moet voldoende kansen hebben om mee te doen in de maatschappij en daarvoor over geschikte perspectieven kunnen beschikken. Daarmee stimuleren we het zelfrespect en eigen vermogen van onze inwoners en reduceren we ongewenste ontwikkelingen als moreel verval, verwaarlozing of in ernstige gevallen de verleiding tot criminaliteit en ondermijnend gedrag. Dit doen we door het neerzetten van een kwalitatief goed, beheersbaar én betaalbaar sociaal en maatschappelijk domein. Hiervoor is het nodig dat we weer grip op het sociaal domein krijgen, zowel inhoudelijk als financieel. Uitgangspunt is dat de dienstverlening kwalitatief aansluit bij de behoefte van onze inwoners en tegelijkertijd beheersbaar en daarmee duurzaam richting de toekomst is. Bron: beleidsakkoord 'Samen aan de slag' 2021-2026.

Dit valt eronder

Deze producten en diensten dragen bij aan het programma Sociale Kracht:

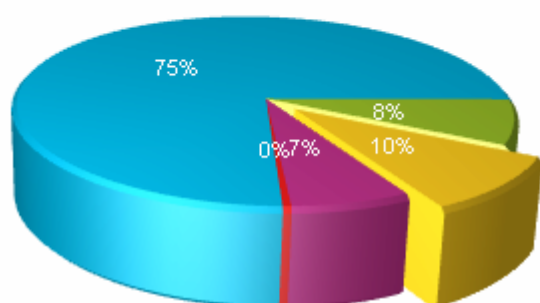
- Maatschappelijk Werk
- Minderheden
- Jeugdzorg
- Wmo
- Inkomensvoorziening
- Participatie
- Volksgezondheid
- Onderwijs

Dit kost het

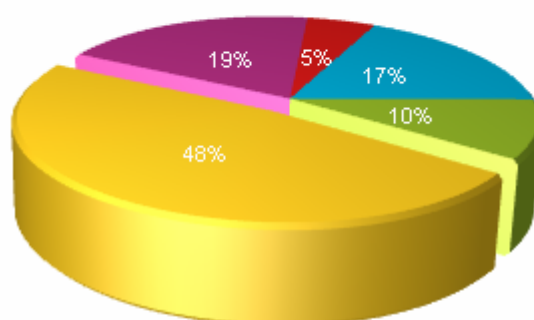
Saldo x € 1.000	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Maatschappelijk werk	-1.596	-2.264	-1.769
Project Van Transitie Naar Transformatie Sociaal Domein	0	0	0
Minderheden	-259	-296	-238
Jeugdzorg	-13.561	-8.637	-8.910
WMO	-9.643	-9.645	-10.001
Inkomensvoorziening	-4.307	-4.809	-3.922
Participatie	-10.343	-9.761	-9.428
Volksgezondheid	-1.159	-1.310	-1.260
Onderwijs	-3.194	-3.353	-3.783
Totaal saldo	-44.062	-40.076	-39.311

Programma in relatie tot de gehele begroting

Begrote baten

Begrote lasten

- Duurzame Transformatie
- Sociale Kracht
- Leefbare Ruimte
- Vitaal Ondernemen
- Meewerkend bestuur

Maatschappelijk werk

Verantwoordelijke(n): Fred van Nistelrooij, Mariëlle van Alphen-Habraken en Wim van der Zanden

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- We zorgen voor een kwalitatieve dienstverlening die aansluit bij de behoefte van onze inwoners en tegelijkertijd beheersbaar is richting de toekomst. We hebben hierin extra aandacht voor onze kwetsbare inwoners, in het bijzonder ouderen en jongeren.
- We zetten in op het terugbrengen van de instroom naar zwaardere zorg. Dit doen we door middel van vroegtijdige signalering bij problemen, preventie en het verhogen van de zelfredzaamheid.
- De wijkteams, primaire partners en ketenpartners werken nauw samen zodat optimaal gebruik wordt gemaakt van het aanbod in het voorliggend veld (algemene en vrij toegankelijke voorzieningen). We zorgen ervoor dat de Verwijsgids, de sociale kaart voor wijkteams en professionele partners, volop wordt ingezet.

- De primaire partners werken sinds 2022 samen vanuit een gezamenlijk uitvoeringsplan voor Jeugd en betrekken hier andere ketenpartners bij. Dit uitvoeringsplan wordt in 2023 doorontwikkeld naar een integraal uitvoeringsplan voor alle domeinen met Positieve Gezondheid als onderlegger. Het integraal beleidsplan en de integrale subsidieopdracht van de gemeente Boxtel dienen als onderleggers voor het integraal uitvoeringsplan van de primaire partners.
- Door het wijkgericht werken zorgen we ervoor dat het informele netwerk optimaal wordt ingezet en de sociale cohesie in de wijken wordt bevorderd.
- We geven uitvoering aan de projecten en acties op de gezamenlijke uitvoeringsagenda Samen ouder worden in Boxtel. Er worden vier projecten geprioriteerd:
 - Woningbouw en -aanpassing voor senioren en doorstroming
 - Het ontwikkelen van een WoonZorgVisie
 - Wijkgericht werken (Hartjes in de wijk)
 - Gezondheid en vitaliteit
- Vanuit de lokale coalitie tegen eenzaamheid geven we uitvoering aan bestaande initiatieven en ontwikkelen we samen met vrijwilligers(organisaties), verenigingen en inwoners nieuwe initiatieven. We leggen de verbinding tussen 'ontmoeten en bewegen' en 'jong en oud'.
- We werken aan een betere netwerk- en ketensamenwerking. Samen met huisartsen en praktijkondersteuners werken we aan het verminderen van doorverwijzen naar de zwaardere, geïndiceerde zorg en juist meer naar het voorliggend veld.
- Samen met onze welzijnsinstelling, ouderenorganisaties en zorgaanbieders zorgen we ervoor dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Ontmoeting is hierin een belangrijke factor. Ontlasting van de mantelzorgers blijft onze aandacht behouden. We verbeteren de welzijnsdagbesteding en breiden deze uit.

Beleidsakkoord

- We focussen op het optimaal gebruiken/inzetten van de mogelijkheden in het voorliggend veld.
- We stimuleren en ondersteunen de samenleving om initiatieven te ontplooiën en hiervoor samen met de wijkmakelaar en subsidieadviseur te zoeken naar middelen.
- De ouderenagenda van de werkgroep "Samen ouder worden in Boxtel" biedt veel waardevolle bouwstenen voor beleid en uitvoering, ook op het gebied van zorg. Gezamenlijk voeren we de acties op de agenda uit.
- We koesteren en stimuleren de grote vrijwilligersinzet bij het voorkomen en bestrijden van eenzaamheid.

- Huisartsenposten hebben een groot bereik en kunnen hierbij een signalerende en verwijzende rol vervullen ten aanzien van eenzaamheid en (beginnende) dementie. We zetten daarom in op nauwere samenwerking tussen huisartsen en wijkteams.
- Een goed werkende 'Ketenzorg dementie' waarvoor de zorgorganisaties de primaire verantwoordelijkheid dragen, is van groot belang. We ondersteunen mantelzorg en mogelijkheden voor dagbesteding.
- We ondersteunen mantelzorgers met onder meer respijtzorg (vervangende zorg voor mantelzorgers) en informatiebijeenkomsten.

Dit kost het

Maatschappelijk werk	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	2	4	551
Lasten	1.598	2.268	2.319
Saldo voor bestemming x € 1.000	-1.596	-2.264	-1.769
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	0	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-1.596	-2.264	-1.769

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Maatschappelijk werk	-2.264	-1.769	496

Per saldo zijn de uitgaven in 2023 lager dan in het vorige jaar. De subsidies van de subsidiestaat staan op diverse plaatsen in de begroting. De structurele uitgaven voor deze subsidies stijgen in 2023 door indexering van de subsidiebedragen. Voor deze indexering is in totaal € 107.000 opgenomen. Per 2023 zijn de waarderingssubsidies voor organisaties in Esch opgenomen in de reguliere subsidiestaat. Vooruitlopend op een structurele inkomst van het rijk is er voor 2023 € 547.000 in de begroting opgenomen (middelen jeugdzorg).

De overige afwijkingen hebben betrekking op de toerekening MGD, Corona-gerelateerde budgetten, administratieve mutaties en/of mutaties reserves.

Minderheden

Verantwoordelijke(n): Mariëlle van Alphen-Habraken

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- We bieden met de wooncorporaties huisvesting aan nieuwe statushouders om de wettelijke taakstelling te realiseren. We verwachten dat de taakstelling van 2023 op het niveau ligt van 2022.
- We voeren de nieuwe Wet inburgering uit. Dat betekent dat we inwoners, die inburgeringsplichtig zijn, ondersteunen bij:
 - hun vestiging in de gemeente en het praktisch wegwijs worden;
 - het leren van de Nederlandse taal;
 - het actief meedoen in de samenleving, liefst door betaald werk of een opleiding.
- We spelen in op de specifieke behoeften van deze doelgroep en benutten tegelijk zoveel mogelijk algemene voorzieningen in de wijk. Hierbij werken we nauw samen met de diverse ketenpartners.

- We wisselen actief kennis uit met buurgemeenten om te leren en door te ontwikkelen en pakken, waar mogelijk, samen initiatieven op.

Beleidsakkoord

- De gemeente creëert stageplaatsen voor statushouders en anderen met afstand tot de arbeidsmarkt.

Nieuw beleid en ambities

- De driejarige proef met het Taalhuis was succesvol en wordt per 1 januari 2023 omgezet in structureel beleid. Via het Taalhuis ondersteunen we inwoners die in het dagelijks leven moeite hebben met lezen, schrijven, rekenen of omgaan met de computer of smartphone. Dit doen we vanwege onze wettelijke taak in de aanpak van laaggeletterdheid. Het gaat hier om een budget van jaarlijks € 21.000.
- We verlengen het contract met JOOST voor de huisvesting van 13 alleenstaande statushouders op De Tijvert 2A. We bekijken met alle betrokken partners bestaande uitvoeringsafspraken rondom beheer en begeleiding en stellen deze waar nodig bij.
- Vanwege de oorlog in Oekraïne vraagt het Rijk de gemeenten om vluchtelingen op te vangen. Voor gemeente Boxtel en Sint-Michielsgestel ging het eerder om de opvang van 270 Oekraïense vluchtelingen. Dat worden er in 2023 naar verwachting nog meer. De opvang in onze gemeente vindt plaats in een deel van het voormalige ziekenhuis Liduina en op de Van Coothhoeve (bij De Kleine Aarde). Daarnaast onderzoeken we of leegstaande gebouwen in onze gemeente geschikt (te maken) zijn als opvanglocatie. Tot slot ondersteunen we gastgezinnen die Oekraïense vluchtelingen in of aan huis opvangen. Het is nog niet bekend hoe het Rijk de gemeenten compenseert in 2023. Vooralsnog verwachten we geen effect op de begroting. Deze opdracht voeren we uit met de Veiligheidsregio en in nauwe samenwerking met buurgemeente Sint-Michielsgestel.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2021	Verwachting 2022	Doel 2023	Doel 2026
Taakstelling huisvesting statushouders	54 (incl. achterstand)	45	Nog niet bekend.	Nog niet bekend.
Realisatie taakstelling	56	45		
Statushouders met werk (%)	39	35	35	35
Benchmark	31			

Statushouders met bijstand (%) Benchmark	49 57	54	54	49
Statushouders (18-65 jaar) die onderwijs volgen (%) Benchmark	17 15	20	23	26

Toelichting:

- Rijk publiceert halfjaarlijks de taakstelling huisvesting statushouders rond oktober en april. In de tabel vindt u de cijfers op jaarbasis.
- De cijfers zijn gebaseerd op de Benchmark Divosa Statushouders, juli 2021 (CBS). Het gaat hier om alle statushouders die sinds 2014 in de gemeente ingeschreven staan en die een verblijfsvergunning asiel hebben ontvangen, inclusief nagereisde gezinsleden.
- De aanhoudende piek in de taakstelling huisvesting van 2023 leidt (tijdelijk) tot een hoger aantal statushouders met een uitkering en een lager aantal statushouders met werk.
- We verwachten een stijging van het aantal jonge statushouders dat onderwijs volgt (stapeleffect). Een gemiddelde opleiding duurt vaak minimaal 2-3 jaar. Hierdoor neemt het aantal jonge statushouders in het onderwijs over de jaren heen toe.

Dit kost het

Minderheden	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	0	705	205
Lasten	259	1.002	443
Saldo voor bestemming x € 1.000	-259	-296	-238
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	0	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-259	-296	-238

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Minderheden	-296	-238	59

Per saldo zijn de uitgaven in 2023 lager dan in het vorige jaar. De structurele uitgaven aan minderheden dalen in 2023 met € 31.000 door verlaging van het budget voor de begeleiding van statushouders. De incidentele uitgaven dalen in 2023 met € 39.000 omdat in 2022 een overheveling van het budget wet inburgering beschikbaar was.

De overige afwijkingen hebben betrekking op de toerekening MGD, Corona-gerelateerde budgetten, administratieve mutaties en/of mutaties reserves.

Jeugdzorg

Verantwoordelijke(n): Désiré van Laarhoven-van Abeelen

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- We volgen landelijke ontwikkelingen op het gebied van de Jeugdwet zoals de financiering van extra middelen en de reikwijdte van de Jeugdwet. Als gemeente zullen we meedenken en meewerken aan de noodzakelijke hervormingen van de zorg voor jeugd die de staatssecretaris heeft beschreven in een Kamerbrief, op de onderdelen die binnen onze invloedssfeer liggen.
- Het Regionale Beleidsteam Jeugdhulp geeft uitvoering aan activiteiten en beleidsprojecten op het gebied van specialistische jeugdhulp (iedere gemeente levert naar rato capaciteit). Zo werken we gezamenlijk aan de aanpak van wachtlijstproblematiek bij jeugdzorgaanbieders, de doorbraakaanpak bij de Jeugdbescherming en jeugdproblematiek bij complexe scheidingen. Ook wordt er een meerjarenplan aanpak Huiselijk Geweld Kindermishandeling voor de regio Brabant Noordoost ontwikkeld.

- We geven uitvoering aan de bezuinigingsmaatregelen jeugdhulp als onderdeel van het kerntakenpakket van bezuinigingsmaatregelen.
- In 2022 hebben we een monitoringsmodel ontwikkeld om te kunnen (bij)sturen op basis van lokale (financiële) cijfers. Reden hiervoor was de invoering van de PxQ financiering van de inkoop van de jeugdhulp. Dit monitoringsmodel gaan we in 2023 verder verfijnen. We gaan dan ook meer de koppeling leggen met beleid.
- Samen met in- en externe partners werken we aan een toekomstbestendig jongerenwerk.

Beleidsakkoord

- We zetten in op het verbeteren en innoveren van signalering, preventie, zorg en ondersteuning. En we hebben aandacht voor het versnellen van de procedures van het indiceren van specialistische hulp en het verkorten van wachttijden. Wij blijven dit oppakken via bestaande projecten zoals project 0e 1e lijn, doorontwikkeling Wegwijs en inkoop specialistische hulp 2023.
- We gaan met de huisartsen in overleg over de criteria die zij hanteren bij het geven van indicaties voor de toegang tot jeugdzorg. We intensiveren de contacten met huisartsen, zetten jeugdconsulenten in voor de huisartspraktijken en denken mee over het bewerkstelligen van de inzet van een POH-Jeugd bij de huisartsenpraktijken. We continueren de inzet van GGZ-jeugd (ingekocht via Herlaarhof) binnen de wijkteams.
- Jongeren die ondersteuning en zorg nodig hebben kunnen voor diverse problematieken terecht bij verschillende organisaties. Dit aanbod dient permanent via gerichte voorlichting gecommuniceerd te worden. We pakken dit op via de wijkteams, in overleg met communicatie en we bespreken dit met organisaties (via gezamenlijk uitvoeringsplan).
- Het aanbod van zorg willen we zoveel mogelijk dichtbij huis of in de vertrouwde omgeving organiseren. Lokale aanbieders krijgen kansen om de zorg te leveren. Dat vergemakkelijkt de wisselwerking. Dit actiepoint is ingebed binnen de inkoop 2023 (via Open house-constructie).
- We zorgen voor een divers aanbod aan (vernieuwende) activiteiten voor jongeren, met name sport en sportgerelateerde jeugdprojecten. We zetten ons in om jongeren veilig uit te kunnen laten gaan, waarbij we het gebruik van drugs en alcohol actief ontmoedigen.
- Jongerenwerkers, boa's en politie werken preventief en handhavend samen om overlast te voorkomen.
- 2023: We spreken mét onze jongeren en niet enkel óver jongeren; zij worden periodiek uitgenodigd hun visie over de toekomst van Boxtel te delen. Zij zorgen voor een frisse kijk bij de beleidsvorming door de gemeente. Jeugdbeleid wordt in

samenspraak met jongeren en professionals opgesteld. Jongerenparticipatie kan als thema meegenomen worden bij de omgevingsvisie. Wanneer er meer activiteiten ingezet moeten worden dan de bestaande activiteiten is hiervoor extra budget (Fte) nodig. Nadere uitwerking hiervan volgt.

- 2024: De themamakelaar Jongeren vormt de verbinding tussen gemeente en jongeren; vergaart informatie en koppelt terug, monitort effecten van beleid en let op bijsturing (van 'top down' naar 'bottom up'). De intentie is om deze rol binnen bestaande formatie en budgetten uit te voeren. Wijkmakelaars hebben hierbij een rol van begeleider en coach.

Nieuw beleid en ambities

- In 2022 wordt een nota integraal jeugdbeleid 2022-2025 opgesteld met als onderlegger het concept positieve gezondheid. Maatschappelijke organisaties zijn hierbij betrokken. Het integrale jeugdbeleid voldoet aan de behoefte aan meer integraliteit en verbinding tussen de verschillende dossiers in het jeugdveld. De nota komt eind 2022 in het college en daarna weten we of een uitvoeringsplan noodzakelijk is met extra middelen. In 2023 rollen we dit verder uit.
- Regionaal staat het onderwerp complexe scheidingen op de agenda. Lokaal willen we in 2023 een pilot vechtscheidingen uitvoeren. We verkennen daarbij of we vanuit preventie/vroegsignalering aan de slag kunnen met de vele kinderen/jongeren die thuis in een (v)echtscheidingssituatie van hun ouders zitten.
- We willen B-Town zo optimaal mogelijk gebruiken. Daarvoor werken we samen met R-Newt en WSD KwikStart.
- We werken samen met ketenpartners, met name politie en boa's, om de aanwas van jonge criminelen te voorkomen.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2021	Verwachting 2022	Doel 2023	Doel 2026
Overlastmeldingen	63	50	40	30
Afname van cliënten in jeugdzorg (gemiddeld over het jaar) van 2% per jaar	496	486	476	opnieuw bepalen in 2023
Verlaging % indicaties jeugd door huisartsen	34%	32%	30%	opnieuw bepalen in 2023

Toelichting:

We nemen voor jeugdhulp de volgende indicatoren op:

- Het aantal overlastmeldingen is de afgelopen jaren al sterk gedaald. Doelstelling is om overlast zoveel mogelijk te voorkomen. Daarvoor werkt R-Newt nauw samen met boa's, politie en andere ketenpartners.
- Om de jeugdzorg meer meetbaar te maken hebben we in 2022 een monitoringsmodel ontwikkeld. In 2023 hebben we gegevens over een heel jaar en kunnen we opvallendheden uit het model halen. We maken dan een analyse, die we gebruiken om de kosten beheersbaar te houden. Waar nodig passen we het beleid of de uitvoering hierop aan.
- We realiseren een afname van cliënten in jeugdzorg van 2% per jaar tot en met 2023, gebaseerd op het werkelijke aantal unieke cliënten van 496 in 2021. In 2023 bepalen we of deze dalende lijn reëel is om door te trekken tot 2026. Als het monitoringsmodel verfijnd is maken we een koppeling met de bevolkingsprognoses van de gemeente.
- We werken samen met de huisartsen om gerichte verwijzingen te bewerkstelligen, met de nadruk op lichte hulp en het verminderen van verwijzingen naar specialistische zorg. Om dit voor elkaar te krijgen is het contact tussen de gemeente en de huisartsen in 2022 geïntensiveerd. In 2022 zijn in een aantal huisartsenpraktijken uren ingezet van een jeugdconsulent van de gemeente. Deels is dit gerealiseerd en deels rollen we dit nog uit. We stellen als doel het verlagen van het % indicaties jeugdhulp door huisartsen met 2% per jaar tot en met 2023. In 2023 bepalen we of deze lijn reëel is en doorgetrokken kan worden.

Dit kost het

Jeugdzorg	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	23	2	1
Lasten	12.794	9.002	9.052
Saldo voor bestemming x € 1.000	-12.771	-9.000	-9.051
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	200	363	140
Storting in reserves	990	0	0
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	-790	363	140
Saldo na bestemming x € 1.000	-13.561	-8.637	-8.910

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Jeugdzorg	-8.637	-8.910	-273

Per saldo zijn de uitgaven in 2023 hoger dan in het vorige jaar. De structurele uitgaven aan jeugdhulp stijgen in 2023 met € 210.000 door indexering van de jeugdhulp PxQ en de regionale samenwerking.

De overige afwijkingen hebben betrekking op de toerekening MGD, Corona-gerelateerde budgetten, administratieve mutaties en/of mutaties reserves.

Verantwoordelijke(n): Mariëlle van Alphen-Habraken

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- We voeren de Wet maatschappelijke ondersteuning uit. De ondersteuning die een inwoner op basis van deze wet kan krijgen, draagt bij aan zijn of haar zelfredzaamheid. Wat een inwoner nodig heeft, wordt individueel bekeken.
- We geven uitvoering aan het regionale 'Uitvoeringsprogramma beschermd wonen en maatschappelijk opvang (2020-2023)'. Dit omvat een integrale aanpak op het gebied van preventie GGZ/VZ (Geestelijke Gezondheidszorg en Verslavingszorg), toegang tot en transformatie van de maatschappelijke opvang, regionalisering van beschermd wonen en maatschappelijke opvang én de decentralisatie van beschermd wonen.
- We houden grip op de uitgaven door het realiseren van ombuigingen, zoals het delen van hulpmiddelen, inzetten van Powerful Ageing en resultaatgericht indiceren. Dit leidt er ook toe dat eventuele tekorten teruggedrongen worden.

Beleidsakkoord

- Per 1 januari 2022 is de nieuwe inkoop Wmo specialistische hulp van start gegaan. Naarmate we hier langer mee werken, krijgen we steeds meer inzicht in onze uitgaven en kunnen we hierop beter sturen. Ook hebben we grip op de omvang van de indicatie.
- De integrale themagroep Wonen, Welzijn en Zorg pakt de prestatieafspraken samen met de woningcorporaties op. Ook voert deze werkgroep lokaal het 'Regionale Uitvoeringsprogramma Wonen en Maatschappelijke Opvang' uit voor onze inwoners.
- We richten de dienstverlening op het verhogen van de zelfredzaamheid van de inwoner, preventie en vroegtijdige interventies bij problemen. De eigen kracht van de inwoner en zijn netwerk staan centraal. We maken optimaal gebruik van de sociale saamhorigheid, het voorliggend veld (algemene voorzieningen die beschikbaar zijn zonder indicatie) en "andere wetgeving" waar inwoners gebruik van kunnen maken.
- We zetten in op kortdurend en zakelijk indiceren door de wijkteams. Dit betekent dat we maatwerkvoorzieningen verstrekken die: het meest passend, goedkoop en niet zwaarder dan nodig zijn. Op deze manier werken we kostenbewust.
- We ondersteunen de gemeentelijke acties om het landelijk opgelegde uniforme tarief als eigen bijdrage voor hulp bij het huishouden - waar financieel draagkrachtigen onbedoeld van profiteren - te herzien.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2021	Verwachting 2022	Doel 2023	Doel 2026
Aantal inwoners met een Wmo voorziening	2022	2123	2229	2580
Percentage Wmo-gebruikers met 1 of 2 voorzieningen	89%	90%	91%	95%

Toelichting:

- Aantal inwoners met een Wmo voorziening: op basis van de afgelopen jaren is de autonome groei 7%. We verwachten deze door uitvoering van de ombuigingen met 2% te kunnen verminderen, waardoor we nog maar een groei van 5% hebben.
- Percentage Wmo-gebruikers met 1 of 2 voorzieningen: we streven naar een toename van 1% per jaar. Dat betekent dat het percentage Wmo-gebruikers, dat meer dan 2 voorzieningen heeft, afneemt.

Dit kost het

WMO	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	189	249	279
Lasten	9.153	9.894	10.281
Saldo voor bestemming x € 1.000	-8.965	-9.645	-10.001
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	112	0	0
Storting in reserves	791	0	0
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	-678	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-9.643	-9.645	-10.001

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
WMO	-9.645	-10.001	-357

Per saldo zijn de uitgaven in 2023 hoger dan in het vorige jaar. Ruim € 250.000 heeft betrekking op de jaarlijkse indexering met name bij Huishoudelijke hulp, Begeleiding en WMO Algemeen. Daarnaast is er in 2022 incidenteel € 130.000 afgeraamd op Collectief vervoer en de Eigen bijdrage. Verder zijn de structurele uitgaven aan WMO Hulpmiddelen in 2023 met € 30.000 verlaagd. De overige afwijkingen hebben betrekking op de toerekening MGD, administratieve mutaties en/of mutaties reserves. Per saldo zijn de totale uitgaven € 357.000 meer dan vorig jaar.

Inkomensvoorziening

Verantwoordelijke(n): Mariëlle van Alphen-Habraken

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- Rechtmatig verstrekken van uitkeringen.
- Armoedebelief en schulddienstverlening zijn vaste onderdelen van ons takenpakket.

Beleidsakkoord

- We houden vast aan het streven naar een groei in de doorstroom van het aantal rechthebbenden van bijstand naar loonkostensubsidie en regulier werk.
- We blijven de verantwoordelijkheid van mensen met een bijstandsuitkering over hun eigen beslissingen van belang vinden: belonen als ze het goed doen, straffen als zij zich structureel niet aan gemaakte afspraken houden. Wederkerigheid blijft hierbij het sleutelwoord.

- Consulenten hebben een attitude van helpen en begeleiden in plaats van straffen en afdwingen via regels.
- We hechten veel waarde aan goede schuldhulpverlening en begeleiding van inwoners die het betreft.
- We continueren onze steun aan de Voedselbank en Vincentius.

Nieuw beleid en ambities

- We stellen een nieuwe armoedenota op en houden daarbij rekening met de uitkomsten van het rekenkameronderzoek.
- We evalueren de werkwijze rondom de vroegsignalering van schulden en proberen inwoners in een eerder stadium te ondersteunen bij financiële problemen.
- Er is nog meer aandacht voor de gevolgen van energiearmoede.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2021	Verwachting 2022	Doel 2023	Doel 2026
Gemiddeld aantal uitkeringen Participatiewet/loaw/loaz	396	435	400	446
Instroom Participatiewet/loaw/loaz	150	-	-	-
Uitstroom Participatiewet/loaw/loaz	175	-	-	-
Gemiddeld aantal rechthebbenden met loonkostensubsidie per jaar	131	155	150	215

Dit kost het

Inkomensvoorziening	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	8.274	7.589	7.743
Lasten	11.946	12.399	11.665
Saldo voor bestemming x € 1.000	-3.672	-4.809	-3.922
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	635	0	0
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	-635	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-4.307	-4.809	-3.922

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Inkomensvoorziening	-4.809	-3.922	888

Per saldo zijn de uitgaven in 2023 lager dan in het vorige jaar. De structurele uitgaven stijgen in 2023 met € 135.000 door hogere uitkering van loonkostensubsidie. De structurele inkomsten stijgen met € 155.000 door meer te ontvangen rijksmiddelen (BUIG-budget). De incidentele uitgaven dalen in 2023 met € 1.120.000 omdat in 2022 budget beschikbaar was voor onder anderen de energietoeslag, in 2023 komen deze budgetten te vervallen. De overige afwijkingen hebben betrekking op de toerekening MGD, Corona-gerelateerde budgetten, administratieve mutaties en/of mutaties reserves.

Participatie

Verantwoordelijke(n): Mariëlle van Alphen-Habraken

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- We geven uitvoering aan de Participatiewet.
- We plaatsen de doelgroep met een loonwaarde tot 30% Wettelijk Minimum Loon zo veel mogelijk op arbeidsmatige dagbesteding.
- We zetten de doelgroep met een loonwaarde tussen 30% en 80% Wettelijk Minimum Loon in hun kracht door ze aan werk te helpen via WSD of eventuele andere partners.
- We geven de doelgroep met een loonwaarde van 80% tot 100% Wettelijk Minimum Loon indien nodig ondersteuning voor een effectieve toeleiding naar werk (omdat ze meer zelfredzaam zijn).

- We laten meer mensen doorstromen naar een reguliere werkgever via de weg van instroom-doorstroom-uitstroom.
- We werken mee aan gezamenlijke acties vanuit de Arbeidsmarktregio Noordoost Brabant die binnen ons beleid passen.
- We streven op basis van bestaand beleid en nieuwe werkafspraken met WSD en de regionale arbeidsmarkt naar een zo groot mogelijke uitstroom uit uitkeringen.

Beleidsakkoord

- We blijven de mogelijkheden onderzoeken om als gemeente meer mensen met een bijstandsuitkering ervaring te kunnen laten opdoen in de eigen organisatie.
- We zetten onze samenwerking met het lokale bedrijfsleven voort om mensen vanuit de bijstand aan een baan te helpen.
- We continueren onze steun aan projecten die werkgelegenheid bieden voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Projecten in combinatie met duurzaamheid en/of circulaire economie blijven daarbij onze bijzondere aandacht verdienen.
- We gaan door met samenwerken met re-integratiebedrijven en ondersteunen hen in hun rol om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt zinvol werk te geven.
- Samen met sportverenigingen, buurthuizen, maatschappelijke organisaties gaan we aan de slag met het inzetten van mensen uit de bijstand als vrijwilliger.
- Met de contractpartners in de Wmo gaan we aan de slag om mensen in de bijstand in te zetten voor werkzaamheden die vallen onder de Wmo.
- We gaan verder met de uitvoering van het Lokaal Plan met de WSD (periode: 2021 - 2025). De ambitie is dat iedereen meedoet naar vermogen, waarbij meedoen belangrijker is dan alleen het hebben van betaalde arbeid. De projecten waar we verder mee aan de slag gaan zijn:
 - De invulling van de basisdienstverlening van WSD: onder andere het in beeld brengen van de arbeids- en participatiemogelijkheden van uitkeringsgerechtigden in een maximaal drie maanden durend traject (MijnWerkDichtbij) en de diversiteit aan werklocaties (zoals bij lokale werkgevers en op het gebied van duurzaamheid en/of circulaire economie);
 - Ontwikkelingsgerichte Arbeidsmatige Dagbesteding (OAD): een diagnose instrument waarmee we inzicht krijgen in het ontwikkelvermogen van inwoners die gebruik (willen) maken van dagbesteding;
 - Aanpak jongeren: hiermee spreken we de ambitie uit dat alle jongeren die onder de Participatiewet vallen in 2025 actief zijn op het gebied van scholing, arbeidsmarkttoeleiding, dagbesteding of op andere wijze werken aan hun toekomst.

Het Lokaal Plan is zo opgezet dat er ruimte is om nieuwe projecten te starten wanneer nodig.

Nieuw beleid en ambities

- We gaan onderzoeken of we een pilot kunnen starten waarin we statushouders vanuit de Zelfredzaamheidsroute naast het inburgeringstraject ook een dienstverband bij WSD kunnen aanbieden zodat het belang van werk direct zichtbaar wordt voor deze doelgroep en het arbeidsperspectief kan worden versterkt.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2021	Verwachting 2022	Doel 2023	Doel 2026
Gemiddeld aantal inwoners met een lopend traject	465	460	450	-
Uitstroom uit de uitkering naar regulier werk	60	55	60	-
Gemiddeld aantal jongeren (<27) met een lopend traject	89	120	100	-
Aantal trajecten met loonkostensubsidie bij reguliere werkgevers	11	25	20	30

Dit kost het

Participatie	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	104	0	0
Lasten	10.090	9.766	9.428
Saldo voor bestemming x € 1.000	-9.986	-9.766	-9.428
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	5	0
Storting in reserves	357	0	0
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	-357	5	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-10.343	-9.761	-9.428

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Participatie	-9.761	-9.428	333

Per saldo zijn de uitgaven in 2023 lager dan in het vorige jaar. De structurele uitgaven voor re-integratie stijgen met € 60.000. De structurele uitgaven voor de uitvoering van WSW dalen met € 380.000 door de jaarlijkse afbouw van deze regeling. De incidentele uitgaven zijn in 2023 € 35.000 lager omdat er geen Corona-budget is opgenomen in de begroting, dit was in 2022 wel het geval. De overige afwijkingen hebben betrekking op de toerekening MGD, Corona-gerelateerde budgetten, administratieve mutaties en/of mutaties reserves.

Volksgezondheid

Verantwoordelijke(n): Ronald van Meygaarden

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

Het gezondheidsbeleid bestaat voornamelijk uit wettelijke taken (Wet Publieke Gezondheid) die de GGD op basis van een gemeenschappelijke regeling voor de gemeente uitvoert. Over de lokale accenten gaan we met de GGD in gesprek.

Beleidsakkoord

Naast de algemene preventieve taken vanuit de Wet publieke gezondheid, gaan we meer aandacht besteden aan algemene (preventieve) activiteiten die bijdragen aan één of meerdere dimensies van Positieve Gezondheid. De dimensies staan hieronder. Wij willen ten behoeve van de integraliteit en efficiency daartoe verbindingen leggen tussen Volksgezondheid en bestaande of nieuwe programma's van andere taakvelden.

Dimensies Positieve Gezondheid

- We hebben zorg voor een gezonde leefomgeving, de kwaliteit van leven (“ik geniet van mijn leven”).
- We hebben zorg voor veilig en gezond opgroeien c.q. ouder worden, de lichaamsfuncties (“ik voel mij gezond en fit”).
- We hebben zorg voor gezond gedrag, de zingeving (“ik heb vertrouwen in mijn toekomst”).
- We hebben zorg voor een gezond rondkomen/inkomen, het dagelijks meedoen (“ik kan goed voor mijzelf zorgen”).
- We hebben zorg voor gezond werkgeverschap, het meedoen (“ik heb goed contact met anderen”).
- We hebben zorg voor psychische gezondheid, het mentaal welbevinden (“ik voel me vrolijk”).

Tot slot vertalen we het maatschappelijk belang van sport, educatie en opvoeding naar sportgerelateerde projecten, zoals het Jeugdsportfonds en het project Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG).

Nieuw beleid en ambities

Volksgezondheid(sbeleid) wordt steeds belangrijker in relatie met de Omgevingswet. Met de komst van de nieuwe Omgevingswet moeten gemeenten gezondheid opnemen in zowel hun omgevingsvisie als hun omgevingsplan.

Dit kost het

Volksgezondheid	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	5	0	0
Lasten	1.164	1.310	1.260
Saldo voor bestemming x € 1.000	-1.159	-1.310	-1.260
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	0	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-1.159	-1.310	-1.260

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Volksgezondheid	-1.310	-1.260	50

Per saldo zijn de uitgaven in 2023 lager dan in het vorige jaar. De structurele uitgaven aan volksgezondheid stijgen in 2023 met € 59.000 door indexering van de GGD-bijdrage. De incidentele uitgaven zijn € 100.000 lager in 2023 omdat de projecten gezond in de stad en doorontwikkeling wijkteams zijn beëindigd. De overige afwijkingen hebben betrekking op de toerekening MGD, Corona-gerelateerde budgetten, administratieve mutaties en/of mutaties reserves.

Onderwijs

Verantwoordelijke(n): Hans Heesen

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- We geven uitvoering aan de Leerplichtwet 1969 en de RMC-wet.
- We geven uitvoering aan de Verordening Bekostiging Leerlingenvervoer.
- We geven uitvoering aan de Wet passend onderwijs.
- We geven uitvoering aan de Wet Kinderopvang (toezicht en handhaving). De jaarlijkse verantwoording over de uitvoering (verplichting vanuit Wko) leggen we af aan de Inspectie van het Onderwijs (IvhO), ter besluitvorming in het college en ter info voor de raad.
- We geven uitvoering aan de Lokale Educatieve Agenda 2020-2024 (LEA). Dit gaat over afspraken tussen de gemeenten, kinderopvangorganisaties en het onderwijs en vloeit voort uit de gemeentelijke verplichtingen in de Wet op het Primair Onderwijs.

- We bestrijden laaggeletterdheid. Dit doen we door inwoners vanuit het Taalhuis te helpen om hun taal-, reken- en/of digivaardigheden te versterken. Dit gebeurt met cursussen of laagdrempelige activiteiten (met vrijwilligers).
- We geven uitvoering aan Voor- en Vroegschoolse Educatie. De jaarlijkse verantwoording over het bereik van VVE (verplichting vanuit Wpo) leggen we af aan de Inspectie van het Onderwijs (IvhO).
- We geven uitvoering aan de wettelijke zorgplicht voor de huisvesting van scholen, waarbij we aanvragen van schoolbesturen toetsen aan de verordening huisvesting onderwijs.

Ontwikkelingen 2023

- 2023 is een overgangsjaar waarin we samen met de GGD toewerken naar de invoering van flexibele inspectieactiviteiten in de toezicht op de kinderopvang per 2024.
- In 2023 werken we aan de vijf vastgestelde ambities in de ontwikkelagenda 'Inclusiever onderwijs binnen een inclusieve samenleving 2021-2025' voor het passend onderwijs binnen het samenwerkingsverband de Meierij PO/VO.
- In 2023 loopt de uitvoering van het gemeentelijk NPO (nationaal plan onderwijs) door wat gericht is op het bestrijden van achterstanden die zijn ontstaan door de corona. Uitvoering geschiedt in samenwerking met de GGD, CdT, BSB, voorscholen, primair- en voortgezet onderwijs.
- Voor de vervangende nieuwbouw basisschool Willibrordus worden momenteel stedenbouwkundige onderzoeken uitgevoerd om deze nieuwbouw te realiseren, mogelijk in combinatie met woningbouw. De verwachting is een realisatie van het kindcentrum in 2023 -2024.
- Voor de vervanging van de tijdelijke units bij het speciaal onderwijs HUB met een uitbreiding van de capaciteit en een renovatie van een gebouwdeel, heeft HUB een aanvraag ingediend. Momenteel wordt onderzoek gedaan naar de opties bij de huidige locatie en eventuele alternatieve locaties. De verwachting is een realisatie is in 2023.
- We stellen nieuwe beleidsdocumenten op voor onderwijshuisvesting.

Beleidsakkoord

- **Basisschoolvoorzieningen in alle kernen behouden**
We nemen in het nog vast te stellen IHP als uitgangspunt op dat we een basisschoolvoorziening in alle kernen willen behouden.
- **Lokale Educatieve Agenda (LEA)**
 - Samen met de LEA-partners nemen we de doelstellingen en lokale projecten onder de loep uit de reeds vastgestelde agenda 2020-2024, in vergelijking met de

wettelijke taken. De LEA (Lokaal Educatieve Agenda) 2020-2024 is in september 2021 vastgesteld. Samen met de LEA-partners voert de gemeente twee keer per jaar overleg over de uitvoering van de LEA en de bijbehorende wettelijke taken en doelstellingen. Stand van zaken, evaluatie en bijstelling van beleid en of projecten zijn een jaarlijks terugkerend agendapunten.

- **Leerlingenvervoer (LLV)**

Vanaf schooljaar 2021-2022 werken we met de nieuwe verordening bekostiging leerlingenvervoer. De nieuwe verordening geeft meer mogelijkheden om een passende manier van vervoeren mogelijk te maken. Behalve taxivervoer kennen we ook bekostiging openbaar vervoer, een fietsvergoeding, een bijdrage voor de aankoop van een (elektrische) fiets of een kilometervergoeding voor de eigen auto. Met deze alternatieven voor het taxivervoer dragen wij bij aan de zelfstandigheid van kwetsbare leerlingen.

- **Stimuleren breed aanbod VO- MBO**

De gemeente is in gesprek met het onderwijs over de LEA en het IHP (Integraal Huisvestingplan PO, VO en (V)SO). Het stimuleren van breed aanbod geven we vorm binnen de LEA-doelstellingen waarin het onderwijs po, vo en mbo gezamenlijk streeft naar een onderwijscontinuüm op zowel de doorgaande leer- als zorglijn van 0-18 jaar en heeft een relatie met het passend onderwijs, waarop afstemming plaatsvindt binnen de regio van het Samenwerkingsverband De Meierij primair- en voortgezet onderwijs en MBO.

- **Verbinding Onderwijs, Overheid, Bedrijfsleven**

Het versterken van de verbinding tussen het onderwijs, de overheid en het bedrijfsleven voeren we uit binnen de bestaande budgetten en met bestaande personele capaciteit. Dit doen we door:

- Diverse LEA- projecten uit te voeren op de drie thema's: brede ontwikkeling, doorgaande ontwikkelingslijnen 0-18 jaar en passende ondersteuning.
- Samenwerking met scholen, sociaal werkbedrijf en ketenpartners op het gebied van jongerenwerk, jongerenacademie, leerplicht en RMC (Regionaal Meld en Coördinatiepunt).

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2021	Verwachting 2022	Doel 2023	Doel 2026
Aantal leerlingen met vervoersbeschikking	129	110	100	90
Waarvan met openbaar vervoer, fiets of km-vergoeding	35	38	42	46

Toelichting:

- Informatie en cijfers over bereik VVE (Wpo) en de toezicht en handhaving kinderopvang (Wko) vermelden we in de jaarlijkse verantwoording aan de Inspectie van het Onderwijs (IvhO). Dit jaarverslag zenden wij na besluitvorming in het college ter informatie naar uw raad.

Dit kost het

Onderwijs	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	1.045	1.603	1.193
Lasten	4.479	5.174	5.170
Saldo voor bestemming x € 1.000	-3.435	-3.571	-3.977
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	271	249	225
Storting in reserves	30	31	31
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	240	218	194
Saldo na bestemming x € 1.000	-3.194	-3.353	-3.783

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Onderwijs	-3.353	-3.783	-430

Per saldo zijn de uitgaven in 2023 hoger dan in het vorige jaar. De structurele uitgaven aan leerlingenvervoer zijn in 2023 € 60.000 lager dan vorig jaar door budgetverlaging en een hogere taakstelling voor het terugbrengen van de vervoerskosten.

Voor de vervanging van de tijdelijk units bij het speciaal onderwijs HUB met een uitbreiding van de capaciteit en een renovatie van een gebouwdeel heeft HUB een aanvraag voor € 120.000 ingediend. Momenteel wordt onderzoek gedaan naar de opties bij de huidige locatie en eventuele alternatieve locaties. De verwachting is een realisatie is in 2023.

In 2022 is de verkoop geraamd (€ 410.000) van het pand Kerkstraat 1-3 in Liempde, waar kinderdagverblijf De Bloementuin is gevestigd. Het college zal naar waarschijnlijkheid voorstellen de verkoop in te trekken.

De overige afwijkingen hebben betrekking op de toerekening MGD, Corona-gerelateerde budgetten, administratieve mutaties en/of mutaties reserves.

Leefbare Ruimte

Zo werkt dit programma mee aan Boxtel

Boxtel onderscheidt zich door haar unieke woon- en leefomgeving centraal in het Groene Woud. De ontwikkeling van het Van Gogh Nationaal Park waar Het Groene Woud onderdeel van uitmaakt, ondersteunen wij van harte. De belangen en ambities in de leefomgeving zijn divers en maken dat we ruimtelijke keuzes moeten maken. Versterken van de ruimtelijke kwaliteit is daarbij een belangrijk uitgangspunt. In het oog springende opgaven zijn:

- duurzame woningbouw (energie, materiaalgebruik, klimaatadaptief, natuurinclusief)
- gebruik van duurzame energiebronnen
- woningbouw en aanpassen bestaand woningbestand
- mobiliteitsvraagstukken

De gemeente werkt graag mee aan initiatieven van bewoners en ondernemers die meerwaarde creëren. We stimuleren iedereen om het beste uit zichzelf te halen en bij te dragen aan een duurzame leefomgeving. Daarbij kijken we over de grenzen van de eigen gemeente heen zoals bij BrainPort, Agrifood Capital en de verstedelijkingsopgaven binnen onze provincie. Dit maakt onze gemeente een prettige gemeente om te wonen, werken en recreëren. Zó draagt dit programma bij aan meewerkend Boxtel.

Dit is het doel

Het programma Leefbare Ruimte draagt bij aan het realiseren van brede maatschappelijke opgaven. Voorbeelden hiervan zijn onderwijsvoorzieningen, economische groei en woningbouw. Daarnaast draagt het programma bij aan het ontwikkelen en versterken van de fysieke leefomgeving. Dit gebeurt in afstemming en samenhang met de andere programma's.

Voldoende woningen

De woningbehoefte blijft onverminderd groot. Veel woningbouwontwikkelingen zijn en komen in uitvoering. Daarbij voorzien we in differentiatie van woningbouw naar woningtypen en – prijzen. We zien verder een toenemende vraag naar tijdelijk wonen en tiny houses. Waar mogelijk bekijken we of nieuwe woonconcepten kunnen worden toegepast vanuit de markt.

Aanpassing van de infrastructuur

Groei van woningbouw en andere voorzieningen maakt de noodzaak tot het aanpassen van de infrastructuur urgenter. Vanuit het Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (PHS) werken we aan het afsluiten van de dubbele overweg in de Tongersestraat. In het verlengde daarvan zijn extra maatregelen nodig. In het beleidsakkoord wordt ook de noordwestelijke ontsluiting genoemd. Een dergelijke grootschalige infrastructuurle voorziening is altijd gekoppeld aan alle ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied.

Dit valt eronder

Deze producten en diensten dragen bij aan het programma Leefbare Ruimte:

- Volkshuisvesting
- Ruimtelijke ontwikkeling
- Grondexploitaties
- Beheer onroerend goed
- Groenbeheer
- Beheer openbare ruimte
- Verkeersmaatregelen
- Parkeren
- Begraafplaatsen

Dit grote project draagt bij aan het programma Leefbare Ruimte:

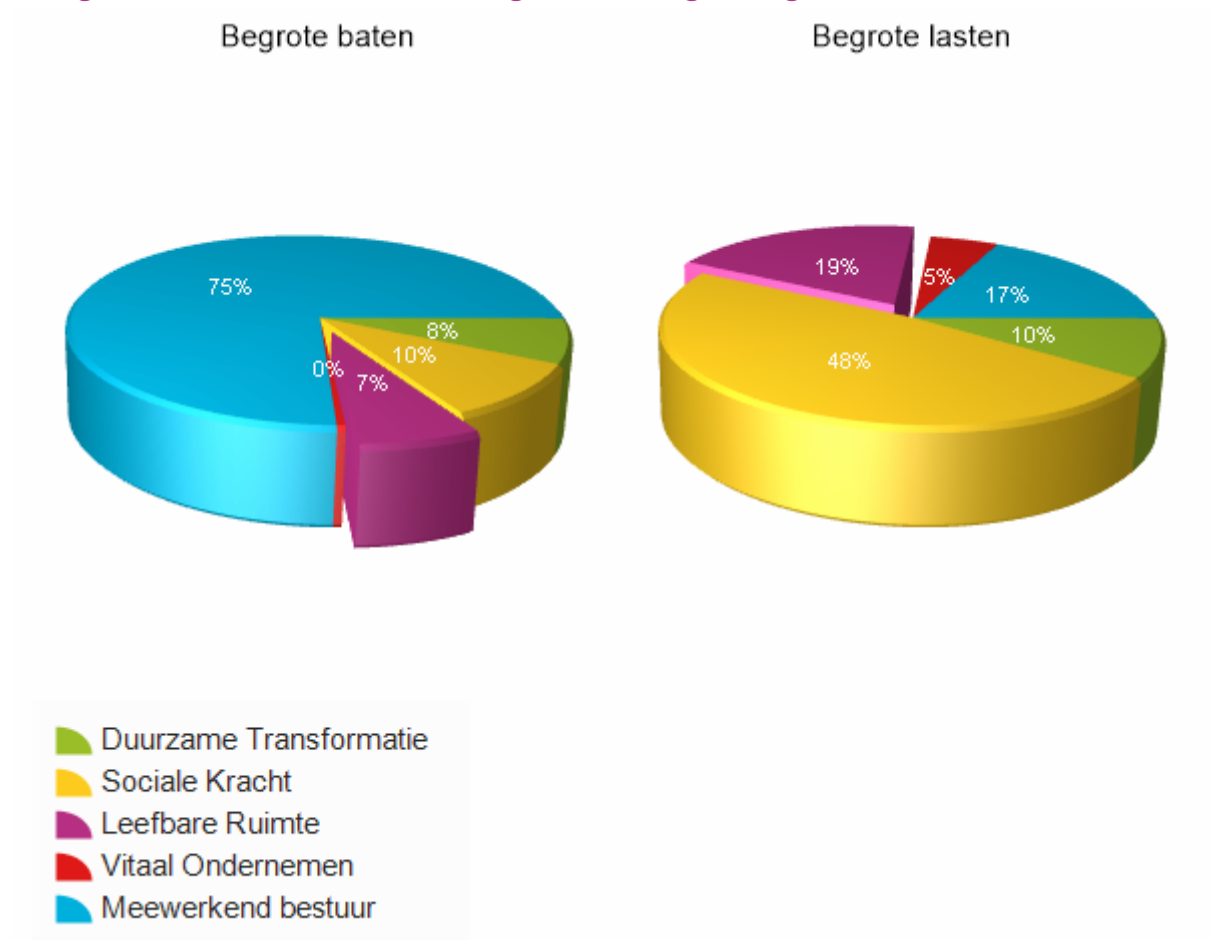
- Omgevingswet (over alle producten en diensten heen)
- Boxtel Binnen de Bruggen
- Mobilee 2040
- Boxtel bouwt
- Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (PHS)

Dit kost het

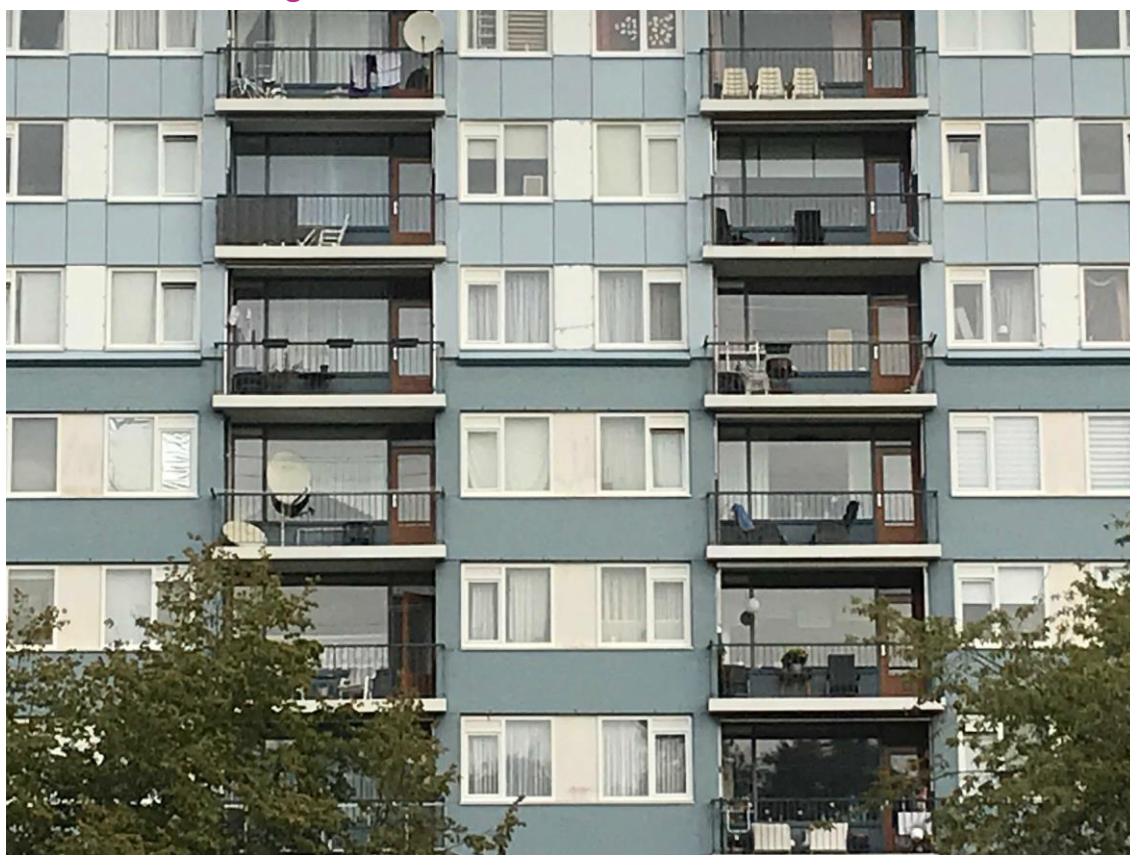
Saldo x € 1.000	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Volkshuisvesting	-193	-505	-354
Project Boxtel Bouwt	0	0	0
Ruimtelijke ontwikkeling	-1.033	-1.417	-1.617
Project Boxtel Binnen De Bruggen	0	0	0
Project Omgevingswet	0	0	0
Grondexploitaties	-389	-456	-515
Beheer onroerend goed	-664	-452	-284
Groenbeheer	-2.682	-2.710	-2.821
Beheer openbare ruimte	-4.617	-5.566	-5.460
Project Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (PHS)	0	0	0

Verkeersmaatregelen	-1.202	-1.518	-1.388
Project MobiLee 2040	-8	0	-25
Parkeren	-50	-352	-90
Begraafplaatsen	-49	-27	-31
Totaal saldo	-10.888	-13.001	-12.586

Programma in relatie tot de gehele begroting

Volkshuisvesting

Verantwoordelijke(n): Désiré van Laarhoven-van Abeelen en Wim van der Zanden

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- We adviseren in ruimtelijke plannen over het bouwen voor de juiste doelgroepen in de juiste hoeveelheden. Dat doen we onder andere op basis van woonbehoefte.
- Snel, veel en betaalbaar bouwen voor alle doelgroepen is onze primaire doelstelling. Daar voegen we graag duurzame woningen aan toe zonder stijging van woonlasten voor consumenten.
- We maken in 2023 opnieuw prestatieafspraken met de woningbouwcorporaties. Meer dan voorheen zijn deze afspraken themagericht. Voor komend jaar zetten we onder andere in op het sterker verbinden van wonen, zorg en duurzaamheid. We monitoren de afspraken samen met de corporatie en huurdersverenigingen.

- We nemen splitsingsmogelijkheden voor grote woningen op in bestemmings- en omgevingsplannen.
- We onderzoeken mogelijkheden voor gebiedsontwikkeling buiten de bebouwde kommen van onze kernen.

Beleidsakkoord

- We werken aan realisatie van tijdelijke woonvormen op korte termijn om aan dringende woningnood tegemoet te komen. Hierbij vallen ook tiny houses.
- We ronden een woningmarktonderzoek af. Daarmee brengen we in kaart wat de toekomstige woningbehoefte is naar huur/koopverhouding, woningtypen en prijsklassen en bekijken welke potentiële tekorten en overschotten er zijn in woningvoorraad voor de komende tien jaar en welke instrumenten we in kunnen zetten. Deels vanwege de samenvoeging met Esch en als aanvulling op de woonvisie Bostel.
- We ondersteunen kansen voor Ruimte voor Ruimte (RvR) ontwikkelingen, bijvoorbeeld op VAB-locaties, mits dit potentiële gebiedsontwikkelingen niet belemmert.
- Onze aandacht gaat in 2023 vooral uit naar sociale woningbouw en betaalbare woningen voor starters, kleine huishoudens en ouderen. Wij werken hierin nauw samen met de woningcorporaties en specifieke belangenorganisaties. Mogelijk volgen hieruit plannen voor bijzondere projecten bijvoorbeeld via collectief particulier opdrachtgeverschap.
- In grotere bouwplannen zien wij graag één of meer speciale woonvormen opgenomen. Hierbij is bijv. te denken aan tiny houses, woon-zorgvormen, mantelzorgwoningen, kleinschalige groepswoningen e.d.

Dit kost het

Volkshuisvesting	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	224	95	52
Lasten	417	600	406
Saldo voor bestemming x € 1.000	-193	-505	-354
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	0	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-193	-505	-354

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Volkshuisvesting	-505	-354	150

De verschillen worden veroorzaakt door het Regionaal woonwensenonderzoek (€ 25.000), de uitvoering van de Woonvisie (€ 30.000), een bijdrage voor woningaanpassing voor statushouders (€ 15.000) en de uitvoering van het beleid arbeidsmigranten (€ 90.000). Dit waren in 2022 incidentele lasten.

De overige afwijkingen hebben betrekking op de kapitaallasten, toerekening MGD, administratieve mutaties en/of mutaties reserves.

Ruimtelijke ontwikkeling

Verantwoordelijke(n): Désiré van Laarhoven-van Abeelen en Wim van der Zanden

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- Voor alle ruimtelijke ontwikkelingen geldt dat ze de bestaande ruimtelijke kwaliteit zoveel mogelijk versterken en bijdragen aan onze doelstellingen binnen het ruimtelijk domein zoals rondom duurzaamheid en klimaatadaptatie.
- We nemen deel aan regionaal overleg over de verstedelijkingsopgave om als gemeenten gezamenlijk de ruimtelijke opgaven te bepalen en op te pakken.
- Plannen die we in 2023 vaststellen sluiten aan bij de Omgevingswet die naar verwachting op 1 januari 2023 in werking treedt.
- Waar mogelijk pakken we als gemeente vooral een ondersteunende rol in planontwikkeling waarvoor de verantwoordelijkheid bij ontwikkelende partijen ligt die daarvoor draagvlak creëren.

Beleidsakkoord

- We gaan verder het met vorig jaar gestarte proces om samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties te komen tot een Omgevingsvisie. Deze visie wordt voor 1 januari 2024 vastgesteld.
- We werken verder aan de contouren van de gebiedsvisie voor het gebied tussen Boxtel Noordwest en Esch. Belangrijke pijlers in deze gebiedsvisie zijn naar verwachting infrastructuur, wonen, natuurversterking, recreatie & toerisme en duurzame energie-opwekking. Het ontzien van Sparrenrijk is een hard uitgangspunt. De nieuwe ontsluitingsstructuur passen we goed landschappelijk in en houdt nadrukkelijk rekening met de belangen van Esch.
- We werken samen met belanghebbenden aan het opstellen van beleid voor Vrijkomende Agrarische Bedrijfsgebouwen (VAB's). We gaan uit van een maatwerkaanpak met duidelijke afwegingsaspecten en uitgangspunten, die aansluiten bij de Omgevingswet en overige punten uit dit beleidsakkoord.
- We werken aan de realisatie van lopende woningbouwontwikkelingen. We streven naar afronding van de lopende ontwikkelingen in deze beleidsperiode zoals Heem van Selis en Lindenlust en geven vervolg aan de procedure voor Achter den Eijngel. Voor Lennisheuvel, Liempde en Esch is van belang dat voor de langere termijn voldoende nieuw woningaanbod beschikbaar is.
- We zetten in op de transitie van (leegstaande) bedrijfsgebouwen in de bebouwde kom naar woningen. Het betreft onder meer winkel- en kantoorpanden.
- Met de provincie, hun adviesgroep en de Taskforce gaan wij in overleg om te kijken naar de mogelijkheden voor gebiedsontwikkeling buiten de bebouwde kom. Voor het einde van de beleidsperiode is er zicht op nieuwe gebiedsontwikkelingen.
- Het jaar 2023 staat in het teken van omgevingsvergunningsprocedures voor initiatiefnemers die via de tender de arbeidsmigrantenhuisvestingsvergunning hebben verkregen. Het verlenen van de vergunning(en) is mede afhankelijk van de te doorlopen bezwaar- en beroepsprocedures.
- Op basis van de resultaten van het haalbaarheidsonderzoek naar een energie hub in 2022 bepalen we in 2023 uitgaande van de vastgestelde voorkeursvolgorde in welke omvang zonneparken realiseerbaar zijn en worden aan de hand daarvan omgevingsdialogen gestart en omgevingsvergunningen aangevraagd.

Nieuw beleid en ambities

- We ontwikkelen en implementeren een nieuwe werkwijze voor een snelle eerst scan van ruimtelijke initiatieven, Daarbij sluiten wij aan bij de Omgevingswet.

Dit kost het

Ruimtelijke ontwikkeling	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	1.457	971	1.000
Lasten	2.490	2.388	2.618
Saldo voor bestemming x € 1.000	-1.033	-1.417	-1.617
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	0	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-1.033	-1.417	-1.617

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Ruimtelijke ontwikkeling	-1.417	-1.617	-200

De belangrijkste verschillen worden veroorzaakt door de lagere bijdrage uitvoering Omgevingswet van € 25.000, de indexering van de tarieven wat € 30.000 meer aan baten oplevert.

De overige afwijkingen hebben betrekking op de kapitaallasten, toerekening MGD, administratieve mutaties en/of mutaties reserves.

Grondexploitaties

Verantwoordelijke(n): Wim van der Zanden

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- We actualiseren de lopende grondexploitaties in financiële zin;
- We rapporteren periodiek over de voortgang en recente ontwikkelingen in de lopende grondexploitaties;
- We ondersteunen en bewaken facilitaire projecten in financiële zin;
- Waar nodig voeren we haalbaarheidsstudies en -berekeningen uit voor nieuwe ruimtelijke initiatieven.

Beleidsakkoord

- We ronden de herziening van de nota grondbeleid af. Hierin nemen we zogeheten situationeel grondbeleid op waardoor meer actieve grondpolitiek mogelijk wordt.

- We ronden de bouw van In Goede Aarde af in lijn met het duurzame gedachtegoed.
- Voor Vorst B werken we aan een passende invulling (zie GreentechPark Brabant)
- We werken verder aan de planvorming van Reigerskant in Esch waarvan de grondexploitatie in 2021 volledig is overgekomen vanuit de voormalige gemeente Haaren. Gezien de lokale woonbehoefte geven we zo snel mogelijk uitvoering aan de vervolgfase van deze woningbouwontwikkeling.
- We zoeken naar betere financiële resultaten bij het facilitair grondbeleid door het consequent afsluiten van anterieure overeenkomsten en een reëel kostenverhaal, ook voor bovenwijkse voorzieningen en maatregelen. Voor dit laatste stellen we een duidelijk beleidskader op.
- Bij het aanscherpen van het kostenverhaal zijn we ons bewust van het broze evenwicht tussen enerzijds verlaging van de ontwikkelkosten om woningbouw te stimuleren en anderzijds het gezond houden van onze eigen financiële situatie, wat vraagt om maatwerk.

Nieuw beleid en ambities

- In 2023 is de nota grondbeleid geactualiseerd. Uitgangspunten hierbij zijn een actievare rol voor de gemeente via situationeel grondbeleid en het houden van regie binnen de planontwikkeling.
- Het opstellen van een nota kostenverhaal, waar de bovenwijkse voorzieningen een onderdeel van uitmaken, met als doel te komen tot reëel kostenverhaal (zakelijke insteek vanuit de gemeente) en kaders voor het noodzakelijke maatwerk (bewaken van het broze evenwicht tussen maximaal kostenverhaal en verlaging ontwikkelkosten ter stimulering van woningbouw) binnen projecten.

Dit kost het

Grondexploitaties	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	14.563	1.301	4.465
Lasten	13.610	1.756	4.980
Saldo voor bestemming x € 1.000	953	-456	-515
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	1.342	0	0
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	-1.342	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-389	-456	-515

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Grondexploitaties	-456	-515	-59

De afwijkingen hebben betrekking op de kapitaallasten, toerekening MGD, administratieve mutaties en/of mutaties reserves.

Beheer onroerend goed

Verantwoordelijke(n): Hans Heesen

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- We verhuren panden waar nog ruimte is;
- We stoten panden af die vrij komen/zijn van huur en niet van strategisch of maatschappelijk belang zijn;
- We actualiseren de MeerjarenOnderhoudsplannen (MOP);
- We geven agrarische percelen uit voor (kortdurende) pacht;
- We geven bedrijfsgronden uit.

Beleidsakkoord

- We stellen nieuw vastgoedbeleid op, om zo de mogelijkheden voor het afstoten van gemeentelijke gebouwen inzichtelijk te maken en meer scherp te krijgen in noodzakelijke verduurzaming van ons vastgoedbezit.
- Openbare verkoop van panden en gronden is in beginsel het uitgangspunt.

Nieuw beleid en ambities

- We brengen de registraties van ons vastgoed op orde en doen voorstellen om de formatie in overeenstemming te brengen met de benodigde capaciteit via het project vastgoed op orde.
- We stellen nieuwe beleidsdocumenten op voor onderwijs- en maatschappelijke huisvesting alsmede voor sportaccommodaties.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2021	Verwachting 2022	Doel 2023	Doel 2026
Gebouwen in beheer	53	52	52	n.t.b.

Toelichting:

De voormalige Michaëlschool wordt in 2022 gesloopt.

Dit kost het

Beheer onroerend goed	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	985	1.522	997
Lasten	1.658	1.536	1.271
Saldo voor bestemming x € 1.000	-672	-15	-274
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	61	53	44
Storting in reserves	53	490	54
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	8	-438	-10
Saldo na bestemming x € 1.000	-664	-452	-284

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Beheer onroerend goed	-452	-284	168

De belangrijkste verschillen worden veroorzaakt door het vervallen van de incidentele taxatiekosten (€ 24.000) ter bepaling van de waarden van het maatschappelijk vastgoed ten behoeve van de brandverzekering.

Ter uitvoering van het onderhoudsplan gebouwen heeft in 2022 een storting in de voorziening van € 21.000 plaatsgevonden.

De geplande verkoop van het Rondutje van € 437.000 wordt tegelijkertijd in de algemene reserve gestort.

De overige afwijkingen hebben betrekking op de kapitaallasten, toerekening MGD, administratieve mutaties en/of mutaties reserves.

Groenbeheer

Verantwoordelijke(n): Fred van Nistelrooij

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

Regulier, planmatig beheer

- We beheren en onderhouden openbaar groen en bomen waarbij we aan bewoners vooraf uitleggen wat ze in hun directe woonomgeving kunnen verwachten en waarom werkzaamheden nodig zijn.
- In het reguliere beheer verhogen we de duurzaamheid en biodiversiteit in het openbaar groen.
- Jaarlijks voeren we in het voorjaar op duurzame wijze de preventieve bestrijding uit van de eikenprocessierups; tijdens het seizoen bestrijden we actief. In de zomer bestrijden we na inventarisatie planmatig de Japanse duizendknoop.
- We reageren gedurende het hele jaar planmatig op meldingen en klachten. Als de veiligheid in het geding is treden we direct op.

Wijkbeheer

- Gedurende het hele jaar onderhouden we de openbare ruimte volgens het principe van "schoon, heel en veilig".

Beleidsakkoord

- Binnen het reguliere groenbeheer en bermbeheer verbeteren we de biodiversiteit door meer ecologisch beheer toe te passen. Als zich kansen voordoen geven we hier een extra impuls aan. Ook bij nieuwe plannen en grootschalige renovaties passen we dit principe toe. Met name bermbeheer stemmen we af met verkeersveiligheid.
- Op basis van het vastgestelde Bomenbeleidsplan geven we uitvoering aan de realisatie van de 'Groene Kaart'.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2021	Verwachting 2022	Doel 2023	Doel 2026
Sober- (doelmatig) groenbeheer op beeld*	6,5*	6,5*	6,5*	7*
Klachten meldingen bomen	250	225	220	200
Klachten meldingen overig groen	650	600	575	550
Klachten meldingen zwerfvuil / vandalisme	100	75	75	50
Beheer bomen, stuks	32.700	32.700	32.700	32.700

Toelichting:

* cijfermatige indicator volgens kwaliteitscatalogus stichting CROW. (Centrum voor Regelgeving en onderzoek in de Grond- Weg en Waterbouw)

Dit kost het

Groenbeheer	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	15	9	9
Lasten	2.375	3.003	2.830
Saldo voor bestemming x € 1.000	-2.360	-2.995	-2.821
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	285	0
Storting in reserves	322	0	0
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	-322	285	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-2.682	-2.710	-2.821

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Groenbeheer	-2.710	-2.821	-111

De belangrijkste verschillen worden hier toegelicht.

In het beleidsakkoord is voor 2022 een incidenteel budget opgenomen van € 50.000 voor een nieuw bomenbeleidsplan. In begroting 2022 zijn extra werkzaamheden begroot die gedekt worden uit reserve groen (€ 285.000). Vanuit de kerntakendiscussie is in begroting 2023 een structurele bezuiniging begroot van € 40.000 voor ombuigingen in het onderhoud van ecologische verbindingzones en overige natuurgebieden.

De overige afwijkingen (€ 210.000) hebben met name betrekking op de kapitaallasten, toerekening MGD, administratieve mutaties en indexering op bestekken.

Beheer openbare ruimte

Verantwoordelijke(n): Fred van Nistelrooij

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

Regulier, planmatig

- We onderhouden en beheren de wegen, civiele kunstwerken en openbare verlichting volgens de bijbehorende kwaliteitseisen. We communiceren vooraf met bewoners en voeren de werkzaamheden uit via uitvoeringsprogramma's en bestekken.
- Om synergie te bewerkstelligen wordt per situatie bekeken of er tweeledig voordeel is om projecten en reconstructies uitvoeringstechnisch te combineren met planmatig beheer en onderhoud.
- We reageren gedurende het hele jaar op klachten en meldingen. Als de veiligheid in het geding is treden we direct op.
- Daar waar wij vanuit onderhoud en beheer werkzaamheden uitvoeren houden we rekening met het toekomstbestendig maken van wijken en dorpen. Daarbij houden

we ook rekening met de klimaatopgave en de ambitie op duurzaamheid. De openbare ruimte is een plek voor iedereen met speciale aandacht voor mensen met een beperking.

Wijkbeheer

- Gedurende het hele jaar onderhouden en beheren we de openbare ruimte volgens het principe van "schoon, heel en veilig".

Beleidsakkoord

We dragen zorg voor een jaarlijks wegenbeheer gericht op (verkeers-) veiligheid en rijcomfort voor mensen met een beperking, voetgangers, fietsers en gemotoriseerd verkeer. We stemmen daarbij af met Rioolbeheer, Verkeersveiligheid en Groenbeheer voor onder andere gelijktijdige optimalisatie met diverse disciplines.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2021	Verwachting 2022	Doel 2023	Doel 2026
Beheer/onderhoud wegen (verhardingen) in miljoen m2	1,95	2,0	2,0	2,1
Beheer/onderhoud kunstwerken	87 volledig 16 ged.	87 volledig 16 ged.	87 volledig 16 ged.	90 volledig 16 ged.
Beheer/onderhoud openbare verlichting	8.500	8.700	8.800	9.000
Beheer/onderhoud verkeersborden	4.000	4.000	4.000	3.500
Beheer/in stand houding VerkeersRegelInstallaties (VRI's)	10	10	10	13

Dit kost het

Beheer openbare ruimte	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	289	256	192
Lasten	5.001	5.921	5.746
Saldo voor bestemming x € 1.000	-4.712	-5.665	-5.554
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	95	99	94
Storting in reserves	0	0	0
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	95	99	94
Saldo na bestemming x € 1.000	-4.617	-5.566	-5.460

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Beheer openbare ruimte	-5.566	-5.460	106

De belangrijkste verschillen worden hier toegelicht.

Vanuit de kerntakendiscussie is een structurele post opgenomen voor verkoop van onverharde paden die in 2023 € 7.000 hoger is dan in 2022 en voor verwijderen prullenbakken € 12.000 hoger.

De overige afwijkingen (€ 87.000) hebben met name betrekking op de kapitaallasten, toerekening MGD, administratieve mutaties en indexering.

Verkeersmaatregelen

Verantwoordelijke(n): Fred van Nistelrooij

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- We beogen een toekomstbestendige en veilige inrichting van de openbare ruimte voor alle verkeersdeelnemers, waarmee we de mobiliteit en de verkeersafwikkeling bevorderen. We leggen hierbij het accent op de voetganger en fietser.
- We maken beleid, plannen en ontwerpen voor infrastructuur en verkeersmaatregelen.
- We onderhouden het Verkeersmodel Brabant Brede Model Aanpak (BBMA) ten behoeve van ruimtelijke plannen.
- We begeleiden Mensgerichte Maatregelen ten behoeve van specifieke doelgroepen zoals scholen en ouderen.
- We behandelen meldingen, klachten, wensen en verzoeken die gaan over het gebruik van de openbare ruimte.

Beleidsakkoord

- We actualiseren het mobiliteitsplan en richten ons op de horizon 2040. We besteden meer aandacht aan de relatie tussen leefomgeving (lucht, geluid en ruimte) en verkeer.
- We treden in overleg met onze partners met betrekking tot spoorse zaken om de overlast voor onze inwoners te minimaliseren.
- We zetten in op de bevordering van het fietsgebruik.
- We werken de intentieverklaring voor de snelfietsroute 's-Hertogenbosch-Eindhoven uit tot een bestuursakkoord en leggen dit ter besluitvorming voor aan de 5 gemeenten en provincie. Ook stellen we een voorontwerp op.

- We werken aan de (voorbereiding van de) reconstructie van de Bosscheweg, vanaf de Ketting tot aan rotonde Dukaat, ter verbetering van de doorstroming en ontsluiting van de nieuwe woonwijken Heem van Selis en Lange Linden.
- We maken een circulatieplan met uitvoeringsprogramma voor het Bedrijventerrein Ladonk. Daarbij houden we rekening met de consequenties van het PHS-maatregelenpakket. In samenwerking met de Klankbord Ladonk werken we gelijktijdig aan het verbeteren van voorzieningen voor de voetganger en fietser.
- We zetten onze werkzaamheden voor de evaluatie van de maatregel Baroniestraat voort.
- We werken aan de afronding van een ontwerp voor de Stationstraat.
- We maken een aanvang met de herinrichting van het buurtschap Kalksheuvel, waarvan de verbetering van het rioolstelsel een belangrijk onderdeel uitmaakt

Dit kost het

Verkeersmaatregelen	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	44	6	22
Lasten	1.246	1.523	1.409
Saldo voor bestemming x € 1.000	-1.202	-1.518	-1.388
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	0	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-1.202	-1.518	-1.388

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Verkeersmaatregelen	-1.518	-1.388	130

De belangrijkste verschillen worden hier toegelicht.

In 2022 zijn incidentele kosten begroot voor verkeerstellingen (€ 35.000) en verkeersonderzoeken € 147.000. Vanuit het beleidsakkoord zijn voor de jaren 2022 en 2023 incidentele budgetten beschikbaar gesteld. Voor 2022 € 50.000 voor autoluw maken woonwijken, € 20.000 voor snelfietsroute Eindhoven- Den Bosch en € 25.000 voor proces nieuwe visie MobilLee 2040. In begroting 2023 ook € 25.000 voor proces nieuwe visie MobiLee 2040 (zie product projecten) en € 40.000 voor optimalisatie fietsnetwerk.

De overige afwijkingen (€ 108.000) hebben met name betrekking op de kapitaallasten, toerekening MGD, administratieve mutaties.

Parkeren

Verantwoordelijke(n): Fred van Nistelrooij

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- We behandelen meldingen, klachten, wensen en verzoeken die betrekking hebben op parkeren in openbaar gebied
- We ontwikkelen en beheren het beleid op gebied van parkeren, inclusief E-laden
- We verzamelen parkeerdata en monitoren parkeerdruk door driejaarlijkse tellingen
- We adviseren woningbouwplannen ten aanzien van parkeerbeleid

Beleidsakkoord

- We stellen een plan op voor het opvangen van langparkeren door bezoekers, medewerkers en ondernemers op Hoogheem ten behoeve van het centrum, o.a. bedoeld voor medewerkers en ondernemers.

- We realiseren daarvoor een aantrekkelijke en klimaatbestendige langzaamverkeer-verbinding met het Centrum. Dit heeft een samenhang met de beoogde snelfietsroute langs de Noord-Zuidas.
- Om meer duidelijkheid te geven aan de bezoeker van buiten Boxtel stellen we een verbeterplan op voor bereikbaarheid en gebruik van de beschikbare parkeerlocaties.

Dit kost het

Parkeren	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	176	176	181
Lasten	231	534	276
Saldo voor bestemming x € 1.000	-55	-358	-95
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	7	6	5
Storting in reserves	1	0	0
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	6	6	5
Saldo na bestemming x € 1.000	-50	-352	-90

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Parkeren	-352	-90	262

In de begroting 2022 zijn vanuit beleidsakkoord aantal incidentele budgetten opgevoerd, zoals handhaving betaald parkeren op plekken waar ruimte schaars is en parkeerdruk hoog € 50.000, onderzoek rondom centrum en Hoogheem (knelpunten lang parkeren en eventueel investeren) € 200.000 én onderzoeken enkele knelpunten bij parkeren in woonwijken € 25.000.

De overige afwijkingen (€ 13.000) hebben met name betrekking op de kapitaallasten, toerekening MGD en administratieve mutaties.

Begraafplaatsen

Verantwoordelijke(n): Fred van Nistelrooij

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- We beheren, onderhouden en zorgen voor instandhouding (vervanging en reparatie op onderdelen) van de begraafplaats Munsel volgens het reguliere beleid en wettelijke verplichtingen.
- We continueren het bestaand beheer, onderhoud en exploitatie van de gemeentelijke begraafplaatsen. Daarin zijn meegenomen de werkzaamheden voor de oorlogsgraven en oorlogsmonumenten binnen de gemeente Boxtel.

Beleidsakkoord

- Door teruglopend aantal reguliere begravingen op de begraafplaats Munsel is een 100% kostendekkendheid van het product begraven moeilijker te realiseren. Er zijn mogelijkheden om andere vormen van begravingen op de begraafplaats in te voeren waarmee ook meer inkomsten gegenereerd kunnen worden.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2021	Verwachting 2022	Doel 2023	Doel 2026
Aantal uitvaarten	31	31	31	31
Asbus bijzettingen	15	15	15	15
Asverstrooiing	2	2	2	2
Grafrecht afstand gedaan door nabestaande(n) / graf geruimd	56	40	40	40

Dit kost het

Begraafplaatsen	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	155	187	193
Lasten	204	213	224
Saldo voor bestemming x € 1.000	-49	-27	-31
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	0	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-49	-27	-31

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Begraafplaatsen	-27	-31	-5

De afwijkingen hebben met name betrekking op de kapitaallasten, toerekening MGD en administratieve mutaties en begrote extra inkomsten op de leges grafrechten.

Projecten programma Leefbare Ruimte

Onder het programma Leefbare Ruimte vallen de volgende projecten:

- Boxtel Binnen de Bruggen
- MobiLee 2040
- Omgevingswet
- Programma Hoogfrequent Spoor (PHS)
- Boxtel bouwt

Boxtel Binnen de Bruggen

Verantwoordelijke(n): Fred van Nistelrooij

Dit is het doel

Boxtel Binnen de Bruggen (BBdB) is een integrale visie en programma van projecten ter versterking van het centrum van Boxtel. De term is afgeleid van het historisch centrum dat werd omgeven door een watersysteem van Binnendommels, enkel bereikbaar via diverse bruggen. De Binnendommels hielden het centrum leefbaar (droog) en zorgden voor o.a. werkgelegenheid en transportmogelijkheden. Een uniek stelsel in deze omgeving - de Binnendieze in Den Bosch uitgezonderd - maar helaas gedempt en niet meer beleefbaar.

Doelstellingen en uitgangspunten

- De visie BBdB biedt een masterplan ontwikkeling openbare ruimte centrum.
- De Binnendommelstructuur wordt weer beleefbaar gemaakt, en weer een drager die leefbaarheid en economische belangen van het centrum op een actuele wijze versterkt.
- De visie verbindt thema's als cultuurhistorie, erfgoed, economie, toerisme, recreatie, maar ook duurzaamheid, klimaat, energietransitie, kunst, cultuur en evenementen.

- De projecten zijn breed van aard, de uitvoering is een langdurig en gefaseerd proces. De visie is dynamisch, projecten kunnen afvallen of nieuwe initiatieven toegevoegd. Visie en masterplan zijn daar koepel en stip op de horizon voor.
- De ambitie is hoog om Boxtel zo weer een uniek centrum te geven binnen de regio.

Dit gaan we dit jaar doen

- We voeren de uitvoering van Boxtel Binnen de Bruggen gefaseerd uit op basis van onze financiële mogelijkheden. Dit betekent dat de aanleg van Binnendommeltjes plaatsvindt in financieel betere tijden.

MobiLee 2040

Verantwoordelijke(n): Fred van Nistelrooij

Dit is het doel

- MOVE'31 is als werktitel vervallen en wordt opgevolgd door een update c.q. actualisatie onder de nieuwe werktitel Mobiliteitsplan 2040. In grote lijnen blijft de verkeersvisie intact. Nieuwe items uit het beleidsakkoord zijn er aan toegevoegd, zoals spoorse zaken en de aandacht voor Boxtel Noordwest.
- Met het mobiliteitsplan geven we inzicht in de toekomstige verwachtingen en de gevolgen die het kan hebben op onze bereikbaarheid, veiligheid en leefbaarheid. Er wordt richting gegeven aan ontwikkelingen voor voetganger en fietser, openbaar vervoer en onze wegategorisering. Voor de laatste staan nog enkele grote projecten op het programma namelijk de VLK, de Keulsebaan en de fietsonderdoorgang. Ook vind er afstemming plaats met de woningbouwontwikkelingen en de consequenties voor verkeersplannen voor een goed vertaalde inpassing in de omgeving en netwerk.
- Hoewel we nog veel infrastructurele werken onder handen hebben, is er ook aandacht voor verandering van gedrag en bewustwording. We zetten in op het

bereiken van de jeugd via Brabant Veiligheidslabel en diverse projecten in het kader van Mensgerichte Maatregelen in openbaar gebied.

- Om maatregelen te kunnen realiseren zijn middelen nodig. De komende periode staan, naast PHS Maatregelenpakket, nog veel ambitieuze programma's op de rol, die allen aanzienlijke investeringen vragen, waaronder van gemeentewege. Met het beleid en uitvoeringsprogramma proberen we hier een inzicht in te gaan geven.

Dit gaan we dit jaar doen

In 2022 is gewerkt aan het vaststellen van het mobiliteitsplan, waarin ook een uitvoeringsprogramma is opgenomen. De komende jaren, vanaf 2023, worden de daarin genoemde activiteiten verder uitgebouwd of worden plannen tot realisatie gebracht door projecten. Deze worden of bij projecten of bij verkeersmaatregelen apart in hun aanpak beschreven.

Het mobiliteitsplan is ook een belangrijke bouwsteen voor de Omgevingsvisie en de visie Boxtel Noordwest en deze worden integraal afgestemd/aangepakt.

Dit kost het

Project MobiLee 2040	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	61	0	0
Lasten	69	0	25
Saldo voor bestemming x € 1.000	-8	0	-25
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	0	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-8	0	-25

Financiële toelichting

Project (verschil 2023 - 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Project MobiLee 2040	0	-25	-25

De begrote € 25.000 in 2023 is voor proces nieuwe visie MobiLee 2040 (zie product verkeersmaatregelen voor de begroting voor 2022).

Omgevingswet

Verantwoordelijke(n): Désiré van Laarhoven-van Abeelen en Wim van der Zanden

Dit is het doel

Op 1 januari 2023 treedt de Omgevingswet in werking. Deze wet is door het Rijk een half jaar uitgesteld.

De Omgevingswet vervangt 26 wetten, 75 ministeriële regelingen en 60 Algemene Maatregelen van Bestuur. De wet bundelt en moderniseert de regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water en zal het proces van de inrichting van de fysieke leefomgeving fundamenteel veranderen. De wet vormt de basis voor de ontwikkeling en het integraal beheer van de fysieke leefomgeving voor de komende jaren.

Met de implementatie van de Omgevingswet passen we onze werk- en denkwijze verder aan, zodat deze zich kenmerkt door:

- een open communicatie tussen betrokkenen in de fysieke leefomgeving

- het in wederzijds vertrouwen samenwerken aan het verbeteren en optimaliseren van de fysieke leefomgeving in brede zin
- een geoptimaliseerde (fysieke en digitale) dienstverlening.

Plannen maken met de samenleving

De aankomende Omgevingswet heeft grote invloed op de manier van plannen maken. Dat betekent dat het werk na 1 januari 2023 nog niet klaar is. In de Omgevingswet is een aantal verplichte acties voor gemeenten opgenomen. Zo zijn gemeenten verplicht om per 1 januari 2024 te beschikken over een Omgevingsvisie. Op 1 januari 2029 moeten gemeenten een Omgevingsplan hebben. Bij de uitwerking van deze onderdelen zullen ook de ontwikkelingen in het sociaal domein betrokken worden.

Groot pluspunt is dat we hiermee veel meer integraal naar de fysieke en sociale leefomgeving gaan kijken. Naast ruimtelijke en sociale aspecten komen hier ook zaken als milieu, volksgezondheid, mobiliteit, erfgoed en natuur aan bod. Het is belangrijk dat we bij dit traject de hele samenleving betrekken.

Dit gaan we dit jaar doen

- We geven vervolg aan het proces voor de omgevingsvisie.
- We richten het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) in op ten minste de zogeheten basisfunctionaliteit.
- We passen onze werkwijzen aan en stellen de leidraad participatiebeleid vast.
- We stellen een plan van aanpak vast voor de transitie naar omgevingsplan en werken de acties uit.
- Medewerkers worden verder opgeleid en getraind.

Na de invoering van de Omgevingswet (1 januari 2023)

- hebben we gezamenlijk de ambities van de gemeente bepaald en werken we aan de doorontwikkeling van het anders werken. Bestuur en organisatie trekken hierin gezamenlijk op.
- actualiseren en concretiseren we in de periode tot eind 2029 de geformuleerde doelen.
- uitwerking transitieplan Omgevingsplan.
- uitvoering fase 3 van de Omgevingsvisie door keuzes te maken welke ambities we nastreven.

Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (PHS)

Verantwoordelijke(n): Fred van Nistelrooij

Dit is het doel

Het Maatregelenpakket PHS Boxtel komt voort uit het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan (GVVP, 2008) en het Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (PHS, 2010) van het Rijk. Het GVVP wijst op de complexe situatie van spoor- en wegverkeer bij de dubbele overweg in de Tongersestraat, die al jaren zorgt voor leefbaarheids- en veiligheidsknelpunten.

PHS heeft als doel uitbreiding van het personenvervoer per spoor en uitbreiding en betere routes voor het goederenspoorvervoer mogelijk te maken. Het Rijk heeft daartoe samen met Provincie Noord-Brabant en gemeente Boxtel in 2015 een bestuursovereenkomst gesloten om de in 2013 door de gemeenteraad gekozen voorkeursvariant aan maatregelen in Boxtel uit te voeren.

- Het Maatregelenpakket PHS Boxtel omvat de projecten (**output**):
 - aanleg Verbindingsweg-Ladonk-Kapelweg (VLK);
 - aansluiting van het gebied Tongeren op de VLK + verkeersmaatregelen (VMT);
 - opwaardering capaciteit van de Keulsebaan (KBA);

- aanleg Fietsonderdoorgang Tongersestraat;
- opheffen van beide overwegen in de Tongersestraat.
- Realisatie van de projecten levert belangrijke bijdragen aan (**outcome**):
 - de verkeersveiligheid rondom Tongersestraat (oplossen verkeersknelpunt en veilige verbinding langzaam verkeer);
 - de verkeersveiligheid en leefbaarheid in Kalksheuvel;
 - de verkeersveiligheid en leefbaarheid langs de verkeersroute door het centrum;
 - een goede bereikbaarheid van Boxtel en Ladonk.

De maatregelen waren voorzien uitgevoerd te worden in de periode 2020-2024. Vanwege de stikstofproblematiek door het wegvallen van het PAS-besluit in 2019 is er ca. 2,5 jaar vertraging ontstaan, zodat nu afronding eind 2026 wordt verwacht.

Dit gaan we dit jaar doen

Op basis van Bestuursovereenkomst Maatregelenpakket PHS Boxtel werken we verder aan de voorbereiding en realisatie van alle deelprojecten. Op moment van schrijven is nog niet bekend wat de effecten zijn van het financiële tekort en de vernietiging van de bestemmingsplan Keulsebaan en fietsonderdoorgang door de Raad van State op het totale maatregelenpakket en/of de deelprojecten. Onder voorbehoud van instemming m.b.t. het totaalpakket voorzien we in 2023 de volgende activiteiten:

- Het bestemmingsplan voor de ontsluitingsweg Tongeren is onherroepelijk. Voor deelproject Verbindingsweg Ladonk-Kapelweg is het bestemmingsplan op 13 juli door de gemeenteraad vastgesteld. Dit betekent dat de werkzaamheden voor de sluiting van de overweg Tongersestraat, de VLK en de verbindingsweg Tongeren (deelprojecten 1 t/m 3) voortgaan. Deze deelprojecten worden, in nauw overleg met ProRail, civieltechnisch en procedureel (vergunningen) verder voorbereid en de aanbesteding voor één of meer deelprojecten zal starten. Daarbij kijken we ook naar een efficiënte planning van deelprojecten tijdens de realisatie. Ook wordt de minnelijke verwerving van de gronden voor de VLK voortgezet. Indien nodig en mogelijk zal in 2023 ook de onteigeningsprocedures in gang worden gezet.
- De bestemmingsplan voor de Keulsebaan en de Fietsonderdoorgang Tongersestraat, die de gemeenteraad op 10 november 2020 vaststelde, zijn op 3 augustus 2022 door de Raad van State vernietigd. De werkzaamheden voor de deelprojecten Keulsebaan en de fietsonderdoorgang Tongersestraat (deelprojecten 4 en 5) zijn opgeschort tot er duidelijkheid is over het maatregelenpakket en de deelprojecten. Ook de grondverwerving is opgeschort. We blijven wel in contact met de grondeigenaren.
- De aanpassing van de overweg in Esch (voorheen PHS Haaren) wordt verder voorbereid (o.a. bestemmingsplan, uitwerken ontwerp) op basis van de afspraken uit de bestuursovereenkomst. Aansturing hiervan gebeurt vanuit de projectorganisatie PHS Boxtel.

Boxtel bouwt

Verantwoordelijke(n): Désiré van Laarhoven-van Abeelen en Wim van der Zanden

Dit is het doel

We realiseren snel voldoende betaalbare en duurzame woningen die voldoen aan de woningbehoefte in Boxtel, Liempde, Lennisheuvel en Esch.

Vanuit de grote woningopgave werken we aan de uitvoering van de Woonvisie waarbij een van de uitgangspunten duurzaam bouwen is.

Dit gaan we dit jaar doen

Zie Ruimtelijke Ontwikkeling.

Vitaal Ondernemen

Zo werkt dit programma mee aan Boxtel

De gemeente Boxtel heeft een prachtig aanbod aan maatschappelijke en sportvoorzieningen, vele vormen van cultuur en cultuurbeoefening en mooie recreatie- en verblijfsmogelijkheden. Kunst en cultuur leveren samen met de economische sector een sterke combinatie. Het maakt onze gemeente een prettige gemeente om te wonen, werken en recreëren.

We geven ruimte aan initiatieven van inwoners en ondernemers op het terrein van economie, toerisme, cultuur en recreatie. We willen dat onze ondernemers zich verder kunnen ontwikkelen en we ondersteunen hen daarin. Zo kunnen we werkgelegenheid behouden en waar mogelijk uitbouwen. Als werkgelegenheidsgemeente is het belangrijk om niet alleen binnen onze eigen gemeentegrenzen te werken aan een sterke economie. We hebben ook oog voor ontwikkelingen in de regionale samenwerking via regio Noord-Oost Brabant en Agrifood Capital.

Dit is het doel

In de gemeente Boxtel heeft "werken" als een belangrijk kenmerk naast het feit dat Boxtel ook een fijne gemeente moet blijven om in te wonen. Om dit te realiseren kijken we naar de beschikbaarheid van bedrijventerreinen en woningen. Ook zorgen we dat onze woonomgeving schoon, goed onderhouden en (verkeers)veilig is. Sportfaciliteiten, kunst en cultuur en maatschappelijke voorzieningen helpen om dorpen leefbaar te houden en werknemers te behouden. Leefbaarheid houdt niet op bij onze dorpskernen. Ook ons buitengebied krijgt in deze bestuursperiode extra aandacht. Duurzaamheid, gezondheid, ruimtelijke ontwikkeling, natuur en milieu spelen daarin een rol. Zodat ons buitengebied een nog betere plek wordt om samen te werken, te wonen en te recreëren.

Ondernemers, bedrijven, instellingen en organisaties kunnen het beste uit zichzelf en hun omgeving halen. We zien voor de gemeente Boxtel veel kansen op het gebied van economie, ook in toerisme en recreatie. Dit doen we door samen met de lokale ondernemers plannen uit te werken en te ondersteunen die bijdragen aan een krachtige economie. Dat doen we lokaal, bijv via klankbord Ladonk, maar ook regionaal via samenwerkingsverbanden zoals Regio Noordoost Brabant, AgriFood Capital en Ondernemerslift+.

Via het programma economie toerisme en recreatie werken we samen met de ondernemers aan een goed vestigingsklimaat in de gemeente Boxtel. Vraag en aanbod van bedrijventerreinen zijn in beeld en zijn op elkaar afgestemd. De kwaliteit van de terreinen biedt de ondernemers een goed vestigingsklimaat. Winkelcentra hebben weinig leegstand en streven naar een aantrekkelijke mix van dagelijks, recreatief en doelgericht aanbod na met lokale accenten.

Dit valt eronder

Deze producten en diensten dragen bij aan het programma Vitaal Ondernemen:

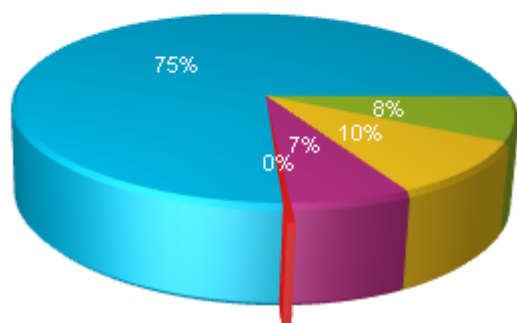
- Economische aangelegenheden
- Toerisme & Recreatie
- Maatschappelijke voorzieningen
- Kunst
- Sport
- Monumentenzorg en oudheidkunde

Dit kost het

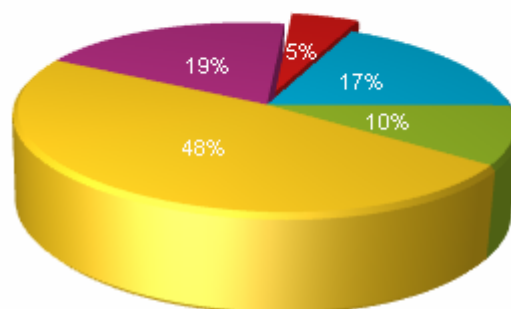
Saldo x € 1.000	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Economische aangelegenheden	-776	-1.158	-997
Recreatieve voorzieningen	-664	-635	-637
Maatschappelijke voorzieningen	-671	-722	-701
Kunst	-725	-527	-511
Sport	-1.821	-1.558	-1.530
Monumentenzorg en oudheidkunde	-181	-326	-316
Totaal saldo	-4.838	-4.925	-4.693

Programma in relatie tot de gehele begroting

Begrote baten

Begrote lasten

- Duurzame Transformatie
- Sociale Kracht
- Leefbare Ruimte
- Vitaal Ondernemen
- Meewerkend bestuur

Economische aangelegenheden

Inleidende tekst

Een sterke economie is de motor van een bloeiende samenleving. We willen hierin graag een constructief meedenkende partner zijn voor de ondernemers. Met de uitbreiding van de bedrijventerreinen willen we uitnodigend zijn voor nieuwe vestigingen. Daarin gebruik makend van onze gunstige ligging aan de A2 tussen AgrifoodCapital/HAS en Brainport en TU/e in Zuidoost Brabant. Onze aandacht ligt vooral bij duurzame en /of circulaire kwalitatief hoogwaardige bedrijvigheid, waarvoor we Greentech Park Brabant ontwikkelen. Voor de reguliere ruimtevrage van het lokale MKB starten we een onderzoek naar mogelijke locaties voor nieuw bedrijventerrein. We proberen vormen van samenwerken op bedrijventerreinen te ondersteunen en vooruit te helpen. Ook de detailhandel en horeca hebben onze aandacht, waarin concentratie en aantrekkingskracht van het kernwinkelgebied en de transformatie van aanloopstraten belangrijke opgaven zijn. En we zetten ons ook in voor de ontwikkelingen in de vrijetijdseconomie.

Verantwoordelijke(n): Mariëlle van Alphen-Habraken en Désiré van Laarhoven- van Abeelen

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- De bedrijfscontactfunctionarissen fungeren als thema-makelaars economische ontwikkeling.
- Signaleren en agenderen van knelpunten.
- Advisering bij projecten uit economisch oogpunt en beleidsvorming
- Het toeristisch / recreatief profileren van de gemeente Boxtel voor bezoekers volgens het toeristisch recreatief actieprogramma. Waar mogelijk in samenwerking met omliggende gemeenten.

Beleidsakkoord

Wat gaan we verder doen:

- We zoeken naar een doeltreffende wijze van samenwerken en overleg met ondernemers (zowel voor het centrummanagement, bedrijventerreinen als toeristische ondernemers)
- Samen met de ondernemers wordt een nieuwe economische agenda opgesteld.
- We stimuleren innovatieve bedrijven en start-ups, en steunen initiatieven die ondernemers helpen zich verder te ontwikkelen en waarbij de (bij voorkeur hoogwaardige) werkgelegenheid behouden blijft of groter wordt.
- We onderhouden goede contacten in de regio, zoals met RegioNoordoost Brabant (RNOB), en Agrifood Capital, en verkennen de relatie met Brainport en TU/e.
- We vinden doorontwikkeling naar circulaire economie belangrijk en onderzoeken daarbij de ondersteuning bijvoorbeeld met Green Deals.
- De samenwerking tussen ondernemers op bedrijventerrein Ladonk en de gemeente Boxtel krijgt verder vorm via Klankbord Ladonk.
- Met ondernemers kijken we naar de mogelijkheden voor revitalisering en verduurzaming van bedrijventerreinen, met speciale aandacht voor Ladonk. Hierbij is er speciale aandacht voor energieopwekking (zonnepanelen op dak), benutting van warmte-energie (Rabobank datacenter en VION) en vergroening (klimaatadaptatie).
- De ontwikkeling van Vorst B wordt daadkrachtig opgepakt met een verbrede doelstelling en aandacht voor de lokale ondernemers.
- We gaan snel met provincie en RNOB in gesprek over onze mogelijkheden voor uitbreiding van bedrijventerreinen. We streven naar 2 ha per jaar extra vanaf 2025.
- We zoeken mogelijkheden om startende en kleine ondernemers te faciliteren, bijv. huisvesting bieden in bedrijfsverzamelgebouwen.
- Ook zoeken we naar mogelijkheden voor ontwikkeling van de vrijetijds-sector.
- We geven uitvoering aan de nieuwe visie bezoekerseconomie 2022-2030 met bijbehorend uitvoeringsprogramma.
- We werken samen met centrummanagement aan concentratie van het kernwinkelgebied en transformatie van de aanloopstraten naar een combinatie van winkelen, wonen, thuisbedrijvigheid en kantoren.

- We bieden graag ruimte voor meer activiteiten in het centrum en vragen ondernemers en landelijke winkelketens bij te dragen aan verbetering van de sfeer met verlichting, evenementen, live muziek, gratis wifi en attractieve gevels, gevelgroen.
- Renovatie van winkelcentrum Oosterhof wordt nu uitgevoerd.
- We steunen de leus “Wees loyaal, Koop lokaal”.
- Voor zover dat mogelijk is en past binnen het aanbestedingsbeleid proberen we meer en vaker bedrijven uit de gemeente Boxtel offerte te vragen voor werkzaamheden, of marktconform te gunnen (bij enkelvoudige aanbestedingen).

Centrummanagement

Het bestuur van CM heeft de taken verdeeld en zelf aangepakt. Een van de taken is het organiseren van kleinschalige evenementen in samenspraak met de horeca en winkeliers in het centrum en Boxtel Vooruit. Zij doen dit onder de noemer 'Bruisend Centrum'. Hiervoor is een coördinator aangetrokken. In 2023 wordt nog steeds ingezet op “Wees loyaal, Koop lokaal” en wordt dit wederom ondersteund door activiteiten onder de noemer van “Bruisend Centrum”. De gemeente heeft hierin weer een faciliterende en meewerkende rol.

Weekmarkten en standplaatsen

In navolging van de fysieke ontwikkelingen in ons centrum gaan we samen met de ondernemers en het centrummanagement de regels in de openbare ruimte opnieuw tegen het licht houden.

In 2022-2023 worden de regels van de weekmarkten geactualiseerd. Hierbij is aandacht voor de markt zelf, de nieuwe fysieke mogelijkheden en de relatie met andere branches zoals de horeca en detailhandel.

Ook wordt in 2023 onderzocht in hoeverre de weekmarkten en (kleinschalige) evenementen meer geïntegreerd kunnen worden. Meer samenspel, meer synergie. Samen met het centrummanagement, weekmarkt en andere ondernemers gaan we het evenementenbeleid actualiseren.

Daarnaast gaan we in 2023 in samenspraak de regels voor de standplaatsen, terrassen en reclame-uitingen in de centra actualiseren.

Klankbord Ladonk

Klankbord Ladonk is een samenwerkingsvorm tussen ondernemers van bedrijventerrein Ladonk en de gemeente Boxtel. We investeren gezamenlijk in een toekomstbestendig bedrijventerrein door elkaar te betrekken bij economische, ruimtelijke en maatschappelijke vraagstukken.

Huisvesting arbeidsmigranten

Op 20 en 21 september 2021 hadden initiatiefnemers de mogelijkheid om via een tender aanvragen in te dienen voor een arbeidsmigrantenhuisvestingsvergunning. In totaal zijn er elf verzoeken ingediend. Alle aanvragen voor een arbeidsmigrantenhuisvestingsvergunning zijn bekeken en daaruit is gebleken dat geen van de aanvragen voldeed aan de gestelde criteria.

Dit was aanleiding voor het college om de regeling nog eens tegen het licht te houden. Na beraad heeft het college besloten de 'Regeling huisvesting arbeidsmigranten Boxtel 2021' in te trekken. Tegelijkertijd is direct begonnen met het opstellen van een nieuwe regeling. Tijdens de aanpassing in de nieuwe regeling is ook gebleken dat het wenselijk is om de Verordening op een aantal punten aan te passen.

De aangepaste regeling 'Huisvesting arbeidsmigranten Boxtel' is 19 juli 2022 door het college goedgekeurd. Dit betekent dat het traject tot aanvragen voor een arbeidsmigrantenhuisvestingsvergunning wordt vervolgd. Het college hoopt dat de besluitvorming over de te verlenen arbeidsmigrantenhuisvestingsvergunning in het tweede kwartaal van 2023 plaatsvindt. Hierna kan een aanvraag voor de omgevingsvergunning worden ingediend.

Bezoekerseconomie

2022 stond in het teken van de nog vast te stellen visie bezoekerseconomie Boxtel 2022-2030 met een bijbehorend uitvoeringsprogramma. Deze is opgesteld in overleg met de sectoren retail, horeca, evenementen, toerisme en recreatie. Er wordt een regiegroep Bezoekerseconomie opgericht die de regie voert op het uitvoeringsprogramma en die ontwikkeling van en de samenwerking tussen de sectoren stimuleert.

Retail, Horeca en Evenementen

De kernwoorden ontmoeten, beleven en gemak zijn cruciaal. Inwoners moeten in de nabijheid van hun woning naar de supermarkt kunnen, kunnen sporten en recreëren of uit eten kunnen. Waar retail in onze gemeente hoofdzakelijk een lokale verzorgingsfunctie heeft, speelt de Horeca een meer verbindende rol in de bezoekerseconomie. De ondernemers zorgen voor gastvrijheid en levendigheid in de centra en de dorpen en op vrije tijdslocaties onderweg. Ze zijn een belangrijke verbinder met overige functies incl. evenementen.

Onderdelen van de concept-visie zijn onder meer:

- Behoud van de basisvoorzieningen voor onze eigen inwoners (in het kader van de bezoekerseconomie bedoelen we hiermee: supermarkten, horeca, maatschappelijke en recreatieve mogelijkheden).
- We stimuleren de gemeenschapszin in de kernen. Dit leidt tot een rijk verenigingsleven en goede jaarlijkse evenementen passend bij de schaal van de kernen.
- De centra van Esch, Liempde, Lennisheuvelen Boxtel zijn de ontmoetingsplek van de kernen.
- Behoud van de werkgelegenheid in retail & horeca en behoud van de hoge binding met de horeca.
- Dit doen we samen met het op te richten horecaplatform.

- We stimuleren nieuwe ontwikkelingen en diversiteit in aanbod. Ontwikkelingen die meerwaarde hebben voor de samenleving, passen bij de omgeving en liefst complementair zijn aan het bestaande aanbod hebben onze aandacht.
- Door op innovatieve wijze economische ontwikkelingen te koppelen aan duurzaamheid en natuurontwikkeling, profiteert ook de leefomgeving mee.
- We stimuleren samenwerking tussen organisaties, bedrijven, horeca en evenementen binnen de dorpskernen en tussen de dorpskernen onderling.
- Door de ontwikkeling van verblijfsrecreatie te stimuleren komen er meer toeristen die zorgen voor bestedingen bij retail, horeca en dagrecreatie.

Toerisme en recreatie

We bevorderen (initiatieven voor) recreatie en toerisme door nauwe samenwerking tussen ondernemers, gemeente, organisaties en verenigingen. Hierbij worden ook verbindingen gemaakt met de 'sectoren' Kunst en cultuur en Cultureel erfgoed.

- De professionalisering en versterking van het toeristische profiel Beleef Boxtel (inclusief profilering van de dorpen).
- Verbetering van de fysieke en digitale toeristische infrastructuur (bewegwijzering, website, routes en onderhoud, sociale netwerken).
- Er wordt een verbinding gemaakt tussen recreatie & toerisme, centra van de dorpen Boxtel, Liempde, Lennisheuvel en Esch en cultuurhistorie.
- Dit doen we samen met een op te zetten toeristisch platform dat tevens de uitvoering van de visie mee ter hand gaat nemen.
- Samen met de branche willen we kwalitatief goede mogelijkheden voor overnachting, voor zowel zakelijke als recreatieve gasten, vergroten.
- We willen het aanbod aan dagrecreatieve mogelijkheden vergroten.
- Blijvende participatie in en samenwerking met het Van Gogh Nationaal Park en Het Groene Woud.
- De combinatie van beleefbare cultuurhistorische, aantrekkelijke winkels, gezellige en gastvrije horeca, groen en aantrekkelijke activiteiten moeten het centrum van Boxtel, maar ook de andere dorpscentra een nieuwe impuls geven.
- Naar voorbeeld van het programma Landschap van Allure willen we voor het versterken van de kwaliteiten van Boxtel en het vergroten van het toeristisch aanbod inspelen op nieuwe kansen voor cofinanciering. Met name bij initiatieven die economie, natuur/landschap, erfgoed en leefbaarheid met elkaar verbinden en versterken.

Boxtel T&R in de regio

In 2021 is het meerjarige regio-contract met de VVV beëindigd. Voor 2022 hebben we nog afspraken met de VVV voor het vermarkten van Boxtel. Op regionaal gebied participeren we in Het Van Gogh Nationaal Park en Het Groene Woud. We gaan op zoek naar de juiste partner voor de regionale marketing van Boxtel.

De Kleine Aarde

Op 5 oktober 2021 is de gemeenteraad akkoord gegaan met de nieuwe invulling van De Kleine Aarde door De Plaetse Zuid. Vervolgens is op 24 februari jl. door BD Grondbeheer en de gemeente de koopovereenkomst ondertekend. Hierin is een ontbindende voorwaarde opgenomen voor het regelen van de financiële dekking waarvoor vier maanden de tijd was. Eind juni heeft BD Grondbeheer laten weten dat de financiën rond zijn en dat hiermee de koop definitief is. Op 21 juli vond de daadwerkelijke levering van de grond en de gebouwen aan BD Grondbeheer plaats door ondertekening van de akte bij de notaris.

Nieuw beleid en ambities

- In 2022 is een visie bezoekerseconomie (voor de sectoren retail, horeca, evenementen, recreatie en toerisme) opgesteld met een bijbehorend uitvoeringsprogramma voor de komende jaren.
- Samen met de ondernemers wordt een nieuwe economische agenda opgesteld.

Dit kost het

Economische aangelegenheden	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	28	51	52
Lasten	804	1.210	1.049
Saldo voor bestemming x € 1.000	-776	-1.158	-997
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	0	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-776	-1.158	-997

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Economische aangelegenheden	-1.158	-997	161

De belangrijkste verschillen worden hier toegelicht.

Voor de professionalisering en versterking van het profiel Beleef Boxtel stellen we € 50.000 beschikbaar. Beleef Boxtel dienen we opnieuw te activeren om weer zijn functie te vervullen als toeristisch logo voor Boxtel; zowel voor eigen inwoners als bezoekers van buitenaf.

De economische agenda van Boxtel dient geactualiseerd te worden. De vorige is van een aantal jaren terug en de ontwikkelingen gaan erg snel. Hiervoor reserveren we € 50.000.

Voor de jaarlijkse Ondernemers vijfdaagse reserveren we € 10.000. Dit vindt plaats in november in de week van de Nationale dag voor Ondernemers.

Van het oorspronkelijke subsidiebudget gevelverbetering centrum Boxtel is nog € 76.000 over.

De overige afwijkingen hebben betrekking op de kapitaallasten, toerekening MGD, administratieve mutaties en/of mutaties reserves.

Recreatieve voorzieningen

Verantwoordelijke(n): Désiré van Laarhoven-van Abeelen en Fred van Nistelrooij

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

Kermissen

- We dragen zorg voor een aantrekkelijke, gevarieerde kermis in Boxtel, Liempde en Esch tegen redelijke ritprijzen. De kermis is onderdeel van een aantrekkelijk centrum waar ook de centrumondernemers voordeel bij hebben.
- Op de kermis in Boxtel wordt voor bezoekers met autisme, ADHD, epilepsie of hoog gevoeligheid op de zondag van 12.00 uur tot 14.00 uur prikkelarm gedraaid. Gedurende die periode wordt geen geluid geproduceerd en zijn de lichteffecten gedempt. Zo kan ook deze doelgroep van de kermis genieten.

Speelvoorzieningen

- We dragen zorg voor een gevarieerd aanbod qua leeftijden, speelwaarden, omvang terrein en uitstraling.
- We bieden een gevarieerd aanbod van veilige speelvoorzieningen op bereikbare afstand voor iedereen van 0 tot 99 jaar.
- De kwaliteit en veiligheid van speeltoestellen en terreinen volgen uit de jaarlijks verplichte hoofdinspectie. Hieruit volgt de prioriteit voor reparatie, herstel of vervangingen die we vervolgens uitvoeren. De speeltoestellen worden qua veiligheid getoetst aan het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS).

Nieuw beleid en ambities

Omdat het budget niet toereikend bleek om het huidige aanbod aan speeltoestellen meerjarig te handhaven is in samenwerking met de bewoners gekomen tot een nieuw Speelruimteplan dat op hoofdlijnen is gericht op een betere verdeling van de voorzieningen over de wijken en afgestemd op de specifieke doelgroepen. Dit beleidsplan is in 2022 vastgesteld. In 2023 geven we uitvoering aan dit beleidsplan.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2021	Verwachting 2022	Doel 2023	Doel 2026
Aantal speeltoestellen	601	601	ntb	ntb
Aantal speeltuin locaties	103	103	ntb	ntb
Aantal kermissen	3	3	3	3
Aantal attracties	42	52	52	52

Toelichting:

Het beleidsplan Speeltuinen 2022 omvat een meer efficiënte verdeling van voorzieningen over de wijken waarbij onderscheid wordt gemaakt in "vrije speelvelden" en speeltuin locaties die zijn voorzien van toestellen.

Dit kost het

Recreatieve voorzieningen	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	26	38	63
Lasten	698	672	700
Saldo voor bestemming x € 1.000	-672	-635	-637
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	8	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	8	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-664	-635	-637

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Recreatieve voorzieningen	-635	-637	-2

In 2022 is de verwachte opbrengst van de pachtsommen voor de kermissen eenmalig € 25.000 afgeraamd. Het is nog niet zeker of de trend voor de komende jaren zich voort zet

De overige afwijkingen hebben met name betrekking op de kapitaallasten, toerekening MGD, administratieve mutaties en/of mutaties reserves.

Maatschappelijke voorzieningen

Verantwoordelijke(n): Fred van Nistelrooij

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- Ondersteunen van en overleggen met maatschappelijke organisaties in het traject van de ontwikkeling van gemeenschapsfuncties en gemeenschapshuizen.
- Ondersteunen van de Kinderboerderij bij de duurzaamheids- en milieueducatie voor vooral jonge kinderen. Wij volgen de versterking van de ontmoetingsfunctie voor ouderen bij de Kinderboerderij met belangstelling.

Beleidsakkoord

- We gaan met gemeenschapshuizen in overleg over de toekomstige functies per gemeenschapshuis in relatie met de behoeften en andere voorzieningen in dorp en wijk. Hierbij wordt ook nadrukkelijk de financiële situatie besproken.

- In samenspraak met betrokkenen spelen we in op kansen voor het opwaarderen van de 'hartjes in de wijk'.
- We pakken deze opdracht projectmatig op en betrekken hierbij de uitgangspunten zoals geformuleerd in de nota Gemeenschapsfuncties en gemeenschapshuizen waaronder ook de Kinderboerderij. We combineren dit met een inventarisatie van de gemeenschapsfuncties en het gemeentelijk vastgoed. De nota, die in augustus 2020 aan uw raad is gepresenteerd maar waarover nog geen besluitvorming heeft plaatsgevonden, dient als startpunt en wordt uitgebreid en aangepast.

Nieuw beleid en ambities

- We onderzoeken samen met de besturen op welke wijze de gemeenschapshuizen hun maatschappelijke rol nog beter kunnen invullen, rekening houdend met demografische en maatschappelijke ontwikkelingen van het actuele lokale beleid inzake Hartjes in de wijk.

Dit kost het

Maatschappelijke voorzieningen	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	35	33	31
Lasten	711	759	737
Saldo voor bestemming x € 1.000	-676	-726	-706
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	5	5	5
Storting in reserves	0	0	0
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	5	5	5
Saldo na bestemming x € 1.000	-671	-722	-701

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Maatschappelijke voorzieningen	-722	-701	20

De afwijkingen hebben betrekking op de kapitaallasten, toerekening MGD, administratieve mutaties en/of mutaties reserves.

Kunst

Verantwoordelijke(n): Hans Heesen

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- We dragen bij aan het onderhouden van een gemeenschap waarin we blijvend kunnen genieten van de culturele en kunstzinnige tradities uit het verleden.
- We staan open voor eigentijdse uitingen van kunst en cultuur, waarbij verbreding en vernieuwing een noodzaak zijn om aantrekkelijk te blijven voor de bestaande en nieuwe cultuurparticipanten.
- Ondersteunen van de nieuwe generatie culturele en kunstzinnige makers; zij zijn hybride, innoverend en weten zowel traditioneel als nieuw publiek aan te spreken.

- We stimuleren onze gesubsidieerde partners om deze punten op te nemen in hun instellingenbeleid met als doel toekomstbestendig te blijven.
- We onderhouden eigen kunstwerken in de openbare ruimte en bieden een groter podium aan onze eigen kunstwerken die opgeslagen zijn in het gemeentelijk kunstdepot.
- We continueren de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK) en de regeling voor de Muziekvouchers.
- We stimuleren en ondersteunen muziekonderwijs via de Brede School Boxtel, muziekscholen, harmonieën en fanfares en musea.

Beleidsakkoord

- We ondersteunen organisaties en locaties waar gewenst of nodig. We hebben oor voor de vernieuwende suggesties van onze partners, de lokale kunst en cultuurorganisaties.
- Communicatie en promotie van het gehele culturele aanbod vindt plaats onder de vlag van Beleef Boxtel, in samenwerking met Gastvrij Liempde, Natuurlijk Lennisheuvel en Esch, de glimlach van Brabant. We sluiten aan bij bestaande overlegstructuren als het Centrummanagement.
- Er is een verkenning uitgevoerd om zicht te krijgen op de kansen en condities voor een toekomstbestendige bibliotheekvoorziening in Boxtel die idealiter deel moet gaan uitmaken van een sociaal cultureel centrum in Boxtel waarin ook andere functies een plek krijgen.
- We nemen budget op om bibliotheekactiviteiten, met name taalactiviteiten en doorgaande leeslijn in Esch mogelijk te maken.

Nieuw beleid en ambities

- We actualiseren de Cultuurnota in participatie met de kunst & cultuur organisaties en verenigingen in onze gemeente.
- We ondersteunen culturele organisatie om inwoners weer actief deel te laten nemen aan het culturele leven, als deelnemer of als bezoeker
- We werken samen met Huis73 aan het vernieuwen van de huisvesting. Daarbij zetten we in op optimale aansluiting bij andere initiatieven rond de vernieuwing van het Centrum.

Dit kost het

Kunst	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	20	0	0
Lasten	745	527	511
Saldo voor bestemming x € 1.000	-725	-527	-511
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	0	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-725	-527	-511

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Kunst	-527	-511	16

De afwijkingen hebben betrekking op de kapitaallasten, toerekening MGD, administratieve mutaties en/of mutaties reserves.

Sport

Verantwoordelijke(n): Hans Heesen

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

Sportstimulering

- Via de regeling combinatiefuncties faciliteren en ondersteunen we de doelgroep tot 18 jaar via de samenwerking tussen partijen op het gebied van sport, onderwijs, gezondheid en cultuur.
- We ondersteunen en faciliteren sporten voor mensen met een beperking via de reguliere sportverenigingen en matches van vraag en aanbod.

Binnensportaccommodaties

- Op basis van de bezettingsgraad in de sporthallen, bepalen we of er voldoende aanbod is voor scholen en verenigingen. We maken hiervoor een integrale afweging van het binnensportaanbod.

Buitensportaccommodaties

- De normeringen van de individuele sportbonden vormen het uitgangspunt voor het kader waaraan we alle individuele sportverenigingen toetsen. Gemeente en verenigingen vinden elkaar hierin via de permanente dialoog.
- We maken een nul-meting en stellen een meerjarenonderhoudsplan op voor de buitensportaccommodaties.
- We vervangen een kunstgrasveld bij MEP. In tegenstelling tot eerdere keuringen moet dit waterveld in 2023 worden vervangen.

Zwemvoorziening

- De zwemvoorzieningen Dommelbad en de Langspier zijn de basis waar inwoners en sportverenigingen terecht kunnen. We maken afspraken met partijen om de beheersverantwoordelijkheden voor deze voorzieningen te realiseren.

Beleidsakkoord

- We vertalen het maatschappelijk belang van sport, educatie en opvoeding naar sportgerelateerde projecten, zoals het Jeugdsportfonds en het project Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG).
- We ijveren voor een beperkte herontwikkeling van het terrein van De Braken, met langjarig behoud van de maatschappelijke functie van het indoor sportcentrum.
- We gaan in gesprek met alle betrokkenen van Het Dommelbad omdat het zwembad een steeds grotere regiofunctie krijgt. De lasten komen nu geheel voor rekening van de gemeente Boxtel en dat vinden we gelet op onze financiële situatie onwenselijk.

Nieuw beleid en ambities

We stellen nieuwe beleidsdocumenten op voor sportaccommodaties.

Dit kost het

Sport	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	529	346	307
Lasten	2.406	1.955	1.884
Saldo voor bestemming x € 1.000	-1.877	-1.609	-1.577
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	56	51	46
Storting in reserves	0	0	0
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	56	51	46
Saldo na bestemming x € 1.000	-1.821	-1.558	-1.530

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Sport	-1.558	-1.530	28

De belangrijkste verschillen worden hier toegelicht.

De incidentele bijdrage aan het onderhoud van de handbalvelden Pius X van € 38.000 vond in 2022 plaats.

De overige afwijkingen hebben betrekking op de kapitaallasten, toerekening MGD, administratieve mutaties en/of mutaties reserves.

Monumentenzorg en oudheidkunde

Verantwoordelijke(n): Désiré van Laarhoven-van Abeelen

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- We beschermen het bestaande gebouwde erfgoed doordat bij verbouwing en restauratie omgevingsvergunningen nodig zijn. De monumentencommissie heeft bij vergunningaanvragen een adviesrol vanuit haar deskundigheid.
- Na de invoering van de Omgevingswet hebben we een Commissie Ruimtelijke Kwaliteit waarin de advisering over ten minste monumenten en Welstand integraal plaatsvindt.
- Waar mogelijk beschermen we panden uit de Wederopbouwperiode (1940-1965) door de meest waardevolle hiervan aan te wijzen als gemeentelijke monumenten.
- Met de komst van Esch hebben we de verantwoordelijkheid over een extra 12 Rijks- en 37 gemeentelijke monumenten.

- Het archeologisch erfgoed beschermen we door het opnemen van dubbelbestemmingen in het bestemmingsplan conform het archeologiebeleid.
- Als lid van de gemeenschappelijke regeling Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC) is de zorg voor het beheer van het oude gemeentelijke archief gewaarborgd.
- We verbinden erfgoed aan het toeristische profiel van Boxtel.

Dit kost het

Monumentenzorg en oudheidkunde	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	0	0	0
Lasten	181	326	316
Saldo voor bestemming x € 1.000	-181	-326	-316
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	0	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-181	-326	-316

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Monumentenzorg en oudheidkunde	-326	-316	9

De belangrijkste verschillen worden toegelicht.

In 2022 werden monumenten aangewezen uit de wederopbouwperiode (€ 20.000).

De overige afwijkingen hebben betrekking op de kapitaallasten, toerekening MGD, administratieve mutaties en/of mutaties reserves.

Meewerkend Bestuur

Zo werkt dit programma mee aan Boxtel

Na de kerntakendiscussie heeft de gemeente Boxtel haar financiële situatie op orde. Hiermee is het tijd om naar het bestuursakkoord te kijken. We willen samen met de samenleving zorgen voor een mooie gemeente Boxtel.

Burgerparticipatie

Burgerparticipatie is hierbij een belangrijke factor. Het biedt mogelijkheden de kracht van bewoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen te benutten. Interactief vanaf start van processen samen aan de slag, waarbij de gemeente duidelijke kaders stelt en verwachtingen managet. Goed verwachtingenmanagement is de basis voor succesvolle participatie. De frisse blik van jongeren en de ervaring van ouderen in plannen worden betrokken. Door nog meer los te laten kan in geschikte situaties naar overheidsparticipatie worden overgegaan, waarin de burger trekker is en de gemeente faciliteert. Het faciliteren van bewonersinitiatieven is een belangrijke rol van de wijkmakelaars.

Het bestuur

Het college staat graag in verbinding met de Buxtelse samenleving. Wethouders en de burgemeester zijn benaderbaar en zichtbaar in contact met inwoners. Het lokaal bestuur is continu in beweging. Inwoners, ondernemers en instellingen willen en krijgen steeds meer en vaker invloed op hun eigen (leef)omgeving. Ze nemen ook zelf initiatieven om te participeren. Een modern meewerkend bestuur staat hier voor open en stimuleert dit.

De gemeente Buxtel staat voor het creëren van een klimaat waarin burgers zelf verantwoordelijkheid nemen voor hun leefomgeving en er veel ruimte is voor burgerparticipatie. Het geeft kracht aan bewoners, maar ook aan bedrijven en maatschappelijke instellingen. We staan in contact met inwoners, denken mee en faciliteren nieuwe initiatieven die bijdragen aan een gemeente waar het fijn wonen, werken en recreëren is.

Wijkmakelaars vormen een belangrijke spil in het faciliteren van nieuwe initiatieven. Het succes van de wijkmakelaars krijgt een vervolg op andere terreinen, we wijzen daarom ook thema-makelaars aan.

Goed leven en werken

Vanuit MijnGemeenteDichtbij draagt de ambtelijke organisatie bij aan goed leven en werken in onze gemeente. We voeren gezamenlijk taken uit voor en met onze inwoners en (maatschappelijk) ondernemers. Het duurzaam verbeteren van de samenredzaamheid, veiligheid, leefbaarheid en vitaliteit is wat we willen bereiken.

Dit doen we door in gesprek te gaan met onze klanten. We staan open voor iedereen, voeren graag een goed gesprek en kijken binnen de mogelijkheden die we hebben, hoe we kunnen meewerken.

Veiligheid

Onder het motto 'Aanpakken en niet weggijken' maken we werk van de toenemende dreiging

van (drugs)criminaliteit, drugs- en drankmisbruik, overlast, ondermijnende activiteiten en integriteit. We streven naar meer toezicht op straat, maar zien ook voordelen in preventie en voorlichting die criminaliteit en overlast kunnen voorkomen.

We streven naar het behoud van een gezonde financiële positie. Dat stelt ons namelijk in staat om onze taken voor de inwoners van Boxtel te vervullen én biedt ons ook kansen om een economisch sterk en duurzaam Boxtel te realiseren.

Dit is het doel

Meer verbinding met onze inwoners

De huidige tijd is er een van 'samen doen'. Samen kijken naar wat kan, uitgaand van de mogelijkheden die er zijn. Maar het vervolgens ook doen, door samen de uitvoering op ons te nemen.

Inwoners nemen daarmee ook zelf de verantwoordelijkheid voor hun leefomgeving. We gaan in geschikte situaties over naar overheidsparticipatie, waarin de inwoner het voortouw neemt en de gemeente faciliteert. Wethouders wijkmakelaars zijn benaderbaar en zichtbaar in contact met inwoners. We willen geen onnodige, maar wel duidelijke regels.

Participatie en communicatie

We houden burgerparticipatie hoog op de agenda om aan te geven hoe belangrijk wij de verbinding met onze inwoners vinden. Daar hoort ook bij dat we de dialoog met onze inwoners verder gaan veranderen in 2022. Dat doen we vanuit een vastgesteld participatiebeleid, waarin uitgewerkt is hoe we participatie van inwoners, bedrijven en instellingen op een goede manier organiseren. Dit vraagt een andere manier van werken, zowel van de gemeente als van samenwerkingspartners.

Daarnaast willen wij bereiken dat onze inwoners weten waar ze moeten zijn voor informatie. Wij gebruiken daarvoor zowel online als offline kanalen. De online kanalen worden voortdurend doorontwikkeld en regelmatig getoetst op toegankelijkheid. Zo zorgen we ervoor dat iedereen toegang heeft tot onze communicatie.

Veiligheid

Iedere inwoner heeft recht op een veilige leefomgeving. Aanpak van ondermijning is een landelijk speerpunt, maar we zullen het lokaal verder invullen en tot uitvoering brengen. Naast meer toezicht op straat, ligt onze rol vooral bij preventie en voorlichting. Dit richt zich met name op de criminaliteit en overlast.

Financiën

We streven naar een gezonde financiële positie binnen onze beleidsperiode. Niet alleen kunnen we dan onze taken voor de inwoners van de gemeente Boxtel naar behoren uitvoeren, ook kunnen we een economisch sterk en duurzaam Boxtel realiseren. Dit geeft dan de gewenste extra (woon)kwaliteit voor onze inwoners.

De lokale belastingen vormen een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente om alle

taken goed uit te kunnen voeren en het gewenste voorzieningenniveau in stand te houden. De gemeente Boxtel scoort op het gebied van lokale gemeentelijke lasten (OZB, rioolrechten, afvalstoffenheffing) een gemiddeld niveau.

Dit valt eronder

Deze producten en diensten dragen bij aan het programma Meewerkend bestuur:

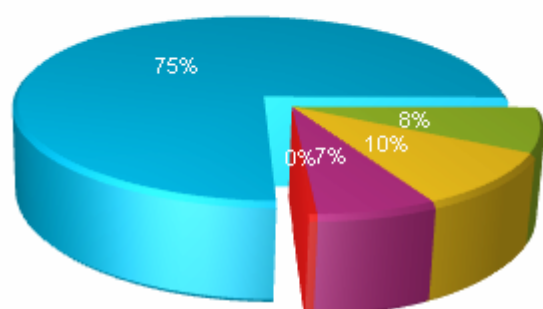
- Bestuur
- Basisregistraties
- Openbare orde en veiligheid
- Algemene dekkingsmiddelen
- Algemeen budgettair

Dit kost het

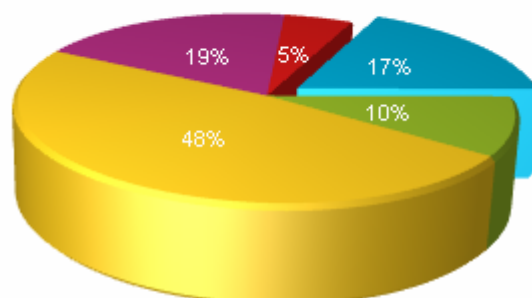
Saldo x € 1.000	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Bestuur	-4.199	-6.845	-5.882
Basisregistraties	-1.382	-1.354	-1.527
Openbare orde en veiligheid	-2.790	-3.045	-3.106
Algemene dekkingsmiddelen	9.804	9.938	9.830
Algemeen budgettair	65.427	62.066	59.840
Totaal saldo	66.859	60.760	59.156

Programma in relatie tot de gehele begroting

Begrote baten

Begrote lasten

- Duurzame Transformatie
- Sociale Kracht
- Leefbare Ruimte
- Vitaal Ondernemen
- Meewerkend bestuur

Bestuur

Verantwoordelijke(n): Ronald van Meygaarden, Mariëlle van Alphen-Habraken, Désiré van Laarhoven-van Abeelen, Wim van der Zanden, Hans Heesen en Fred van Nistelrooij

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- We zetten ons merk 'meewerkend boxtel' op de kaart door blijvend aandacht te geven aan 'meewerken' binnen ons dagelijks werk en in projecten.
- We willen weten wat er leeft in onze gemeenschap, zodat we hierop kunnen inspelen. De wijkmakelaars bouwen en onderhouden daarom een netwerk in de dorpen en wijken. De wijkorganen en dorpsraden hebben hierin een belangrijke rol. Tevens ondersteunen en faciliteren zij samen met de wijkmakelaars initiatieven vanuit de bevolking. Daarbij sturen we op continuïteit en duurzaamheid.
- We herijken de verdeling van de wijkgeldten en zorgen daarbij voor een transparante en meetbare verdeelsleutel. De toename van bewoners in de diverse wijken als

gevolg van woningbouwontwikkelingen en de samenvoeging met de kern Esch bieden ons hiervoor de nieuwe kaders.

- We zorgen voor begrijpelijke en tijdige communicatie met onze inwoners, maatschappelijke instellingen, ondernemers en de pers. De klantvraag en het voeren van de dialoog staat hierbij centraal.
- We introduceren thema-makelaars.

Beleidsakkoord

Participatiebeleid

Participatie van inwoners is niet alleen vanuit de Omgevingswet, maar ook vanuit een meewerkend bestuur en het bestuursakkoord een belangrijk onderwerp. We willen de inbreng van inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen volgens uniforme kaders laten verlopen, waarbinnen er mogelijkheden zijn voor maatwerk. Zodat zij zich niet alleen gehoord worden, maar er ook daadwerkelijk (voor zover mogelijk) iets met hun inbreng gedaan wordt.

We vinden het belangrijk dat hiervoor een gedegen beleid komt met vastgestelde kaders voor die participatie, maar dat dit beleid ook wordt geïmplementeerd in de hele organisatie.

Dit kost het

Bestuur	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	468	156	123
Lasten	5.433	7.001	6.005
Saldo voor bestemming x € 1.000	-4.965	-6.845	-5.882
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	766	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	766	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-4.199	-6.845	-5.882

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Bestuur	-6.845	-5.882	964

Ten opzichte van 2023 is het resultaat van dit product € 918.000 gunstiger dan dat van 2022. De belangrijkste reden is de incidentele extra bijdrage aan MGD in 2022 van € 1,4 miljoen. Omdat deze, in tegenstelling tot de extra bijdrage vanaf 2023, niet vanuit dit product is doorgerekend naar alle andere producten levert dit op dit product hierdoor een incidenteel voordeel op in 2022 ten opzichte van 2023. De andere ontwikkelingen hebben vooral te maken met de reguliere indexering van budgetten.

Basisregistraties

Verantwoordelijke(n): Ronald van Meygaarden

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- Het juist, volledig en actueel verwerken en waar nodig (pro)actief controleren van persoonsgegevens (geboorten, huwelijken, echtscheidingen, verhuizingen, wonen, overlijden, etc.) en gegevens zoals adressen, gebouwen, wegen, waterlopen, terreinen en spoorlijnen.
- Identificeren, controleren en verstrekken van bewijzen en verklaringen.
- De gemeente geeft uitvoering aan de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit en mogelijke adresfraude waardoor de kwaliteit van de Basis Registratie Persoonsgegevens nog verder toeneemt.
- De (digitale) werkprocessen worden waar nodig aangepast zodat een hoge kwaliteit wordt geborgd.

- De gemeente is bronhouder van de basisregistratie Woz, de geregistreerde informatie wordt beschikbaar gesteld via de Landelijke Voorziening Woz (LV Woz). In de LV Woz zijn onder andere de woz-waarde, de kadastrale aanduiding, adresgegevens en gegevens belanghebbende opgenomen.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Toelichting:

- Door het uitvoeren van jaarlijkse zelfevaluaties (ENSIA) controleren we de kwaliteit van ons werk. Dit wordt jaarlijks apart gerapporteerd.

Dit kost het

Basisregistraties	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	411	474	489
Lasten	1.793	1.828	2.016
Saldo voor bestemming x € 1.000	-1.382	-1.354	-1.527
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	0	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-1.382	-1.354	-1.527

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Basisregistraties	-1.354	-1.527	-172

De belangrijkste mutatie betreft de reguliere indexering van de budgetten.

Openbare orde en veiligheid

Verantwoordelijke(n): Ronald van Meygaarden

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- Bevolkingszorg: voorbereiden op en uitvoeren van hulp in geval van rampen en crises. Ook het beheersbaar houden van risico's op dit vlak, zoals incidenten op het gebied van de openbare orde en veiligheid en bij grote evenementen.
- Casuïstiek en advies op gebied van zorg en veiligheid. Hierbij ligt de focus op jeugd. We verschuiven de manier van werken van repressie naar preventie.
- Meewerken aan de integrale aanpak van ondermijning, waarbij de focus ligt op bewustzijn in de maatschappij. Daarnaast adviseren we in concrete situaties.

Beleidsakkoord

- We bevorderen de inzet van “meer blauw” (politie en boa's). We beseffen dat wij geen invloed hebben op de personele inzet van de politie. We blijven in gesprek met

de politie en denken mee in oplossingen. De zichtbaarheid van de boa's wordt evenals in 2022 ook in 2023 voortgezet.

- We intensiveren de aandacht op preventie en voorlichting ten aanzien van criminaliteit en overlast drank/drugsmisbruik, hangjeugd en verwarde personen. Dit doen we middels bestaande overlegstructuren tussen zorg, jeugd en veiligheid op operationeel, tactisch, strategisch en bestuurlijk niveau. De nadruk ligt op een preventieve aanpak. Met betrekking tot de voorlichting pakken wij dit integraal op met in- en externe partners.
- Vroegtijdige signalering is een voorwaarde om preventief te kunnen werken. Wij zetten hier het project Bondgenoten voor in. Dit programma is gericht op verbinding met sleutelfiguren in de wijken en dorpen en zorgt voor samenwerking met politie, gemeente en inwoners. Dit past goed bij het wijkgericht werken, ook in 2023.
- We geven specifieke aandacht aan (financieel) kwetsbaren. Deze groep mensen zijn extra gevoelig voor criminele activiteiten en of geld. Met in- en externe partners wordt er preventief informatie gegeven, en bewustwording verbeterd.
- We onderzoeken uitbreidingsmogelijkheden voor cameratoezicht in het centrum buiten cameratoezicht in het weekend. We zijn hierbij afhankelijk van zowel de noodzaak als juridische en financiële haalbaarheid.

Nieuw beleid en ambities

- Het basisteam breed (Boxtel, Sint-Michielsgestel, Meierijstad, Vught en Heusden) Integraal Veiligheidsbeleid loopt eind 2022 af. Voor 2023 zijn we aan het schrijven voor het nieuw Integraal Veiligheidsbeleid. Dit wordt eind 2022 gepresenteerd aan de Raad.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Doel 2023
De organisatie is voorbereid op een ramp en/of crisissituatie.	
De afdelingen die regelmatig in contact staan met de inwoners zijn getraind op awareness op het gebied van ondermijning en zorg en veiligheid.	

Ook in 2023 wordt hier veel aandacht aanbesteed en geven we dit prioriteit om hier volledige uitvoering aan te geven.

Dit kost het

Openbare orde en veiligheid	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	212	56	32
Lasten	3.002	3.101	3.137
Saldo voor bestemming x € 1.000	-2.790	-3.045	-3.106
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	0	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-2.790	-3.045	-3.106

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Openbare orde en veiligheid	-3.045	-3.106	-61

De belangrijkste mutatie betreft de reguliere indexering van de budgetten.

Algemene dekkingsmiddelen

Verantwoordelijke(n): Hans Heesen

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- We gaan aan de slag met het versterken van onze financiële positie.
- Hier hoort een passende lokale belastingdruk bij waarbij we streven naar maximaal een trendmatige ontwikkeling.

Beleidsakkoord

Met gerichte maatregelen werken we aan een verbetering van de financiële positie van onze gemeente. Dit willen we bereiken in 2024 zodat in deze bestuursperiode ook ruimte komt voor het realiseren van onze ambities.

We streven naar een financiële positie waarbij we gemiddeld scoren ten opzichte van andere vergelijkbare gemeenten.

Hierbij houden we rekening met de belastingdruk voor onze inwoners en bedrijven. Uitgangspunt hierbij is dat we de lokale lasten in beginsel niet méér verhogen dan de inflatie.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Toelichting:

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn de vijf voorgeschreven kengetallen opgenomen die inzicht geven in de (ontwikkeling van de) financiële positie.

Dit kost het

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	9.580	9.898	9.941
Lasten	-224	-41	111
Saldo voor bestemming x € 1.000	9.804	9.938	9.830
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo resultaatbestemming x € 1.000	0	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	9.804	9.938	9.830

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Algemene dekkingsmiddelen	9.938	9.830	-108

De belangrijkste verschillen tussen het begrote saldo 2022 en 2023 zijn:

- de ontwikkeling van de OZB opbrengsten vanwege reguliere indexering en ontwikkeling areaal, voordeel € 431.000;
- rente- en kapitaallasten, nadeel € 525.000;
- overige mutaties, nadeel € 14.000.

Algemeen budgettair

Verantwoordelijke(n): Hans Heesen

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- Periodiek wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de financiële positie van onze gemeente via de Planning&Control documenten (begroting, jaarrekening, kadernota en bestuursrapportages).
- De algemene uitkering uit het Gemeentefonds is onze grootste inkomstenbron. Via de periodieke circulaire hebben we hier inzicht in en vertalen we de ontwikkelingen in onze begroting.

Beleidsakkoord

Veel gemeenten staan net als Boxtel onder druk. We hebben een gezamenlijk belang om zowel in de richting van de VNG, onze belangenbehartiger, als de regering hiervoor continu aandacht te vragen. Er zijn zorgen dat de toekomst weinig perspectief biedt op verlichting

vanuit het Rijk. Denk hierbij aan de herijking gemeentefonds in 2023, de financiering jeugdzorg, de opschalingskorting vanaf 2022 en de structurele effecten van Corona.

We nemen onze financiële zorg zeer serieus en streven naar een gezonde financiële positie binnen onze beleidsperiode.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Toelichting:

Voor dit product zijn geen indicatoren van toepassing anders dan de genoemde periodieke P&C rapportages.

Dit kost het

Algemeen budgettair	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023
Baten	64.525	65.398	66.616
Lasten	0	3.774	5.248
Saldo voor bestemming x € 1.000	64.525	61.624	61.369
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	2.427	6.774	0
Storting in reserves	1.524	4.949	99
Saldo resultaatbestemming x €1.000	902	1.824	-99
Saldo na bestemming x € 1.000	65.427	62.066	59.840
Exploitatie resultaat	0	1.382	1.430

Financiële toelichting

Product (verschil begroting 2023 - begroting 2022) x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Algemeen budgettair	62.066	59.840	-2.227

De belangrijkste verschillen tussen het begrote saldo 2022 en 2023 zijn:

- mutaties diverse stelposten begroting, nadeel € 1.522.000;
- diverse reservemutaties (met name inzet voor overhevelingen in 2022), nadeel € 1.923.000;
- inkomsten algemene uitkering gemeentefonds, voordeel € 1.229.000;
- overige mutaties. nadeel € 11.000.

Paragrafen

Lokale heffingen

Inleidende tekst

In het beleidsakkoord 2021-2026 staat dat Boxtel uitgaat van een terughoudende ontwikkeling van OZB en lokale lastendruk. De lokale belastingen vormen naast de algemene uitkering een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente om alle verplichte en beleidsvrije taken goed uit te kunnen voeren en het gewenste voorzieningenniveau in stand te houden.

Uitgangspunt is dat deze niet meer dan trendmatig wordt verhoogd en dat burgers profijt hebben van een efficiëntere aanpak op het terrein van riool- en afvalstoffenheffing.

Het beleid algemeen

Conform het beleidsakkoord gaan we behoedzaam om met de lastendruk voor onze inwoners en bedrijven. Het uitgangspunt is dat we de lokale lasten niet meer verhogen dan de inflatiecorrectie. Naast deze trendmatige indexering 3,3% leiden areaaluitbreidingen tot een extra toename van de belastingopbrengst in 2023 ten opzichte van 2022.

De tarieven van de lokale heffingen zijn hoogstens kostendekkend. Dat betekent dat de geraamde baten (inkomsten) de geraamde lasten (uitgaven) niet overschrijden. In de volgende sub-paragraaf wordt inzichtelijk gemaakt hoe de tarieven van de heffingen berekend zijn.

Bij de kostendekkende heffingen zijn overzichten geplaatst waaruit blijkt dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden. Verder worden de beleidsuitgangspunten per belasting/legessoort gepresenteerd, de in deze begroting opgenomen opbrengsten en de voorlopige tarieven.

In december 2022 stelt de raad bij een apart raadsbesluit de tarieven vast. Zeer waarschijnlijk worden de ozb-tarieven pas in januari 2023 definitief vastgesteld. Gedurende het jaar mogen de ozb-tarieven namelijk alleen nog maar naar beneden worden bijgesteld. Dit betekent dat de tariefstelling voor het jaar 2023 zoals die door de raad wordt vastgesteld in december 2022 veiligheidshalve hoger zal zijn.

Het beleid per belastingsoort

Onroerende zaakbelasting

De Onroerende zaakbelasting (ozb) is een belasting die de gemeente heft over de vastgestelde waarde van elke onroerende zaak en die wordt aangemerkt als een algemeen heffing/dekkingsmiddel. Hiervoor is geen specifieke onderbouwing van de tarieven noodzakelijk.

In beginsel worden de ozb-tarieven 2023 in de raadsvergadering van december 2022 vastgesteld. Deze worden dan gebaseerd op de dan wel bekende WOZ-waarden per peildatum 1 januari 2022, van het Bostels onroerend goed. De waardestijging binnen de gemeente Bostel is nu helaas nog niet bekend. De marktontwikkeling tussen 1 januari 2021 en 1 januari 2022 bij woningen wordt, op basis van informatie van de Waarderingskamer, geschat op 13,5%. Voor niet-woningen wordt de waardeontwikkeling over dezelfde periode geschat op 1%. Naast de trendmatige indexering van 3,3% zorgen areaaluitbreidingen voor een stijging van de belastingopbrengst in 2023 ten opzichte van 2022.

Duurzaamheidsmaatregelen in relatie tot de OZB

Er is (nog) geen beleid omtrent de vrijstelling van o.a. zonnepanelen of overige duurzaamheidsmaatregelen m.b.t. de WOZ-waarde of de ozb-waarde. Zonnepanelen mogen bij het bepalen van de WOZ-waarde (tot op heden) niet buiten beschouwing gelaten worden. Deze zijn naar aard en inrichting bestemd om duurzaam ter plaatse te blijven zolang de belanghebbende in de onroerende zaak woont. De zonnepanelen moeten daarom als onroerend worden aangemerkt.

Voor de ozb waarde kunnen deze (evenals mogelijke overige duurzaamheidsmaatregelen) middels een vrijstelling vrijgesteld worden. Geadviseerd wordt om niet tot invoering van voornoemde vrijstelling over te gaan.

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting is aangemerkt als een algemeen heffing/dekkingsmiddel. Hiervoor is geen specifieke onderbouwing van de tarieven noodzakelijk. De tarieven voor 2023 zijn gelijk aan die van 2022.

Rioolheffing

Het tarief wordt gebaseerd op het laatstelijk vastgesteld verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP 2020-2024). Dit vGRP is in december 2019 door de gemeenteraad vastgesteld.

De dekking bedraagt in het meerjarig perspectief maximaal 100%. Alle lasten en baten worden gebaseerd op de doorrekening van alle onderhoudskosten en investeringsplannen voor een periode van 70 jaren. Hierdoor wordt berekend dat op basis van het te indexeren tarief over deze periode de voorziening afgebouwd wordt tot nihil. Een resultaat in een jaar wordt gestort of onttrokken aan de voorziening Riolering.

Onderbouwing tarieven riolering (x € 1.000)	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Overige goederen en diensten	233	36	37
Belastingen op producenten	106	98	102
Belastingen op huishoudens	3.145	3.215	3.321
Inkomensoverdrachten - provincies	15		
Totaal baten	3.499	3.349	3.460
Overige goederen en diensten	206	755	657
Mutatie voorzieningen	462	72	215
Kapitaallasten	1.362	1.366	1.353
Overige verrekeningen	42	42	43
BTW Compensatie	285	209	192
Ingeleend personeel	3	16	16
MijnGemeenteDichtbij	769	759	849
Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	3	3	3
Kwijtscheldingen	111	128	131
Totaal lasten	3.243	3.349	3.460
Dekkingsresultaat (- = tekort)	256	0	0
Dekkingspercentage	108%	100%	100%

Afvalstoffenheffing

De geraamde lasten en baten met betrekking tot afval en de omvang van de Egalisatie reinigingstarieven vormen de basis voor het tariefbeleid. In meerjarig perspectief streven we naar een 100% kostendekking.

In 2022 is het diftartarief voor GFT afgeschaft. Dit zal zorgen voor een verschuiving van kosten het verhogen van het diftartarief op restafval. Verder is overgestapt op een vierwekelijkse inzameling van restafval en een wekelijkse inzameling van GFT in de zomerperiode.

De verwachting is dat ook voor 2023 verwerkingskosten voor de verschillende afvalstromen en kosten voor inhuur en materieel verder oplopen, terwijl de opbrengsten voor de recyclestromen verder zullen dalen. Mogelijk aanstaande landelijke regelgeving zoals de

invoering van een CO2 heffing of een verdere verhoging van de Afvalstoffenbelasting kan daar nog bovenop komen.

Onderbouwing tarieven afval (x € 1.000)	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Leges en andere rechten	3.282	3.851	4.073
Overige goederen en diensten	918	396	408
Mutatie voorzieningen	29	168	66
Kapitaaloverdrachten - overige instellingen en personen	3		
Totaal baten	4.232	4.415	4.547
Belastingen	152	164	169
Duurzame goederen	33	40	41
Overige goederen en diensten	2.087	2.258	2.247
Mutatie voorzieningen			
Kapitaallasten	94	132	156
Overige verrekeningen	20	20	20
BTW Compensatie	495	500	506
Ingeleend personeel	323	250	258
MijnGemeenteDichtbij	927	926	1.022
Kwijtscheldingen	142	125	129
Totaal lasten	4.274	4.415	4.547
Dekkingsresultaat (- = tekort)	-42	0	0
Dekkingspercentage	99%	100%	100%

Om tot een dekkingsresultaat van 100% te komen wordt de egalisatievoorziening reinigingstarieven ingezet. Deze voorziening heeft hierdoor per 1 januari 2022 geen saldo meer.

Parkeerbelasting

De parkeerbelasting (inclusief parkeervergunningen) wordt aangemerkt als een algemeen heffing/dekkingsmiddel. Hiervoor is geen specifieke onderbouwing van de tarieven noodzakelijk. Vanaf maart 2021 is het betaald parkeergebied uitgebreid door de toevoeging van 9 parkeerplaatsen in de Clarissenstraat.

De evaluatie, die mogelijk input zal zijn voor de kerntakendiscussie, heeft nog niet geleid tot bestuurlijke besluitvorming. Aanbevelingen uit het evaluatierapport zijn met name organisatorisch gericht, onder meer het uitbesteden van parkeerhandhaving, invordering van naheffingsaanslagen en de aanvraag, toetsing en uitgifte van parkeervergunningen en -ontheffingen.

Hierdoor ontstaat een meer effectieve en efficiënte parkeerorganisatie. Dat wil zeggen: de parkeerhandhaving wordt uitgevoerd, naheffingen worden ingevorderd en dat gebeurt snel en tegen een gunstig tarief. Burgerzaken wordt ontlast met de taak van parkeervergunningen. Momenteel liggen geüpdatet parkeerverordeningen en bijhorende

besluiten klaar die naar verwachting in het tweede kwartaal van 2022 worden vastgesteld en daarna worden gepubliceerd.

In de verordening parkeerbelastingen worden nieuwe tarieven voor parkeren op straat voorgesteld. We stellen voor het tarief van € 0,86 per uur voor parkeren op straat gedifferentieerd te verhogen. Dit betekent voor de Markt naar € 1,50 per uur en voor het omliggende gebied naar € 1,00 per uur. Hiermee zijn we nog steeds marktconform ten opzichte van omliggende gemeenten.

Reclamebelasting

De reclamebelasting is aangemerkt als een algemeen heffing/dekkingsmiddel. Hiervoor is geen specifieke onderbouwing van de tarieven noodzakelijk. Deze belasting brengt Boxtel in rekening bij alle winkeliers, dienstverleners en horecaondernemers in het afgebakende centrummanagement gebied.

De netto-opbrengst stort de gemeente in het ondernemersfonds. In de begroting 2023 worden de tarieven trendmatig met 3,3% verhoogd. Het basisbedrag is € 238 en de drempel WOZ-waarde waarboven extra betaald moet worden, staat al een aantal jaren op € 131.000. Het maximale bedrag is vastgesteld op € 890.

Leges omgevingsvergunning

Met de invoering van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging, moet de heffing van leges voor omgevingsvergunningen opnieuw worden vastgesteld. In september 2022 start een kostendekkendheidsonderzoek. Aan de hand hiervan wordt de hoogte van de leges omgevingsvergunning duidelijk. Welke invloed dit heeft op de begroting is nu nog niet bekend. De hoogte van de te realiseren legesopbrengsten voor 2023 zijn in afwachting op de vast te stellen tarieven vooralsnog zoals vermeld in de kadernota geïndexeerd met 3,3% wat leidt tot een verwachte opbrengst van € 915.000. Mochten er wijzigingen zijn dan melden we dit in de 1ste Berap 2023.

Leges dienstverlening/burgerzaken

De leges burgerzaken worden voor een deel bepaald door de van Rijksweg vastgestelde (maximum) bedragen. Voor zover deze Rijkstarieven niet van toepassing zijn, kan de gemeente het zelf bepalen. Voor dit deel worden de tarieven in 2023 trendmatig met 3,3% verhoogd.

Van elke dienstverlening is een geschatte inzet van menskracht de basis voor het bepalen van die tarieven. 100% kostendekking is vanwege de door het Rijk opgelegde maximering van de tarieven niet haalbaar.

Onderbouwing tarieven burgerzaken (x € 1.000)	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Leges en andere rechten	407	469	484
Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	4	5	5
Totaal baten	411	474	489
Salarissen en sociale lasten	8	8	9
Overige goederen en diensten	23	47	47
Inkomensoverdrachten - Rijk	147	172	172
MijnGemeenteDichtbij	836	823	922
Totaal lasten	1.015	1.050	1.149
Dekkingsresultaat (- = tekort)	-604	-576	-660
Dekkingspercentage	40%	45%	43%

Grafrechten

Het uitgangspunt is dat de tarieven voor de diensten die samenhangen met de uitvoering volgens de Wet op de Lijkbezorging in de pas lopen met die van andere (gemeentelijke) aanbieders.

Bij een trendmatige verhoging van de tarieven wordt een 100% kostendekkendheid niet gehaald. De lasten en baten van de begraafplaats zijn mede afhankelijk van de trend en ontwikkelingen in de markt zoals prijsverhogingen en/of inflatie correcties.

De afgelopen jaren (berekend over 10 jaar) is een gemiddelde kostendekkendheid van 85% gehaald wat in vergelijking met andere begraafplaatsen en gemeentelijke begraafplaatsen een hoog dekkingspercentage is. De afgelopen jaren wordt daarnaast gekeken en beoordeeld naar meer in besteden m.b.t. bepaalde groenonderhoudswerkzaamheden waardoor te zien, maar ook de verwachting is dat het dekkingspercentage verder zal toenemen. Er wordt bij de keuzes van uitbesteden van onderhoudswerkzaamheden eerst beoordeeld of in eigen beheer de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden. Te denken valt aan; schoffelonderhoud (werd voorheen uitbesteed), graskanten onderhoud (voorheen opgenomen in groenbestek maaien), renovatie van plantvakken e.d.

Een verbetering hiervan wordt gezocht in:

- een andere grafsoort type met een wijziging in de berekening van grafrechten. Dit zal tot gevolg hebben dat onder andere de "Verordening op de heffing en invordering van grafrechten" aangepast zal moeten worden;
- een andere wijze van grafuitgifte als voorbeeld kan gedacht worden aan het creëren van een ruimte op de begraafplaats voor andere inrichting van; asbusbewaringen, begraving van Islamitisch gelovigen of bijvoorbeeld natuur begraven door hiervoor een bepaald gedeelte hiervoor in te richten. Hierop zullen in de toekomst andere beleidskeuzes voor de gemeentelijke begraafplaats in gemaakt moeten worden;
- Het actief ruimingsbeleid dat tot op heden jaarlijks werd uitgevoerd niet meer op de huidige wijze uit te voeren. Er is onevenwichtigheid in het aantal nieuwe grafuitgiften

ten opzichte van het aantal ruimingen dat nu plaatsvindt. Hierin dienen nieuwe beleidsafwegingen gemaakt te worden.

Onderbouwing tarieven grafrechten (x € 1.000)	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Leges en andere rechten	155	187	193
Totaal baten	155	187	193
Belastingen	0	1	1
Overige goederen en diensten	57	69	66
Mutatie voorzieningen	3	3	3
Kapitaallasten	13	12	11
MijnGemeenteDichtbij	130	128	143
Totaal lasten	204	213	224
Dekkingsresultaat (- = tekort)	-49	-26	-31
Dekkingspercentage	76%	88%	86%

Marktgelden

In de begroting 2023 zijn de tarieven voor marktgelden trendmatig met 3,3% verhoogd. Er wordt gestreefd naar een kostendekking van 100%, maar met een trendmatige verhoging van de tarieven wordt dit niet bereikt.

Onderbouwing tarieven markt (x € 1.000)	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Leges en andere rechten	24	30	31
Overige goederen en diensten	1	5	5
Totaal baten	25	35	36
Overige goederen en diensten	9	5	5
MijnGemeenteDichtbij	33	35	39
Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen		0	0
Totaal lasten	42	39	43
Dekkingsresultaat (- = tekort)	-16	-4	-7
Dekkingspercentage	61%	89%	83%

De tarieven en de verwachte opbrengsten

In het navolgende overzicht zijn de definitieve tarieven 2022 alsmede de voor 2023 voorlopig voorgestelde tarieven opgenomen.

De OZB-tarieven worden definitief bepaald op basis van de werkelijke waardeontwikkeling gedurende de periode tussen peildatum 1 januari 2021 en peildatum 1 januari 2022. Vooralsnog is er geen rekening gehouden met een waardeontwikkeling in de voorlopige berekening van de tarieven voor 2023. Bij een stijging van de waardeontwikkeling worden de tarieven daarvoor verlaagd.

Belasting/heffing	Heffingsgrondslag	vastgesteld tarief 2022	begroot tarief 2023
Onroerende zaakbelasting			
Woningen:			
* eigenaren	WOZ-waarde	0,1157%	0,1195%
Niet-Woningen:			
* eigenaren	WOZ-waarde	0,3237%	0,3344%
* gebruikers	WOZ-waarde	0,2482%	0,2564%
Toeristenbelasting	overnachting	€ 1,01	€ 2,00
Rioolheffing			
* waterverbruik	t/m 200 m3	€ 184,32	€ 190,40
* waterverbruik	per m3 > 200 m3	€ 1,69	€ 1,75
Afvalstoffenheffing			
* eenpersoonshuishouden	vast tarief	€ 197,04	€ 203,54
* meerpersoonshuishouden	vast tarief	€ 243,48	€ 251,51
* diftar	lediging 240 liter rest	€ 6,54	€ 6,76
	lediging 180 liter rest	€ 5,60	€ 5,78
	lediging 140 liter rest	€ 4,98	€ 5,14
	lediging 60 liter rest	€ 4,03	€ 4,16
	Inworp 60 liter ondergrondse	€ 2,03	€ 2,10
* eenpersoonshuishouden	vast tarief	€ 244,80	€ 252,88

Belasting/heffing	Heffingsgrondslag	vastgesteld tarief 2022	begroot tarief 2023
(zonder eigen container) * meerpersoonshuishouden (zonder eigen container)	vast tarief	€ 306,24	€ 316,35
Parkeerbelasting	diverse tarieven	geen indexering	geen indexering
Reclamebelasting	WOZ-waarde (bovengrens € 131.000)	minimaal € 230,50 maximaal € 862,00	minimaal € 238,11 maximaal € 890,45
Leges omgevingsvergunning	diverse tarieven	indexering 3,4%	indexering 3,3%
Leges burgerzaken	diverse tarieven	indexering 3,4%	indexering 3,3%

Opbrengsten belastingen en heffingen

In de volgende tabel is een overzicht opgenomen van de opbrengsten van de belangrijkste lokale belastingen en heffingen.

Belasting/heffing (x € 1.000)	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023	Toelichting
Onroerende zaakbelasting				
- woningen/eigenaren	5.091	5.314	5.600	Indexering tarieven met 3,3%. Opbrengst gebaseerd op woningbouwprogramma.
- niet-woningen/eigenaren	1.846	1.942	2.026	
- niet-woningen/gebruikers	1.230	1.413	1.474	
Toeristenbelasting	27	29	29	Indexering tarieven met 3,3%.
Rioolheffing	3.251	3.313	3.422	Indexering tarieven met 3,3%.
Afvalstoffenheffing	3.282	3.851	4.073	Indexering tarieven met 3,3%.
Parkeerbelasting	176	176	181	Gedifferentieerde verhogingen.
Reclamebelasting	40	47	48	Indexering tarieven met 3,3%.
Leges omgevingsvergunning	1.446	888	917	Indexering tarieven met 3,3%.
Leges burgerzaken	407	469	484	Indexering tarieven met 3,3%.
TOTAAL	16.798	17.440	18.254	

Aanduiding van de lokale lastendruk

Jaarlijks wordt bij de begroting een overzicht opgenomen van de ontwikkeling van de lokale lastendruk (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) in verschillende woonsituaties. Een huurder betaalt geen OZB. Wat betreft afvalstoffenheffing wordt voor de vergelijking in deze situaties uitgegaan van een meerpersoonshuishouden met 10 ledigen van een 240 liter container voor restafval per jaar. Voor rioolheffing wordt uitgegaan van een waterverbruik van minder dan 200 m3. In onderstaande tabel is rekening gehouden met een waardeontwikkeling van voorsnog 0% en zijn de tarieven op basis van inflatie 3,3% verhoogd.

Dit levert voor onderstaande situaties het volgende beeld op:

Ontwikkeling lokale lasten	Woz-waarde 2022	Woz-waarde 2023	lasten 2022	(voorlopige) lasten 2023	mutatie 2022/2023
huurder			€ 493	€ 509	3.3%
eigenaar met een woning van	€ 200.000	€ 200.000	€ 724	€ 748	3,3%
eigenaar met een woning van	€ 250.000	€ 250.000	€ 782	€ 807	3,3%
eigenaar met een woning van	€ 400.000	€ 400.000	€ 956	€ 987	3,3%
eigenaar met een woning van	€ 600.000	€ 600.000	€ 1.187	€ 1.226	3,3%

Bij de beoordeling van de gemiddelde belastingdruk worden de afvalstoffenheffing, de rioolheffing onderdeel woningen en de Onroerende zaakbelasting woning betrokken. Voor de vergelijking zijn de gegevens uit de Atlas Gemeenten de lokale lasten 2022 gebruikt.

Als gevolg van de conversie naar Key2Belastingen was het niet mogelijk om tijdig de lokale lasten in beeld te brengen. Uiteindelijk zijn zelfs de aanslagen gemeentelijke belastingen 2022 later verstuurd. Een vergelijking op basis van de lokale lastendruk met betrekking tot begrotingsjaar 2022 met de overige gemeenten was niet mogelijk.

Coelo Atlas 2022	Landelijk gemiddeld *)	Boxtel	Rangnummer
Meerpersoonshuishouden	€ 904	951	geen rangnummer
Eenpersoonshuishouden	€ 826	866	geen rangnummer
(*) 352 gemeenten, nummer 1 is de goedkoopste			

Overzicht gemeentelijke tarieven Coelo Atlas

Overzicht gemeentelijke tarieven Coelo Atlas 2022

Overzicht tarieven 2022	Boxtel	Sint-Michielsgestel	Landelijk
OZB tarief woningen	0,1157%	0,1275%	0,0978%
OZB tarief eigenaar niet-woningen	0,3237%	0,2975%	0,3030%
OZB tarief gebruiker niet-woningen	0,2482%	0,1934%	0,2178%
Afvalstoffenheffing eenpersoonshuishouden	235	237	256
Afvalstoffenheffing meerpersoonshuishouden	320	284	317
Rioolheffing huishoudens eenpersoonshuishouden	184	125	191
Rioolheffing huishoudens meerpersoonshuishouden	184	155	207
Rioolheffing bedrijven, waterverbruik 500 m3	691	279	
Woonlasten eenpersoonshuishouden	866	911	826
Woonlasten meerpersoonshuishouden	951	989	904
Toeristenbelasting per nacht	1,01	1,64	3,14
Paspoort	75,80	75,80	75,69
Identiteitskaart	68,50	68,50	68,25
Rijbewijs	41,60	41,60	41,49
Uittreksel BRP	12	12	12,96
Omgevingsvergunning € 53.300	2.103	2.060	1.671

Kwijtscheldingsbeleid

In 2022 wordt de leidraad Invordering opnieuw vastgesteld waarin o.a. de kaders voor de kwijtschelding 2023 zijn opgenomen.

Kwijtschelding wordt verleend voor de onroerende zaakbelasting, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De overige heffingen zijn uitgezonderd van kwijtschelding.

Als een belastingplichtige (natuurlijke persoon), of een zelfstandige ondernemer die voor zijn privé woning, geen of weinig financiële middelen heeft om de belastingaanslag voor de gemeentelijke heffingen te kunnen voldoen, kan onder voorwaarden aan deze belastingplichtige kwijtschelding worden verleend. De beoordeling wordt gebaseerd op het wettelijk vastgestelde toetsingsinkomen en toetsingsvermogen. Het kwijtscheldingspercentage wordt gebaseerd op de zogenaamde 100%-norm.

De geraamde kwijtscheldingen voor het jaar 2023 bedragen € 255.300, verdeeld over:

- afvalstoffenheffing € 126.300
- rioolheffing € 129.000.

Vanaf 2020 is het bedrag dat begroot wordt voor kwijtschelding onderdeel van de kostprijs en wordt dus meegerekend in de tariefbepaling voor afval en riolering.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleidende tekst

Het weerstandsvermogen bepaalt of de gemeente in staat is om de financiële gevolgen van onverwachte, niet-begrote kosten (risico's) op te vangen. Met een buffer kan worden voorkomen dat een financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen.

In december 2018 heeft de gemeenteraad de notitie risicomanagement & weerstandsvermogen vastgesteld. In deze notitie zijn de kaders en spelregels vastgesteld voor het bepalen van het beschikbaar en benodigd weerstandsvermogen en het ratio weerstandsvermogen.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit:

- de benodigde weerstandscapaciteit = het totaal van de risico's en kansen op basis van een inschatting van kans en impact.
- de beschikbare weerstandscapaciteit = de financiële middelen om de risico's te dekken.

De beschikbare weerstandscapaciteit is als volgt berekend:

Algemene reserve per 1 januari 2023	€ 6.516.891
Stille reserves	€ 0
Begrotingssaldo begroting 2023	€ 1.430.400
Totaal capaciteit	€ 7.947.291

NB: Conform bestaand beleid wordt onbenutte belastingcapaciteit niet meegenomen bij de bepaling van beschikbare weerstandscapaciteit. Op het moment dat een beroep wordt gedaan op extra financiële ondersteuning uit het gemeentefonds, wordt van de gemeente verwacht dat deze capaciteit ook daadwerkelijk wordt benut.

De ratio weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de risico's die we lopen (de benodigde weerstandscapaciteit) en de financiële middelen die we hebben om de risico's te dekken (de beschikbare weerstandscapaciteit). De gemeente streeft naar een minimale ratio van 1,0 (raadsbesluit bij notitie Risicomanagement & weerstandsvermogen).

Het ratio weerstandsvermogen is als volgt berekend:

Tabel: Ratio weerstandsvermogen	
Boxtel	1-1-2023
Beschikbare weerstandscapaciteit	7.947.291
Benodigde weerstandscapaciteit	2.545.519
Ratio weerstandsvermogen	3,1
Kwalificatie	<i>Uitstekend</i>

Het ratio weerstandsvermogen is ten opzichte van de jaarrekening 2021 stijgt van 3,0 naar 3,1. Met een ratio van 3,1 voldoen we aan de vastgestelde norm.

Cijfermatige toelichting op de mutaties in de weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit is ten opzichte van de jaarrekening 2021 afgenomen met € 360K. De benodigde weerstandscapaciteit stijgt (657K) doordat het positieve risico van extra middelen van het rijk voor jeugdzorg vervalt omdat dit verwerkt is in de budgetten van 2022 en 2023. We verwachten meer zekerheid over de structurele invulling voor 2024 en verder in de septembercirculaire 2022. Een daling door de realisatie van de taakstellingen van het Sociaal domein (€ 477K), de risico's gerelateerd aan corona zijn naar beneden bijgesteld (€ 335K). Het risico op personele knelpunten is naar beneden bijgesteld vanwege de extra bijdrage aan MGD (€ 223K).

De beschikbare weerstandscapaciteit is toegenomen door inbreng in de algemene reserve van het netto jaarresultaat 2021 € 2.235K.

De risico's

De voor 2023 geïnventariseerde risico's zijn doorgerekend op kans en impact. Dit geeft het volgende risicoprofiel:

Risicoprofiel					
Financieel gevolg	5	5. Uitval van kritische applicaties/systemen door een cyberaanval			
	4	3. Financiële tegenvallers uit Leningen en borgstellingen aan stichtingen en verenigingen.	6. Personele knelpunten door een krappe arbeidsmarkt, langdurig ziekteverzuim in combinatie met duurdere inhuur.	4. WMO: Toename uitgaven regionale inkoop.	
	3				
	2				
	1				
	1	2	3	4	5
	Kans				

Risicoregister

Risico's worden vastgelegd in het risicoregister. Per risico is een inschatting gemaakt van de kans dat het risico zich voordoet en de financiële gevolgen ervan. Deze inschatting is in lijn met het beleid vertaald naar een risicoscore.

De risico's zijn ingedeeld op incidenteel/structureel risico (I/S). In lijn met het beleid wordt het risicobedrag verhoogd met 10% als opslag voor de risico's die op dit moment nog niet zijn ingeschat. Er wordt in het risico register onderscheid gemaakt tussen de kwantificeerbare en niet-kwantificeerbare risico's.

In onderstaand risicoregister zijn uitsluitend de risico's met een impact vanaf € 100.000 weergegeven. Deze grens is bepaald op 0,10% van het bedrag van de exploitatie van 2018.

Onverwachte, niet-begrote kosten (risico's) die een effect hebben op de financiële positie van GR MijnGemeenteDichtbij worden conform de verdeelsleutel opgenomen in de weerstandsparagrafen van de gemeenten.

De benodigde weerstandscapaciteit is als volgt berekend:

Nr.	Kwantificeerbare risico's	Effect	Type	Kans	Gevolg	Risico score	Impact	Kans op optreden in jaar
1	Hoogte extra middelen van het rijk voor jeugdzorg nog niet bekend.	Meer inkomsten dan begroot	S	Positief risico	Positief risico	Positief risico	-1.282.500	2024 e.v.
2	Extra uitgave voor de extra middelen jeugdzorg. (hoort bij de vorige regel).	Extra lasten, niet begroot	S	3	5	15	625.000	2024 e.v.
Nr.	Kwantificeerbare risico's	Effect	Type	Kans	Gevolg	Risico score	Impact	Kans op optreden in jaar
3	Financiële tegenvallers uit Leningen en borgstellingen aan stichtingen en verenigingen.	Extra lasten, niet begroot	I	2	4	8	124.500	2023 e.v.
4	WMO: Toename uitgaven regionale inkoop.	Extra lasten, niet begroot	S	4	4	16	331.310	2023 e.v.
5	Uitval van kritische applicaties/systemen door een cyberaanval	Extra lasten, niet begroot	I	2	5	10	840.000	2023 e.v.

6	Personele knelpunten door een krappe arbeidsmarkt, langdurig ziekteverzuim in combinatie met duurdere inhuur.	Extra lasten, niet begroot	S	3	4	12	231.000	2023 e.v.
---	---	----------------------------	---	---	---	----	---------	-----------

Totaal risico's met een impact vanaf het jaar 2023	1.526.810
Overige risico's < € 100.000	787.298
10% risico-opslag niet gekwantificeerde risico's	231.411
Totaal benodigde weerstandscapaciteit	2.545.519

	Niet-kwantificeerbare risico's	Effect	Type				Impact	Kans op optreden in jaar
7	Nadelige effecten vanwege het niet tijdig implementeren van de omgevingswet	Extra lasten, niet begroot	I				PM	2023 e.v.
8	Nadelige effecten vanwege invoering nieuwe inkoopssystematiek jeugdzorg (lokaal) en invoering woonplaatsbeginsel.	Extra lasten, niet begroot	S				PM	2023 e.v.
9	Vertraging in de realisatie van de woningbouw door prijsstijgingen.	Minder inkomsten dan begroot	S				PM	2023 e.v.
10	Vertraging in in bestemmingsplannen als gevolg van juridische procedures	Extra lasten, niet begroot	I				PM	2023 e.v.
11	Extra tekorten omdat taakstellingen niet tijdig worden gerealiseerd.	Extra lasten, niet begroot	I				PM	2023 e.v.
12	Bovengemiddelde kostenstijgingen waardoor budgetten ontoereikend zijn.	Extra lasten, niet begroot	S				PM	2023 e.v.

Kwantificeerbare risico's in het rode gebied hebben betrekking op het programma Sociale kracht en Meewerkend bestuur. Deze risico's worden hieronder apart toegelicht. Indien nodig worden significante risico's uit het oranje gebied worden toegelicht.

Programma: Sociale Kracht

6. WMO: Toename uitgaven regionale inkoop.

Er is in de begroting rekening gehouden met een toename aan zorggebruik. Deze toename komt door vergrijzing, langer thuis blijven wonen en de aantrekkende werking van het inkomensonafhankelijke abonnementstarief. Er is echter altijd een risico dat de uitgaven hoger zijn dan begroot, doordat de WMO een open-einde regeling is.

Programma: Meewerkend bestuur

5. MGD: Uitval van kritische applicaties/systemen in verband met een cyberaanval

Het risico op schade door een cyberaanval neemt toe. Een cyberaanval kan bestaan uit een gijzeling van data (ransomware) of diefstal en mogelijke publicatie van privacygevoelige informatie. Een incident van enige omvang brengt direct hoge schade met zich mee. De impact van dit risico is gebaseerd op informatie op de markt. Er zijn al maatregelen getroffen in de organisatie om digitale aanvallen te weren.

Niet kwantificeerbare risico's

7. Nadelige effecten door het niet tijdig implementeren van de omgevingswet

Het risico op schadeclaims vanwege het niet tijdig implementeren van de processen rondom de nieuwe omgevingswet. De ingangsdatum is opnieuw uitgesteld. 1 oktober 2022 of 1 januari 2023 zijn genoemd als nieuwe data.

8. Nadelige effecten vanwege invoering nieuwe inkoopsystematiek Wmo en jeugdzorg (lokaal) en invoering woonplaatsbeginsel.

Vanaf 2022 gaat het nodige veranderen in de inkoop van Wmo en specialistische jeugdzorg. Vanaf dan verzorgen de gemeenten lokaal het traject van toewijzing, begeleiding, monitoring, factuurafhandeling tot verantwoording. Dit als gevolg van de overgang van lumpsum naar P&Q-financiering. Daarnaast vindt landelijk vanaf 2022 invoering van het woonplaatsbeginsel en het objectieve verdeelmodel in het gemeentefonds plaats.

9. Vertraging in de realisatie van de woningbouw door prijsstijgingen.

10. Vertraging in bestemmingsplannen als gevolg van juridische procedures.

11. Extra tekorten omdat taakstellingen niet tijdig worden gerealiseerd.

12. Bovengemiddelde kostenstijgingen waardoor budgetten ontoereikend zijn.

Kengetallen

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een provincie of gemeente. Om dit te bereiken wordt voorgeschreven in artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten dat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing tenminste de volgende kengetallen bevat: netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte, grondexploitatie en

belastingcapaciteit.

Tabel Overzicht kengetallen:

Kengetal	Berekening	Toelichting
Netto schuldquote	Totale schulden/totale baten (ex. reserves)	Geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden.
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	Idem, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	
Solvabiliteitsrisico	Eigen vermogen/totaal balans	Geeft inzicht in de mate waarin onze gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen.
Structurele exploitatieruimte (begroting)	Structurele baten en lasten + structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves/totale baten (ex. reserves).	Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.
Grondexploitatie	Boekwaarde bouwgrond in exploitatie/totale baten (ex. reserves)	De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee.

Belastingcapaciteit	Totale woonlasten gemeente landelijk gemiddelde woonlasten	Geeft inzicht in hoe de totale woonlasten in de gemeente zich verhouden tot het landelijke gemiddelde. Als dit percentage laag ligt, betekent het dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurt is een beleidskeuze.
---------------------	--	---

Deze kengetallen zijn op basis van deze begroting doorerekend en geven het volgende beeld.

Tabel: Ontwikkeling kengetallen Boxtel	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Netto schuldquote	29,61%	44,83%	40,83%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	24,21%	39,18%	35,79%
Solvabiliteitsrisico	24,62%	27,29%	27,98%
Grondexploitatie	5,10%	6,94%	5,64%
Structurele exploitatieruimte begroting	11,74%	4,23%	0,14%
Belastingcapaciteit	96,75%	100,06%	100,14%

Tabel: kengetallen in verhouding tot de normen zoals gehanteerd door de provincie				
Boxtel	Kengetal begroting 2023	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote	40,83%	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	35,79%	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsrisico	27,98%	>50%	20-50%	<20%
Grondexploitatie	5,64%	<20%	20-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte begroting	0,14%	>0%		<0%
Belastingcapaciteit	100,14%	<95%	95-105%	>105%

Analyse en conclusie financiële kengetallen

Op basis van de huidige begrotingsgegevens geven de 6 kengetallen een neutraal tot minst risicovol beeld. Wat dit betreft is sprake van een financieel gezonde gemeente.

In vergelijking met voorgaande jaren zien we het solvabiliteitsratio stijgen (2020 was 18,5%). Dit betekent dat onze vermogenspositie verbeterd is.

Kapitaalgoederen

Inleidende tekst

In deze paragraaf geven we aan hoe we de kapitaalgoederen in gemeentelijk eigendom beheren. In de Financiële verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet (RV 20.0024). staat in artikel 10 dat er een actueel beleidskader onderhoud kapitaalgoederen is.

Kapitaalgoederen zijn de zaken die de gemeente nodig heeft om de diensten en goederen te produceren die zij aan haar burgers levert. Het zijn grote zaken die meestal veel waarde vertegenwoordigen en meerdere jaren meegaan. De onderstaande beleidskaders kapitaalgoederen zijn gerealiseerd en vastgesteld door de gemeenteraad. Het gaat om de volgende kapitaalgoederen:

- a. Wegen
 - b. Openbare verlichting
 - c. Riolering
 - d. Water
 - e. Groen
 - f. Speeltoestellen
 - g. Begraafplaats
 - h. Gebouwen
1. Van de kapitaalgoederen, bedoeld onder 1, geven we aan:
- a. het beleidskader
 - b. de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties
 - c. de vertaling van de financiële consequenties in de begroting

We beheren en onderhouden de openbare ruimte op basis van wettelijke regels, zorgplichten en de bedoelde functionaliteit en kwaliteit zoals die in de beleidskaders en beleidsplannen is benoemd. Onderdeel van de beheerplannen zijn de vervangingen als gevolg van afschrijving; denk aan riolering, wegen en civiele kunstwerken. Het beheer van de openbare ruimte verandert snel, niet langer traditioneel maar toekomstgericht of kansgestuurd. Elke vervanging is zo een kans voor vernieuwing. Vernieuwing die rekening houdt met de maatschappelijke, technologische en klimatologische ontwikkelingen. Vernieuwing waarin we klimaatadaptieve maatregelen en de energietransitie integraal meenemen. De opgave hierbij is om de vervangings- en vernieuwingsinvesteringen van de kapitaalgoederen te combineren met die van andere investerende partijen zoals woningbouwcorporaties, bedrijven en sociale partners.

Kennis over de omvang van de te onderhouden domeinarealen, maar ook de mutaties in de arealen, zijn van wezenlijk belang. De doelstelling is steeds de mutaties in de beheerarealen inzichtelijk te hebben en op basis hiervan de reservering en aanvraag van de benodigde onderhoudsbudgetten te borgen.

De beheerplannen geven op de middellange termijn aan welke onderhouds- en vervangingsmaatregelen we in welk jaar moeten nemen om het kapitaalgoed in stand te houden. De beheerplannen zijn gebaseerd op een technische controle en/of schouw van het areaal en geven een realistisch beeld van de uit te voeren werkzaamheden en de daarvoor benodigde budgetten. Uiteindelijk kunnen we komen tot Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR). De vervangingsbehoefte gaat sneller dan de theoretische levensduur als gevolg van veranderd gebruik en grotere opgaven zoals klimaatadaptatie, energietransitie en gewijzigde inzichten van de openbare ruimte.

In de volgende paragrafen gaan we per kapitaalgoed in op: Beleidskader, Doelen en Financiën en Prestaties 2023.

Wegen (inclusief Openbare verlichting)

Wegen

Beleidskader

Het vastgestelde Beheerplan Wegen 2019- 2023 geldt als beleidskader voor het wegenbeheer.

Doelen en Financiën

Het jaarbudget voor het beheer, uitvoering en regulier onderhoud voor wegenbeheer bedraagt in 2023 € 2.595.700 (excl. kapitaallasten en doorbelasting vanuit MGD, inclusief de onttrekking vanuit de voorzieningen wegbeheer en civiele kunstwerken). Hierbij is onderscheid te maken in:

• Groot wegenonderhoud (voorziening)	€ 1.497.200
• Overig wegenonderhoud	€ 655.400
• Openbare verlichting	€ 230.000
• Civiele kunstwerken (voorziening)	€ 61.500
• Overig onderhoud civiele kunstwerken	€ 151.600

De onderhoudsvoorzieningen zijn op niveau en worden jaarlijks beoordeeld op toereikendheid.

Prestatie 2023

Beleidsuitgangspunten wegbeheer zijn in 2005 door de raad vastgesteld, uitgaande van de actuele inspectiemethoden CROW en het door de raad vastgestelde maximaal toelaatbaar percentage achterstallig onderhoud op enig moment. De raad stelde daarbij prioriteitsvolgorden en wegingsfactoren vast. Het thema veiligheid en de centrumwegen in de

kernen krijgen de hoogste prioriteit. De financiële middelen voor wegenonderhoud zijn op dat beheersniveau afgestemd. Bij zowel onderhoudswerkzaamheden als nieuwe inrichting schenken we extra aandacht aan mindervaliden en trajecten voor langzaamverkeer zoals fiets- en voetpaden. Elk jaar stellen we een bedrag beschikbaar voor groot wegenonderhoud (jaarlijks aangepast voor prijsindexering en areaaluitbreiding). Dit bedrag wordt toegevoegd aan de voorziening wegenbeheer.

We bepalen het daadwerkelijke uitvoeringsprogramma Groot Onderhoud Wegen op basis van visuele inspecties van de voor het jaar 2023 geselecteerde wegen en in afstemming met andere kapitaalgoederen en overige ontwikkelingen in de openbare ruimte. Deze visuele inspecties vinden plaats in het voorjaar 2023 zodat we de effecten van een voorgaande strenge winter mee kunnen nemen. Het daadwerkelijke uitvoeringsprogramma Groot Onderhoud Wegen is medio 2023 inzichtelijk.

Binnen de gemeente beheren we circa 2 miljoen m² wegverhardingen.

Overig wegenonderhoud

Naast het groot wegenonderhoud stellen we jaarlijks budgetten vast voor overig wegenonderhoud.

Dit betreft onder andere:

- Klein herstelwerk ter borging veiligheid weggebruiker (herstel scheuren, graafwerkzaamheden, boomwortels);
- Constructief onderhoud bermen;
- Verkeersveiligheidsmaatregelen (onderhoud verkeersborden ca., wegmarkeringen);
- Schoonhouden straten, wegen en pleinen (vegen, prullenbakken, onkruidbestrijding);
- Gladheidsbestrijding.

Openbare verlichting

Beleidskader

Het beleidsplan Openbare Verlichting 2021-2025 bevat een vertaling naar een bijbehorend beheerplan dat ervoor zorgt dat we de openbare verlichting in de gemeente conform de vastgestelde ambities onderhouden en gaat uit van verdere ombouw naar LED.

Doelen en Financiën

De financiële effecten die uit het nieuwe beleidsplan voortvloeien zijn opgenomen in de begroting.

Prestatie 2023

Bij onderhoud openbare verlichting maken we onderscheid in:

- Klein- en storingsonderhoud, oplossen shades
- Groot onderhoud / replace en schilderen

Voor grootschalig structureel onderhoud, inclusief herstel schade, schilderen en groepsremplace is een jaarlijkse storting in de voorziening openbare verlichting in de begroting opgenomen. Het ombouwprogramma 'Van geel naar wit licht' en ombouw naar LED-verlichting van het beleidsplan worden in de begroting direct geactiveerd. Binnen de gemeente beheren we 8.800 lichtmasten, waarvan 45% is uitgerust met LED.

Civiele kunstwerken

Beleidskader

Als kader geldt het beleidsplan Civiele Kunstwerken 2021- 2025. Programmering van het jaarlijks onderhoud geschiedt middels het beheerplan dat volgt uit het beleidsplan en periodieke inspecties van de objecten.

Doelen en Financiën

De financiële effecten die uit het nieuwe beleidsplan voortvloeien zijn opgenomen in de begroting.

Prestatie 2023

In 2023 voeren we in hoofdlijn de werkzaamheden uit die volgen uit het beheerplan civiele kunstwerken. Het daadwerkelijke uitvoeringsprogramma blijkt op basis van de bijbehorende urgentiemaatstaf per kunstwerk. Binnen de gemeente beheren we circa 87 civiele kunstwerken.

Riolering (inclusief Water)

Riolering (inclusief water)

Beleidskader

Beleidsuitgangspunten voor de uitvoering zijn eind 2019 door de raad vastgelegd in het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP6 2020-2024). Dit plan dient voor de raming van de jaarlijkse kosten voor onderhoud en beheer van het rioolstelsel en daarnaast als basis voor de bepaling van de hoogte van de rioolheffing. Het onderliggende kostendekkingsplan is in 2022 geactualiseerd door de komst van Esch en gewijzigde rekenrentes.

Doelen en Financiën

Totale lasten riolering € 3.459.500 (incl. kapitaallasten, kosten doorbelasting vanuit MGD en btw) bedragen in 2023. Uitgangspunt is 100% kostendekkend.

Prestatie 2023

We zetten in op afkoppelen van hemelwaterafvoer en zoveel mogelijk infiltreren daarvan in de bodem. Het vGRP geeft tevens invulling aan de wettelijke zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater. innen de gemeente beheren we onder andere 281 km vrijvervalriolering, 49 hoofdgemalen, 88 km drukriolering en 428 pompunits drukriool.

Groot onderhoud

De technische levensduur van vrijverval riolen varieert van zo'n 50 tot 75 jaar. Gezien de verschillende jaren van aanleg verwachten we het zwaartepunt van vervangingen in Boxtel in

de periode 2025-2045 (Selissenwal en Oost). Door vernieuwde onderhoudstechnieken zoals inwendige deelreparaties, genaamd relining, is het mogelijk de levensduur te verlengen. Een volledige relining kan de technische levensduur met ca. 50 jaar verlengen en veroorzaakt veel minder verkeers hinder omdat niet ontgraven hoeft te worden. Jaarlijks vervangen of repareren we gemiddeld ca. 0,5 - 1 km in slechte staat verkerende riolen.

Doelmatig Waterbeheer De Meierij

In overeenstemming met het landelijk Bestuursakkoord Water werken we sinds 2013 binnen regio De Meierij samen aan doelmatig waterbeheer. Aan deze samenwerking nemen deel de gemeenten Sint-Michielsgestel, Best, 's-Hertogenbosch, Heusden, Oirschot, Vught en waterschappen De Dommel en Aa en Maas.

Doelstellingen zijn de drie K's: kosten besparen, kwaliteit borgen en kwetsbaarheid verminderen. Jaarlijks worden activiteiten vastgesteld waaronder bijvoorbeeld de gezamenlijke aanbesteding en uitvoering van de rioolreiniging en rioolinspecties. De samenwerkingsovereenkomst loopt tot 2027.

Groen

Beleidskader

In 2012 zijn de Groenstructuurvisie en het Groenbeleidsplan door de raad vastgesteld. Dit vormt het beleidskader voor het openbaar groen in de gemeente. Hierin staan uitgangspunten voor aanplantbeleid en voor het gewenste beeld per locatie, passend bij de sfeer van een wijk, buurt of infrastructuur. Het Bomenbeleidsplan is in 2022 vastgesteld.

Doelen en Financiën

Het totale groenareaal bedraagt ca. 235 ha. en 32.700 stuks bomen. De jaarlijkse onderhoudskosten groen (inclusief bosbeheer en natuurontwikkeling) worden gedekt uit een daarvoor bestemde begrotingspost. In 2023 bedraagt het budget € 1.258.600 (exclusief doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij)

Vanaf 2013 is een (egaliserings)reserve Groenbeheer in de begroting opgenomen. Beschikking over deze reserve is incidenteel mogelijk maar we zetten deze reserve niet in als structureel dekkingsmiddel voor onderhoudslasten groen.

Omdat er geen sprake is van een onderhoudsegalisatiereserve is een actueel en door het bestuur vastgesteld beheerplan niet verplicht.

Prestatie 2023

In 2022 stelde de raad specifieke beleidsrichtlijnen vast voor beeldbepalend groen in een Bomenbeleidsplan. Dat plan geeft kaders voor het toe te passen assortiment bomen, stimulering behoud monumentale bomen, de kapvergunning en de eisen bij aanplant en beheer van bomen. Op basis van dit beleidsplan geven we uitvoering aan de realisatie van de Groene Kaart.

Groenonderhoud in wijken:

In 2015 stelde de raad het gewenste kwaliteitsniveaus voor het groenonderhoud en

schoonhouden van wegen in de wijken vast. De kwaliteitsniveaus zijn omschreven in de landelijk toegepaste CROW- systematiek.

Speeltoestellen

Beleidskader

In 2022 is het Speelruimteplan vastgesteld. Dit beleidsplan is tot stand gekomen in samenwerking met de bewoners en leidt tot een betere verdeling van speeltuinen en 'vrije' speelplekken over de diverse wijken, meer gericht op de verschillende doelgroepen.

Doelen en Financiën

Voor dagelijks onderhoud is in 2023 € 24.800 begroot. Voor vervanging speelvoorzieningen en onderhoud ondergronden is een post gereserveerd van € 149.600 die aan het eind van het jaar geëgaliseerd wordt via een reserve onderhoud speelvoorzieningen. Bij het speeltoestellenbeheer maken we gebruik van een beheerprogramma, waarin we onder andere de inspecties en onderhoudsmaatregelen vastleggen.

Prestatie 2023

We geven uitvoering aan de uitgangspunten van het Speelruimteplan 2022. Daarnaast voeren we jaarlijks een hoofdinspectie uit om te beoordelen of het aanbod nog voldoet aan de veiligheidseisen en uitstraling. Met de resultaten van deze inspectie maken we een jaarwerkplan. We toetsen de speeltoestellen qua veiligheid aan het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS). Binnen de gemeente beheren we 103 speellocaties met 601 speeltoestellen.

Begraafplaatsen

Beleidskader

De raad stelde in 2008 een beleidsvisie vast voor de begraafplaats; in 2009 is de beheerverordening van de begraafplaats geactualiseerd, evenals de uitvoeringsbesluiten over het type graven en de grafdekkingen.

Doelen en Financiën

Uitgangspunt is de lasten voor 100% te dekken uit de baten aan grafrechten. Door minder nieuwe graven lopen de inkomsten echter terug, wat beperkt is te compenseren door hogere grafrechten. De egalisatiereserve leges grafhuur is per 2015 opgeheven en de jaarresultaten worden verrekend via de algemene middelen.

Bij een trendmatige verhoging van de tarieven, wordt een 100% kostendekkendheid niet gehaald. De lasten en baten van de begraafplaats zijn mede afhankelijk van de trend en ontwikkelingen in de markt zoals prijsverhogingen en/of inflatie correcties.

De afgelopen jaren is een gemiddelde kostendekkendheid van 85% gehaald wat in vergelijking met andere begraafplaatsen en gemeenten een hoog dekkingpercentage is.

- Een verbetering hiervan wordt gezocht in:
andere grafsoort type met een wijziging in de berekening van grafrechten. Dit zal tot

gevolg hebben dat o.a. de "Verordening op de heffing en invordering van grafrechten" aangepast gaat worden;

- andere wijze van grafuitgifte bijvoorbeeld kan gedacht worden aan ruimte creëren op de begraafplaats voor andere inrichting van; asbusbewaringen, begraving van islamitische gelovigen en bijvoorbeeld het meer natuurlijk begraven. In de nieuwe beleidsvisie wordt hier nader op ingegaan.

Prestatie 2023

We continueren het bestaand beheer en exploitatie van de begraafplaats en dragen zorg voor een ordentelijk uitzien. Door reductie van het Bruto Graf Oppervlak (BGO), meer urnennissen en meer mogelijkheden voor vrije grafdekkingen, kan de begraafplaats nu nog zeker 20-30 jaar vooruit. Er is een lichte samenwerking met de bijzondere begraafplaatsen in Boxtel, waarbij grafcapaciteit en tarieven gedeeltelijk op elkaar worden afgestemd.

Gebouwen

Beleidskader

Voor het dagelijks en planmatig beheer van de gemeentelijke gebouwen is een meerjaren onderhoudsplan (MOP gebouwen). Binnen deze MOP zijn alle zaken opgenomen om te voldoen aan een veilig en verantwoord gebruik van de gebouwen en de daarin opgenomen installaties en voorzieningen. De MOP is op 8 oktober 2019 vastgesteld.

Doelen en Financiën

De financiële consequenties vanuit de vastgestelde MOP zijn in deze begroting verwerkt. Eerdere onderhoudsreserves- en voorzieningen zijn ingebracht in één onderhoudsvoorziening gemeentelijk vastgoed.

De begrote storting in de voorziening bedraagt voor het gemeentelijk vastgoed € 380.000 in 2023. De geplande uitgaven in 2023 ten laste van deze voorziening bedragen € 787.000.

De onderhoudsvoorziening is op niveau en wordt jaarlijks beoordeeld op toereikendheid.

Prestatie 2023

Elk jaar wordt beoordeeld of de geplande technische onderhoudsmaatregel nog past bij de status van het gebouw. Afhankelijk hiervan wordt de norm gehanteerd: normaal onderhoud of instandhouding. Binnen de gemeente beheren we 53 gebouwen.

Financiering

Inleidende tekst

Deze paragraaf bevat de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie vindt plaats binnen de kaders zoals gesteld in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). Deze financieringsparagraaf is samen met de in december 2015 vastgestelde financiële verordening een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is een door de Wet FIDO voorgeschreven sturings- en verantwoordingsinstrument ter beperking van het renterisico op de korte schuld met een looptijd van minder dan een jaar.

Deze kasgeldlimiet geeft het maximale bedrag aan dat met vlottende middelen mag worden gefinancierd en bedraagt 8,5% van de begrotingsomvang bij aanvang van het jaar. Voor onze gemeente is voor het begrotingsjaar 2023 de volgende kasgeldlimiet van toepassing.

begrotingsomvang	kasgeldlimiet
€ 103.311.700	€ 8.781.400

Met onze huisbankier, Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), is een financieringsovereenkomst aangegaan van € 6.600.000.

Schatkistbankieren

Op basis van de Wet FIDO zijn decentrale overheden verplicht om overtollige liquide middelen tegen marktconforme rente (zijnde de rente waartegen de Nederlandse staat zichzelf financiert op de geld -en kapitaalmarkten) in de schatkist aan te houden. Deze regeling trad per 31 december 2013 in werking.

Vanaf 1 juli 2021 is voor gemeenten (en provincies, waterschappen en hun gemeenschappelijke regelingen) het verplicht schatkistbankieren verhoogd naar 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1 miljoen.

Om decentrale overheden enige flexibiliteit te geven is een drempelbedrag van toepassing. Indien het totaal aan liquide middelen deze drempel overschrijdt, behoren de overtollige middelen te worden uitgezet bij de schatkist. Voor onze gemeente is voor het begrotingsjaar 2023 de volgende drempel voor schatkistbankieren van toepassing.

begrotingsomvang	schatkistbankieren
€ 103.311.700	€ 2.066.200

Ondanks de verhoging van de drempel schatkistbankieren is in de overeenkomst met de BNG vastgelegd dat bedragen vanaf € 400.000 automatisch worden afgeroomd naar het Rijk. Aanleiding hiervoor is de negatieve creditrente voor tegoeden bij de BNG van meer dan € 500.000.

Garantstelling

In het verleden zijn er regelmatig garantstellingen geweest voor leningen aan derden. De gemeente kan garantie verlenen voor leningen als daarmee het maatschappelijk belang gediend is er voldoende zekerheden gesteld worden. Per 1 januari 2022 was het totaal van de directe garantstellingen € 2,3 miljoen. Het totaal van de garantstellingen met een achtervangfunctie via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw was € 125,1 miljoen. Het risico dat de gemeente loopt bij deze garantstellingen is meegenomen in de berekening van het weerstandsvermogen.

Renterisiconorm

Het renterisico is gebaseerd op de Wet FIDO en heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen en te spreiden. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van de begrotingsomvang. Het doel hiervan is om het financieel risico bij rentestijgingen zoveel als mogelijk te spreiden over de jaren. Voor de komende meerjarenbegroting is de renterisiconorm als volgt berekend:

Berekening renterisiconorm

Berekening renterisiconorm	2022	2023	2024	2025	2026
(x € 1.000)					
renteherzieningen	2.646	3.000			
netto aflossingen	3.299	4.023	3.621	3.626	3.577
renterisico	5.945	7.023	3.621	3.626	3.577
begrotingsomvang	107.413	103.312	104.327	106.910	103.469
percentage risiconorm	20%	20%	20%	20%	20%
renterisiconorm	21.483	20.662	20.865	21.382	20.694

Conclusie is dat het renterisico lager is dan de renterisiconorm.

Bij de berekening van de norm is rekening gehouden met het budgettaire risico voor de begroting. Daarom is uitgegaan van de netto aflossingen ofwel de te betalen aflossingen zijn verminderd met de te ontvangen aflossingen van de doorgeleende leningen. Op basis van deze cijfers wordt geconcludeerd dat voor onze gemeente de financieringsfunctie als sterk aangemerkt kan worden.

Liquiditeitsbegroting

In het begrotingsproces wordt financieringsruimte geclaimd en is het in het belang van een solide liquiditeitsbegroting om deze lasten zo voorspoedig mogelijk op te nemen. Door omstandigheden (procedures, personele capaciteit, economische ontwikkelingen e.d.) kunnen plannen vertragen en ontstaat er een afwijkend financieringsbeeld, uiteraard met de bedoeling om de begroting daar zo mogelijk op aan te passen. Gebaseerd op de werkelijke cijfers 2021, de geactualiseerde begroting 2022 en de meerjarenbegroting 2023-2026 ontwikkelt de liquiditeitsbegroting zich als volgt:

financieringsontwikkeling	2021	2022	2023	2024	2025	2026
(bedragen x € 1.000)						
saldo inkomsten exploitatie en investeringen	101.011	103.758	105.324	101.755	105.517	102.222
saldo ontvangen aflossingen	1.552	411	445	443	442	425
saldo ontvangsten	102.563	104.169	105.769	102.198	105.959	102.647
saldo uitgaven exploitatie	85.167	90.137	86.878	87.975	86.817	88.012
saldo investeringen en voorzieningen	6.282	20.338	9.301	4.546	9.450	8.524
aflossing geldleningen	4.941	3.985	4.350	3.924	3.932	3.895
saldo uitgaven	96.390	114.460	100.529	96.445	100.199	100.431
op te nemen geldleningen	7.000					
financieringsresultaat	6.173	-10.291	12.240	5.753	5.760	2.216
resultaat voorgaande jaren	10.088					
Cumulatief	16.261	5.970	18.210	23.963	29.723	31.939
overschot overschot overschot overschot overschot overschot						

Conclusie is dat er geen sprake is van een financieringstekort. Hiermee wordt voldaan aan de kasgeldlimiet.

EMU-saldo

Op Europees niveau zijn afspraken gemaakt dat het EMU-tekort (het gezamenlijke begrotingstekort van de overheden en de sociale fondsen) niet meer dan 3% mag bedragen. Ook lokale overheden dragen bij aan dit tekort. Op basis van de Wet FIDO heeft de minister van Financiën aanwijzingsbevoegdheden met betrekking tot het EMU-saldo.

Het verwachte verloop van het EMU-saldo behoort opgenomen te worden in de jaarlijkse begroting. Hiervoor kan verwezen worden naar onderstaand samenvattende overzicht.

Berekening EMU-saldo	2022	2023	2024
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
	Volgens realisatie tot en met september 2022, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2023	Volgens meerjarenraming in begroting 2024
Berekend EMU-saldo	-11.926	2.144	1.276

Rente

Rente speelt een belangrijke rol in de begroting; er zijn kosten (vergoeding voor het lenen van geld) maar ook opbrengsten (bespaarde rente) mee gemoeid. Mede gelet op de omvang van deze bedragen, is het gewenst dit onderdeel van de begroting inzichtelijk te maken. Daarbij gaat het zowel om factoren die invloed op de rente hebben, als het in beeld brengen van de keuzemogelijkheden die hier aanwezig zijn.

Onderscheid kan worden gemaakt tussen de zogenaamde korte rente en lange rente. We spreken van korte rente voor termijnen tot maximaal 1 jaar en van lange rente voor termijnen van 1 jaar of langer.

De hoogte van de rente kan fluctueren als gevolg van diverse omstandigheden. Gemeenten kunnen op de ontwikkelingen die van buiten komen, weinig tot geen invloed uitoefenen. Wel kunnen gemeenten de interne rekenrente bepalen en ook keuzes maken in de manier waarop geld aangetrokken of uitgezet wordt. Zij zijn daarbij gebonden aan wettelijke bepalingen, waaronder de Wet Fido en de Wet HOF.

Op basis van de BBV vernieuwing zoals die vanaf 2017 van toepassing is behoort voortaan de rente op een post in de begroting te worden opgenomen en wel via het taakveld treasury. De commissie BBV geeft aan dat er 3 methoden kunnen worden toegepast voor wat betreft de renteomslag:

1. In de renteomslag ook de berekende rente over het eigen vermogen en de voorzieningen verwerken;
2. Alleen de werkelijk betaalde rente verwerken in de renteomslag;
3. Geen renteomslag toepassen en alleen rente toerekenen aan projecten, investeringen en grondexploitatie.

Op basis van methode 1 is sprake van het volgende renteresultaat:

Renteschema rentetoerekening (x € 1.000)	werkelijk 2021	begroot 2022	begroot 2023	begroot 2024	begroot 2025	begroot 2026
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	807	631	654	795	803	557
b. De externe rentebaten	0	10	10	10	10	10
Totaal door te rekenen externe rente	807	621	644	785	793	547
c. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	466	142	165	144	163	128
De rente van projectfinanciering	0	0	0	0	0	0
Saldo door te rekenen externe rente	341	479	479	641	630	419
d.1 Rente over eigen vermogen	680	566	416	408	414	415
d.2 Rente over voorzieningen	705	513	286	278	278	276
De aan de taakvelden toe te rekenen rente	1.726	1.558	1.181	1.327	1.322	1.110
e. De werkelijke aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	1.961	1.636	1.170	1.141	1.108	1.069
f. renteresultaat op het taakveld treasury	-235	-78	11	186	214	41
afwijking (max. 25%)	13,62%	5,01%	-0,93%	-14,02%	-16,19%	-3,69%

In de notitie Rente van cie. BBV staat de stellige uitspraak dat correctie van de toegerekende rente dient plaats te vinden wanneer de toegerekende rente >25% afwijkt van de daadwerkelijke rentelasten. Op basis van dit overzicht kan worden geconcludeerd dat voldaan wordt aan deze stellige uitspraak.

Met ingang van de begroting 2023 is de renteomslag zoals die toegerekend wordt aan geactiveerde investeringen verlaagd van 1,91% naar 1,31%.

Bedrijfsvoering

Inleidende tekst

De paragraaf Bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

De verantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering ligt bij onze gemeenschappelijke regeling MijnGemeenteDichtbij. Een aantal in het oog springende onderwerpen wordt hier verder toegelicht.

Organisatieontwikkeling

In 2021 is het programma Doorontwikkeling MijnGemeenteDichtbij gestart. Een programma dat de kwaliteit van onze organisatie op een hoger niveau brengt. Het realiseren van dit plan kan alleen met voldoende middelen en capaciteit. Daarom voeren we het programma gefaseerd uit en loopt het programma tot en met 2025.

Met het programmaplan en het daarbij inzetten op de vier projecten met prioriteit, willen we de doelen van beide gemeenten beter realiseren waarbij we de kwaliteit van onze organisatie op een hoger niveau tillen. Dat betekent dat we de basis hiermee op orde krijgen, ervoor zorgen dat onze medewerkers met plezier naar hun werk komen en dat we de dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners op peil houden of liever nog verbeteren. Om dit te bereiken zetten we in op vijf hoofddoelen:

- Het verkrijgen van een wendbaardere organisatie.
- Heldere inzet van het strategische vermogen van de organisatie.
- Het verkrijgen van een integralere benadering van werken.
- Duidelijkere sturing van de organisatie maar ook van en naar de besturen.
- Plezierig werken voor onze medewerkers.

We zijn gaan ons in 2023 verder focussen op de vier projecten met prioriteit.

- Organisatiemodel en sturing
- Functiehuis
- 0-Meting
- Strategische structuur/functie

Daarnaast starten we met een nieuw cultuurtraject als opvolger van Het Is Goed Werken Hier!

Personeel en Organisatie

We zijn een goede werkgever van medewerkers die trots zijn om voor de gemeente Boxtel te werken en waar ruimte is om te leren en ontwikkelen. Daarvoor is er voldoende ruimte voor het goede gesprek, waarbij de missie, de kernwaarden en de generieke competenties de uitgangspunten zijn. We sluiten aan bij de (door)ontwikkeling van MijnGemeenteDichtbij door initiatieven hand in hand te laten gaan met de koers van het programmaplan van MGD. Met als doel de medewerker zich veerkrachtig te laten voelen, zodat de organisatie wendbaarder is/wordt en plezierig én integraal werken de standaard is.

We zetten in op het binden en boeien van onze medewerkers door hen voldoende

mogelijkheden te bieden tot (vakinhoudelijke en persoonlijke) trainingen/opleidingen en loopbaanperspectief. Daarbij hebben we aandacht voor de mens achter de medewerker en dragen bij aan het optimaliseren van een gezonde werk/privé-balans door middel van vitaliteitsactiviteiten en maatwerk.

De arbeidsmarkt blijft echter krap. De gevolgen hiervan zijn merkbaar per vakgebied en vacature. De arbeidsmarkt, de uitwerking van het programmaplan en de financiële positie van de gemeente zijn de belangrijkste basis voor het strategische personeelsbeleid. Ook in 2023 zullen oudere werknemers uitstromen. Daarmee gaat kennis verloren. Wij blijven hier op anticiperen door het tijdig aannemen van vervanging. In 2023 blijven we kritisch kijken naar inhuur, payroll, en het al dan niet aangaan van vaste of tijdelijke contracten. Daarnaast kijken we naar het boeien en binden van medewerkers d.m.v. interne mobiliteit, opleidingsmogelijkheden en het bieden van stageplaatsen voor jong talent.

Huisvesting

De MijnGemeenteDichtbij-organisatie is ondergebracht binnen de gemeentehuizen en -werven van beide gemeenten. Efficiënt gebruik van de gebouwen blijft continu het streven. Wij hanteren het hybride werken beleid, afhankelijk van de soort activiteit kan zowel thuis, elders als op kantoor gewerkt worden. De gevolgen hiervan op huisvesting voor de langere termijn zijn in onderzoek.

Informatieveiligheid

Het informatiebeleid van MijnGemeenteDichtbij staat beschreven in de vastgestelde i-visie. De uitwerking van de vastgestelde i-visie 2021-2025 wordt vanaf 2022 doorgevoerd.

Steeds meer applicaties naar de Cloud

Waar mogelijk kiezen we voor webgebaseerde oplossingen met als doel om in 2025 volledig in Cloud te werken. Goede voorbeelden die nu al in de Cloud draaien zijn het zaaksysteem, het nieuwe regiesysteem binnen het sociaal domein en leefomgeving voor de Omgevingswet. De komende jaren worden zo alle applicaties gefaseerd omgezet naar de Cloud.

Vastgesteld Informatiebeveiligingsbeleid 2021-2024 voor Boxtel

Het informatiebeveiligingsbeleid geeft onze organisatie kaders en richting om te voldoen aan landelijke afspraken, wetgeving maar vooral ook om een betrouwbare partner te zijn richting inwoners, bedrijven, instellingen en ketenpartners. In 2022 wordt een roadmap ontwikkeld om het beleid in plannen en aanpak te beschrijven en te plannen.

Verbonden partijen

Inleidende tekst

In deze paragraaf komen aan de orde onze visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting en de plannen betreffende de verbonden partijen. Daarbij gaan wij in op de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen en mogelijke risico's bij de verbonden partijen.

Visie op verbonden partijen

Onze relatie met verbonden partijen heeft de volgende belangrijke kenmerken:

- wij participeren uitsluitend in verbonden partijen indien daarmee een publieke taak wordt gediend;
- waar de uitvoering van gemeentelijke taken als een vorm van 'verlengd lokaal bestuur' is overgedragen aan derde partijen, hechten wij hieraan op dezelfde wijze als bij uitvoering in eigen beheer belang aan bevordering van effectiviteit, efficiency en transparantie.

Waar het gaat om kaderstelling, toezicht houden en controle ten aanzien van verbonden partijen, vullen wij de gemeentelijke rol in door aanwijzing van vertegenwoordigers in de besturen van de verbonden partijen en doordat begrotingen aan de Raad ter goedkeuring worden voorgelegd.

Gemeenschappelijke regeling

Hierna volgt een lijst van de verbonden partijen waaraan Boxtel deelneemt.

1. Stadsgewest 's-Hertogenbosch
2. GGD Hart voor Brabant
3. Veiligheidsregio Brabant-Noord
4. Regionale Ambulance Voorziening Brabant-Noord (RAV)
5. Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC)
6. WSD-Groep
7. Omgevingsdienst Brabant-Noord
8. Samenwerkingsorganisatie MijnGemeenteDichtbij

Stadsgewest 's-Hertogenbosch

Algemene gegevens

Naam: Stadsgewest 's-Hertogenbosch

Adresgegevens:

Postbus 103, 5480 AC Schijndel

Website: <https://www.s-hertogenbosch.nl/>

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten:

Beheer voormalige stortplaats de Vlagheide.

Visie:

Beheer tot overdracht aan de provincie. Aanvankelijk werd hierbij uitgegaan van overdracht aan de provincie per 1-1-2017. Dit is later bijgesteld naar 1-1-2019, vervolgens 1-1-2021 en inmiddels is besloten de overdracht uit te stellen tot minimaal 1-1-2027. Het laatste uitstel houdt verband met de uitvoering van een ALM-studie, naar aanleiding waarvan medio 2019 is overeengekomen dat de Provincie de rekenrente, vanaf heden, voor een periode van 5 jaar "bevriest" en de exploitanten gedurende deze periode geen stortplaatsen overdragen.

Beleidsvoornemens:

In de met de Provincie in 2019 afgesloten convenant (zie hierboven) is vastgelegd dat er zeker tot 1-1-2025 geen overdracht zal plaatsvinden. Onlangs is afgesproken het convenant te herzien en o.a. de looptijd te verlengen naar 10 jaar. Hierdoor gaat de overdracht naar 2029.

Tot het moment van overdracht blijft het Stadsgewest verantwoordelijk voor het beheer van de stortplaats (met name de gas- en waterhuishouding, alsmede het terreinonderhoud) conform de wettelijke voorschriften.

Vertegenwoordiging gemeente:

Wethouder F. van Nistelrooij is lid van het algemeen bestuur.

Programma: Meewerkend bestuur

Product: Bestuur

Financiële gegevens

Gemeentelijke bijdrage 2023:

Het takenpakket van het Stadsgewest is beperkt tot het beheer van de gesloten stortplaats Vlagheide te Schijndel. Bij de vaststelling van de begroting 2020 is besloten om per ultimo 2020 een substantieel deel (€ 4.583K) van het opgebouwde negatief saldo af te rekenen. De gemeenten hadden hiervoor een voorziening getroffen. Door de gemeente Den Bosch is een

lening verstrekt voor het resterende negatief saldo. Uiteindelijk verwacht het bestuur het restant van de lening uit een restitutie van teveel opgebouwd doelvermogen in het nazorgfonds te kunnen aflossen.

Vanaf 2021 is sprake van een dekking van de lasten van de exploitatie uit een bedrag per inwoner. Dat betekent dat het resterende negatieve saldo niet meer groeit. De (meerjaren)begroting van het Stadsgewest gaat uit van een negatief saldo vanaf 2021 van € 1.955.000.

Begrotingstechnisch vertaalt zich dat in onderstaande bedragen per inwoner:

Jaar	Bedrag per inwoner	Totaal (o.b.v. 31.449 inw. *)
2022	€ 1,41	€ 44.343
2023	€ 1,04	€ 32.700
2024	€ 1,03	€ 32.400
2025	€ 1,04	€ 32.700
2026	€ 1,04	€ 32.700
2027	€ 1,04	€ 32.700

* o.b.v. bijlage 4.3 begroting 2023 Stadsgewest

Aandeel gemeente in financieel risico:
9,33%

Financieel risico:
€ 182.000 (bepaald door een terugbetalingsverplichting van 9,33% van € 1,955 miljoen). Overigens is de verwachting dat dit bedrag uit een restitutie van teveel opgebouwd vermogen in het nazorgfonds bij de Provincie kan worden afgelost.

Bedrijfsresultaat op basis van de ingediende begroting:
€ 0,00

Cijfers:

	31-12-22 (prognose)	31-12-23 (prognose)
Eigen vermogen	- € 1.955.000	- € 1.955.000
Vreemd vermogen	€ 2.500.000	€ 2.500.000

GGD Hart voor Brabant

Algemene gegevens

Naam:

GGD Hart voor Brabant

Adresgegevens:

Postbus 3024

5003 DA Tilburg

Website:

<https://www.ggdhvb.nl/>

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten:

Een bijdrage leveren aan de publieke gezondheidszorg.

Visie:

Door samenwerking in de vorm van een openbaar lichaam de publieke gezondheidszorg inclusief jeugdgezondheidszorg behartigen.

Beleidsvoornemen:

De samenwerking continueren.

Vertegenwoordiging gemeente:

De portefeuillehouder Volksgezondheid, burgemeester R. van Meygaarden, is lid van het algemeen bestuur.

Programma: Sociale kracht

Product: Volksgezondheid

Financiële gegevens

Gemeentelijke bijdrage:

- basispakket € 1.232.054

- incl. lokaal accent € 102.993

- per inwoner € 37,17

Jaar	Bedrag per inwoner	Totaal (o.b.v. 33.142 inw.)
2023	€ 37,17	€ 1.232.054

2024	€ 38,87	€ 1.294.626
2025	€ 40,64	€ 1.360.560
2026	€ 42,50	€ 1.429.851
2027	€ 44,44	€ 1.502.671

Uitgangspunten:

Indexering: 4,57% per jaar cf. begroting GGD

Inwoners: jaarlijks stijging met 0,5%

Aandeel gemeente in financieel risico:

2,7%

Financieel risico:

Het weerstandsvermogen is groot genoeg om de risico's te dekken en is in overeenstemming met afspraken in het algemeen bestuur.

Bedrijfsresultaat op basis van de ingediende begroting (2022):

€ 0,00

Cijfers:

	31-12-22 (prognose)	31-12-23 (prognose)
Eigen vermogen	€ 6.846.000	€ 6.040.000
Vreemd vermogen	€ 12.000.000	€ 12.000.000

Veiligheidsregio Brabant-Noord

Algemene gegevens

Naam:

Veiligheidsregio Brabant-Noord

Adres:

Postbus 218

5201 AE 's-Hertogenbosch

Website:

<https://www.vrbn.nl/>

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten:

Doelmatige voorbereiding en uitvoering van georganiseerde en gecoördineerde, waar mogelijk integrale hulpverlening door brandweer, geneeskundige hulpverlening en gemeenschappelijk meldcentrum.

Visie:

Samenwerking versterkt de mogelijkheden van gecoördineerde en georganiseerde hulpverlening.

Beleidsvoornemen:

De samenwerking in de Veiligheidsregio Brabant-Noord continueren.

Vertegenwoordiging gemeente:

De burgemeester, R. van Meygaarden, is lid van het algemeen bestuur.

Programma: Meewerkend bestuur.

Product: Openbare orde en veiligheid.

Financiële gegevens

Gemeentelijke bijdrage:

Jaar	Bedrag per inwoner	Aantal inwoners 1)	Totaal
2023	€ 64,30	33129	€ 2.130.200
2024	€ 66,23	33129	€ 2.194.100
2025	€ 68,22	33129	€ 2.259.900
2026	€ 70,26	33129	€ 2.327.700
2027	€ 72,37	33129	€ 2.397.500

1) inwoneraantal wijkt af van het aantal dat door de VR gehanteerd wordt in hun begroting.

Aandeel gemeente in financieel risico:

4,4%

Financieel risico:

De benodigde weerstandscapaciteit is € 2.572.500 en de beschikbare weerstandscapaciteit is € 2.770.000. Het weerstandsvermogen komt dan uit op 1,08. Volgens de kwalificatie van het Nederlands Adviesbureau is de omvang van het weerstandsvermogen in relatie tot

geïdentificeerde risico's daarmee voldoende (boven de 1 is voldoende).

Bedrijfsresultaat op basis van de ingediende begroting:

€ 0,00 (na verrekening me reserves)

Cijfers:

	31-12-22 (prognose)	31-12-23 (prognose)
Eigen vermogen	€ 7.500.000	€ 7.500.000
Vreemd vermogen	€ 38.621.000	€ 39.365.000

Regionale Ambulance Voorziening Brabant-Noord (RAV)

Algemene gegevens

Naam:

Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden - West - Noord (RAV)

Adres:

Postbus 3024
5003 DA Tilburg

Website:

<https://www.ravbrabantmwn.nl/nl-NL/Home>

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten:

Het verzorgen van ziekenvervoer en noodhulp ambulancevervoer

Visie:

Door samenwerking kunnen professionele en betaalbare ambulancediensten worden verzorgd.

Beleidsvoornemen:

De samenwerking RAV ongewijzigd voortzetten.

Vertegenwoordiging gemeente:

De portefeuillehouder Volksgezondheid, burgemeester R. van Meygaarden, is lid van het algemeen bestuur.

Programma: Sociale kracht

Product: Volksgezondheid

Financiële gegevens

Gemeentelijke bijdrage 2023:

Er wordt geen bijdrage van de gemeenten gevraagd.

Aandeel gemeente in financieel risico:

In de GR RAV is vastgelegd in artikel 18 lid 3:

De gemeenten zullen er steeds zorg voor dragen dat het openbaar lichaam te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. Hoewel er geen bijdragen van de gemeenten in de exploitatie wordt gevraagd, blijft de gemeente drager van het financieel risico.

Dit risico is gebaseerd op de verdeelsleutel naar rato van.

Financieel risico:

In 2020 is er door NZa boekenonderzoek verricht naar de werkelijke loonkosten en de overige personeelslasten. Dit heeft erin geresulteerd dat NZa deze budgetten vanaf 2021 heeft opgehoogd. Dit betekent dat het risico dat was geraamd op ca 3,7 miljoen gereduceerd kon worden tot nihil. Ook de overige risico's zijn gekwantificeerd als nihil.

Voor onverwachte, niet-begrote kosten (risico's) is een weerstandsvermogen beschikbaar van ruim € 16 miljoen.

Bedrijfsresultaat op basis van de ingediende begroting:

€ 92.000 Voordelig

Cijfers:

	31-12-22 (prognose)	31-12-23 (prognose)
Eigen vermogen	€ 14.260.000	€ 14.260.000
Vreemd vermogen	€ 31.336.000	€ 36.566.000

BHIC

Algemene gegevens

Naam:

Brabants Historisch Informatie Centrum

Adres:
Postbus 81
5201 AB 's-Hertogenbosch

Website:
<https://www.bhic.nl/>

Bestuurlijke gegevens:

Activiteiten:

Beheer van de archiefbescheiden en collecties. Vanuit de Archiefwet 1995 zijn overheidsorganen verplicht de onder hen berustende archiefbescheiden in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te bewaren, alsmede zorg te dragen voor de vernietiging van de daarvoor in aanmerking komende archiefbescheiden. Het BHIC beheert de overgebrachte statische archiefbescheiden welke blijvend te bewaren zijn. Het archief bevat informatie die belangrijk is voor de bedrijfsvoering van de gemeente, maar ook voor publieke verantwoording, rechtsvinding en vanuit cultuur-historisch oogpunt. De inzage door publiek van de openbare archiefbescheiden wordt door het BHIC verzorgd.

Het BHIC houdt toezicht op de niet overgebrachte semi-statische archiefbescheiden voor Sint-Michielsgestel, Boxtel en MijnGemeenteDichtbij. Dit wordt uitgevoerd middels jaarlijkse inspecties.

Daarnaast heeft het BHIC een adviserende rol zowel gevraagd als ongevraagd.

Visie:

Door samenwerking kan deskundigheid worden geboden tegen de minst mogelijke kosten.

Beleidsvoornemen:

In stand houden deelname gemeenschappelijke regeling zodat de uitvoering van bovengenoemde wettelijke taak is geborgd.

Vertegenwoordiging gemeente:

In 2022 is de gemeente Boxtel toegetreden tot deze gemeenschappelijke regeling. Portefeuillehouder is burgemeester R. van Meygaarden.

Programma: Vitaal ondernemen

Product: Monumentenzorg en oudheidkunde.

Financiële gegevens

Gemeentelijke bijdrage:

Jaar	Bijdrage (na indexering) 1)
2022	€ 130.100
2023	€ 138.800
2024	€ 145.400
2025	€ 152.000
2026	€ 158.600

1) conform ontwerpbegroting 2023 BHIC (incl. scenario 1 E-loket)

Gemeentelijke bijdrage:

Aandeel gemeente in financieel risico:

Dit bedraagt 6% van het risico voor lagere overheden (gemeenten en waterschappen). Het overige risico wordt gedragen door Rijk en Provincie.

Financieel risico:

De financiële risico's zijn dit jaar becijferd op € 374.900.

Het weerstandsvermogen is met € 418.000 in overeenstemming met de statuten en meer dan voldoende om de risico's te dekken.

Bedrijfsresultaat op basis van de ingediende begroting:

€ 0,00 (na mutatie reserves)

Cijfers:

	31-12-22 (prognose)	31-12-23 (prognose)
Eigen vermogen	€ 1.444.000	€ 1.265.000
Vreemd vermogen	€ 3.906.000	€ 3.418.000

WSD-Groep

Algemene gegevens

Naam:

WSD

Adres:

Postbus 173

5280 AD Boxtel

Website:

<https://www.wsd-groep.nl/>

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten:

WSD ondersteunt, begeleidt en ontwikkelt mensen met een verminderde loonwaarde naar werk en/of naar vormen van participatie. Het betreft dan mensen die tot de doelgroep van de sociale werkvoorziening horen en mensen met beperkingen, die tot de doelgroep van de Participatiewet horen, die met behulp van inzet van re-integratieactiviteiten weer kunnen participeren. Verder is de expertise van WSD integraal inzetbaar binnen het gehele sociale domein.

Visie:

De visie van WSD is helder: WSD maakt het verschil voor mensen. "Wij geloven in een maatschappij waarin iedereen volwaardig en naar vermogen kan meedoen. Daarom kunnen en willen wij niet accepteren dat er mensen zijn die niet volwaardig kunnen participeren enkel omdat zij een afstand tot de arbeidsmarkt hebben".

Het is dan ook de missie van WSD om zoveel mogelijk mensen die onder de Participatiewet vallen te matchen, in te zetten en te ontwikkelen. WSD maakt dit gemakkelijk en aantrekkelijk voor gemeenten en werkgevers. Samen creëren zij duurzame kansen en werk.

Beleidsvoornemen:

Begin 2020 is het document "Gezamenlijk doorontwikkelen - Advies over de toekomstige koers WSD" in alle raden van de deelnemende gemeenten vastgesteld. Op basis hiervan is het lokale plan voor Boxtel uitgewerkt. De uitvoering van het lokale plan vindt plaats in de periode 2021 - 2025.

Vertegenwoordiging gemeente:

De portefeuillehouder Economie en Participatie mevrouw M. van Alphen is lid van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur van de WSD. Dhr. E van den Broek, raadslid, is lid van het algemeen bestuur.

Programma: Sociale kracht.

Product: Participatie.

Financiële gegevens

Gemeentelijke bijdrage:

Jaar	Bijdrage (na indexering)
2023	€ 55.211
2024	€ 56.867
2025	€ 58.573
2026	€ 60.331
2027	€ 62.140

Aandeel gemeente in financieel risico:

23,5%

Financieel risico:

€ 10.500.000 (minimum bedrijfsrisico's).

Het weerstandsvermogen (algemene reserve) bedraagt eind 2023 ook ca. € 10,5 miljoen en is daarmee voldoende om het financieel risico te dragen.

Bedrijfsresultaat op basis van de ingediende begroting:

€ 906.000 voordelig (na onttrekking bestemmingsreserves)

Cijfers:*

	31-12-21
Eigen vermogen	€ 29.757.000
Vreemd vermogen	€ 4.632.000

* o.b.v. jaarrekening 2021

Omgevingsdienst Brabant-Noord

Algemene gegevens

Naam:

Omgevingsdienst Brabant Noord

Adres:

Victorialaan 1

5213 JG 's-Hertogenbosch

Website:

<https://www.odbn.nl/home>

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten:

Het verzorgen van adequate advisering op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving bij bedrijven.

Visie:

Met samenwerking kan deskundigheid worden gebundeld en eenduidige uitvoering worden gegeven aan toezicht en handhavingstaken.

Beleidsvoornemen:

De samenwerking voortzetten.

Vertegenwoordiging gemeente:

Portefeuillehouder Financiën, de heer H. Heesen, is lid van het Algemeen Bestuur.

Programma: Duurzame transformatie

Product: Milieu

Financiële gegevens

Gemeentelijke bijdrage:

Gespecificeerde bijdrage 2023:

- Basistaken	€ 529.352
- Verzoektaken	€ 72.164
- Collectieve taken	€ 32.640
- Klachten	€ 4.700
- Bodemloket	€ 2.473
- SSIB	<u>€ 10.555</u>
Totaal	<u>€ 651.884</u>

Totale bijdragen in meerjarig opzicht:

189

Jaar	Bijdrage (na indexering)
2023	€ 651.900
2023	€ 671.500
2024	€ 691.600
2025	€ 712.300
2026	€ 733.700

Aandeel gemeente in financieel risico:
2,3%

Financieel risico:

Dit bedraagt € 1.446.000. De geraamde beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt per 1-1-2023 € 1.852.000. De weerstandsratio bedraagt hiermee 1,28, dit is ruim voldoende volgens de waarderingstabel van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR).

Bedrijfsresultaat op basis van de ingediende begroting:
€ 42.000 voordelig (na bestemming)

Cijfers:

	31-12-22 (prognose)	31-12-23 (prognose)
Eigen vermogen	€ 8.403.000	€ 8.445.000
Vreemd vermogen	€ 11.331.000	€ 10.937.000

Samenwerkingsorganisatie MijnGemeenteDichtbij

Algemene gegevens

Naam:
Samenwerkingsorganisatie MijnGemeenteDichtbij

Adres:
Markt 1
5281 DA Boxtel

Website:
<http://www.mijngemeentedichtbij.nl/>

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten:

De Samenwerkingsorganisatie MijnGemeenteDichtbij levert de ambtelijke ondersteuning voor de gemeenten Boxtel en Sint-Michielsgestel.

Visie:

De organisatie wil hoogwaardig en efficiënte diensten verlenen aan burgers, ondernemers en het bestuur van de deelnemende gemeenten.

Beleidsvoornemen:

De samenwerking met de gemeente Sint-Michielsgestel in MijnGemeenteDichtbij verder voortzetten.

Vertegenwoordiging gemeente:

Het Algemeen bestuur wordt gevormd door beide colleges.

Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter van het college en één wethouder. Voor Boxtel zijn burgemeester R. van Meygaarden en wethouder F. van Nistelrooij aangewezen als lid van het DB.

Programma: Meewerkend bestuur

Product: Bestuur

Financiële gegevens

Gemeentelijke bijdrage:

Jaar	Bijdrage (na indexering)
2023	€ 24.927.700
2024	€ 25.688.600
2025	€ 26.497.500
2026	€ 27.228.600

Aandeel gemeente in financieel risico:

Het gemeentelijk aandeel in het financieel risico is 55,8%

Financieel risico:

Volgens artikel 30a van de Gemeenschappelijke Regeling, wat de basis is voor deze samenwerking van GR MijnGemeenteDichtbij is bepaald dat deze geen eigen reserves zal

vormen. Van een beschikbare weerstandscapaciteit is daarom geen sprake. Onverwachte, niet-begrote kosten (risico's) zijn er natuurlijk wel. Dit is de benodigde weerstandscapaciteit. Het gevolg hiervan is dat als deze risico's zich voordoen de benodigde middelen beschikbaar gesteld worden vanuit de gemeenten. Deze risico's worden conform de verdeelsleutel opgenomen in de weerstandsparagrafen van de gemeente Boxtel en Sint-Michielsgestel en zijn daarmee ook onderdeel van het weerstandsvermogen van de gemeenten.

Bedrijfsresultaat op basis van de ingediende begroting:
€ 0,00

Cijfers:

	31-12-22 (prognose)	31-12-23 (prognose)
Eigen vermogen	€ 0,00	€ 0,00
Vreemd vermogen	€ 2.800.000	€ 2.600.000

Deelneming in naamloze vennootschappen

Hierna volgt een lijst van de verbonden partijen waaraan Boxtel deelneemt.

1. NV BNG Bank
2. Brabant Water NV

NV BNG Bank

Algemene gegevens

Naam:
NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Adres:
Postbus 30305
2500 GH Den Haag

Website:
<https://www.bngbank.nl/>

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten:

Verleent bancaire diensten.

Visie:

De gemeente neemt deel aan en bankiert bij voorkeur bij een financiële instelling die bekend is met het lokaal openbaar bestuur en die als zodanig van financiële soliditeit getuigt in de vorm van een triple-A rating.

Beleidsvoornemen:

Gelet op de wijze waarop BNG het openbaar belang behartigt, laten wij het aandelenbezit BNG zijn duurzame karakter behouden. Er is geen aanleiding om van huisbankier te veranderen.

Vertegenwoordiging gemeente:

De gemeente wordt bij de Algemene vergadering voor Aandeelhouders vertegenwoordigd door de burgemeester.

Programma: Meewerkend bestuur

Product: Algemene dekkingsmiddelen

Financiële gegevens *

Opbrengst deelneming:

De nettowinst na belastingen over 2021 bedroeg € 236.000.000, waarvan € 127.000.000 als dividend werd voorgesteld. Dit betekent € 2,28 per aandeel, in totaal $53.385 \times € 2,28 = € 121.717$ (2020: € 1,81 per aandeel, totaal € 96.626).

Aandeel gemeente in financieel risico:

Het gemeentelijk aandeel in het financieel risico gaat niet verder dan de nominale waarde van de aandelen: € 133.462,50 (53.385 aandelen à nominaal € 2,50).

Financieel risico:

Het financieel risico is laag.

Bedrijfsresultaat op basis van de jaarrekening 2021:

€ 236.000.000 (nettowinst)

Cijfers:

	31-12-21
Eigen vermogen	€ 5.000.000.000
Vreemd vermogen	€ 144.000.000.000

* De gepresenteerde cijfers zijn de jaarrekeningcijfers van 2021. Vanwege de onvoorspelbaarheid van de financiële markten/rente doet de BNG al jaren geen voorspelling omtrent het te verwachten resultaat.

Brabant Water NV

Algemene gegevens

Naam:

Brabant Water

Adres:

Postbus 1068

5200 BC 's-Hertogenbosch

Website:

<https://www.brabantwater.nl/>

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten:

Brabant Water produceert, transporteert en levert water voor huishoudelijk en industrieel gebruik. Zodoende heeft Brabant Water een belangrijke functie in de openbare drinkwatervoorziening.

Visie:

De gemeente neemt als aandeelhouder deel in de N.V. Brabant Water.

Beleidsvoornemen:

Er bestaat geen voornemen om de huidige positie in de N.V. Brabant Water te wijzigen.

Vertegenwoordiging gemeente:

De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente bij de AvA. Deze bevoegdheid kan worden gemandateerd.

De burgemeester is lid van de Commissie van Aandeelhouders.

Programma: Meewerkend bestuur.

Product: Algemene dekkingsmiddelen.

Financiële gegevens

Opbrengst deelneming:

De gemeente is houder van 27.694 aandelen (nominaal á 0,10) = € 2.769,40. Er vindt geen winstuitkering plaats.

Aandeel gemeente in financieel risico:

Het gemeentelijk financieel risico gaat niet verder dan de nominale waarde van de aandelen:
€ 2.769,40.

Financieel risico:

Het financieel risico is laag, nl. aankoopbedrag aandelen.

Bedrijfsresultaat op basis van de jaarrekening 2021*:

€ 10.493.000 **

Cijfers: **

	31-12-20	31-12-21
Eigen vermogen	€ 674.183	€ 684.676
Vreemd vermogen	€ 523.344	€ 534.399

* Er is geen recente begroting beschikbaar. Op verzoeken om deze toe te sturen is afgelopen jaren niet gereageerd. Om deze reden is hier het resultaat van de jaarrekening 2021 opgenomen.

** Op basis van jaarrekeningcijfers 2021.

Deelneming in stichtingen

Hierna volgt een lijst van de verbonden partijen waaraan Boxtel deelneemt.

1. Regio Noordoost Brabant (RNOB)

Regio Noordoost Brabant (RNOB)

Algemene gegevens

Naam:

Regio Noordoost Brabant (RNOB)

Adres:

Onderwijsboulevard 225
5223 DE 's-Hertogenbosch

Website:

<http://www.rnob.nl/>

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten:

De RNOB is een overheidssamenwerking met gezamenlijke opgaven die over de gemeentegrenzen heen gaan en waarvan de aanpak om een lange adem vraagt. De samenwerking richt zich op de vitale leefomgeving, duurzame bereikbaarheid, aantrekkelijk vestigen en behoud van talent in onze regio.

Via werkorganisaties wordt samengewerkt met het onderwijs en het bedrijfsleven:

- Arbeidssamenwerking NOB Werkt zet zich in voor een veerkrachtige arbeidsmarkt waar plaats is voor alle talenten en werk voor iedereen die wil werken. Binnen deze samenwerking worden programma's, tools en diensten voor bedrijven en inwoners ontwikkeld.
- Agrifood Capital BV is de uitvoeringsorganisatie die boeren en voedselverwerkers koppelt aan die van slimme technologie-ontwikkelaars, leergierige onderzoekers en logistieke experts. Het ontwikkelen van de slimste en duurzaamste voedselketens, van boer tot bord.

Visie:

Deelname aan RNOB (Regio Noordoost Brabant) betekent een kans op een sterke impuls voor de economische en sociale ontwikkeling van de regio. Samen werken we aan goed leven, wonen en werken in Noordoost Brabant.

Beleidsvoornemen:

De regionale samenwerking in RNOB tussen 11 gemeenten en 2 waterschappen is vastgelegd in het 'Convenant regionale samenwerking Regio Noordoost Brabant 2021-2024'. Het samenwerkingsconvenant loopt dus tot en met 2024. De onderwerpen waarop wordt samengewerkt zijn vastgelegd in de Samenwerkingsagenda richting 2030.

Vertegenwoordiging gemeente:

De burgemeester is lid van de bestuurlijke coördinatie groep.

Wethouders nemen deel aan de portefeuillehoudersoverleggen Duurzame Leefomgeving, Economie, Arbeidsmarkt en Ruimte, Wonen & Mobiliteit.

Het overleg tussen de gemeentesecretarissen zorgt voor de afstemming tussen ambitie en menskracht.

Agrifood Capital valt onder de portefeuille van wethouder M. van Alphen-Habraken.

Programma:

Vitaal Ondernemen.

Product:

Economische aangelegenheden.

Financiële gegevens

Gemeentelijke bijdrage:

De gemeenten betalen een bijdrage per inwoner per jaar van:

- € 1,56 voor RNOB

- € 1,44 voor Agrifood Capital BV

- € 1,00 voor NOB Werkt

Aandeel gemeente in financieel risico:

Het gemeentelijke financieel risico beperkt zich tot het geïnvesteerd bedrag in certificaten. (Dit betrof een eenmalige storting. Er zijn geen jaarlijkse kosten van deelname.)

Financieel risico:

Het risico is dat de BV AgrifoodCapital in financiële problemen komt. In dat geval is de regio Noordoost Brabant als deelnemer in het stichtingsbestuur en daarmee de gemeenten als deelnemers in de regionale samenwerking (mede) verantwoordelijk. Het financiële risico is echter beperkt tot het bedrag van de inbreng.

Bedrijfsresultaat op basis van de ingediende begroting:

€ 0,00

Cijfers: *

	31-12-20
Eigen vermogen	€ 163.932
Vreemd vermogen	€ 2.317.310

* Op basis van jaarrekening 2020

Grondbeleid

Inleidende tekst

Grondbeleid is beleid gericht op het realiseren van gewenste veranderingen in het grondgebruik en het handhaven van het bestaande grondgebruik vanuit de beleidsdoelstellingen van de gemeente. Grondbeleid is een middel om andere beleidsdoelen van de gemeente te realiseren op het gebied van bijvoorbeeld woningbouw, economie, natuur en recreatie.

In de paragraaf Grondbeleid komen de volgende punten aan de orde:

- een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

(Bovenstaande punten zijn gebaseerd op artikel 16 van het BBV)

Visie

Het grondbeleid is een middel om het ruimtelijke beleid te kunnen voeren en kan tevens worden gebruikt voor regulering van het volkshuisvestingsbeleid. Grondbeleid is beleid dat gericht is op het realiseren van de gewenste verandering in het grondgebruik en het handhaven van het bestaande grondgebruik vanuit de (overwegend ruimtelijke) beleidsdoelstellingen van de gemeente. Grondbeleid is zodoende een middel om andere beleidsdoelen van de gemeente te realiseren op het gebied van woningbouw, diverse voorzieningen, economie, natuur en recreatie.

Binnen het grondbeleid is de grondexploitatie het proces van productie en prijsvorming van bouwrijpe en woonrijpe grond en het ervoor zorg dragen dat deze grond op het juiste tijdstip op de markt komt. Grondexploitatie is voornamelijk de financieel economische kant van grondbeleid. Het is een langdurig proces met vaak grote financiële risico's.

Het doel van grondbeleid is het gemeentelijk beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit, wonen, economie, bereikbaarheid, duurzaamheid etc. concreet toe te passen in projecten. Aan de andere kant moet een project financieel en qua risicoprofiel haalbaar zijn. Zonder deze balans komt een project niet verder dan de tekentafel. Het maakt hierbij niet uit of het project door de gemeente dan wel andere initiatiefnemers gerealiseerd wordt.

Naast het inhoudelijke beleid hebben ook de specifieke kenmerken van een project invloed

op de financiële en de beleidsinhoudelijke haalbaarheid. Projecten waar binnen de bebouwde kom geherstructureerd of getransformeerd moet worden zijn vanwege de hogere verwervingskosten moeilijker financieel haalbaar te maken dan projecten in uitbreidingslocaties. Daarnaast kunnen de locatie-specifieke kenmerken ook bepaalde kansen of belemmeringen bieden voor beleidsinhoudelijke doelstellingen. De kunst is om zo goed mogelijk gebruik te maken van de kansen omdat hiermee een optimum ontstaat tussen de inzet van (financiële) middelen en het maatschappelijke resultaat.

Om in deze tijd haalbare projecten te kunnen realiseren moeten er gedurende de planvorming belangrijke keuzes gemaakt worden. Dit betekent feitelijk dat niet alle ambities en doelstellingen die voortkomen uit inhoudelijk beleid in zijn geheel in elk project toegepast kunnen worden.

Nota Grondbeleid

Op basis van de realisaties binnen de lopende grondexploitaties zijn deze, conform de huidige Nota Grondbeleid, doorgelicht en geactualiseerd. In juni 2016 is de Nota Grondbeleid 2016 – 2020 vastgesteld. De Nota Grondbeleid 2016 – 2020 geeft invulling aan de aanbevelingen van de rekenkamercommissie.

De laatste jaren hebben we te maken met een positieve ontwikkeling in de economie die ook zeker merkbaar is in de vraag naar woningen. De vraag naar woningen is fors toegenomen. Daarnaast is duidelijk dat de gemeente voor het komende decennium kwantitatief en kwalitatief een behoorlijke ruimtelijke opgave heeft. De gemeente zal diverse afwegingen moeten maken op welke manier de ruimtelijke opgave en het vigerende beleid op de thema's wonen en duurzaamheid de komende jaren worden ingevuld. De Nota Grondbeleid 2016 – 2020 dient hierbij als kader en handreiking.

In 2022 wordt gewerkt aan het samenstellen van een geactualiseerde nota grondbeleid. De positieve ontwikkelingen in de economie worden meegenomen in de actualisering van de nota grondbeleid. Bij de actualisering zal tevens gekeken worden naar de mogelijkheden om vanuit de vigerende nota een koerswijziging in te zetten richting een actiever grondbeleid. Een belangrijk sleutelwoord in deze is de regie vanuit de gemeente.

Bij de actualisering van de nota grondbeleid zal het brede gebied rondom grondexploitaties en ook faciliterende plannen in ogenschouw worden genomen. Een onderdeel hiervan is tevens het opstellen van een nota kostenverhaal waarin de vigerende nota bovenwijkse voorzieningen een onderdeel van gaat uitmaken.

Met een hernieuwde nota grondbeleid en een nota kostenverhaal wordt invulling gegeven aan het houden van de belangrijke regie in de planontwikkeling en een optimalisatie van het kostenverhaal in de meest ruime zin van het woord.

Exploitatieopzetten

In de structuurvisie worden de beleidsvoorwaarden vastgelegd op welke wijze plannen inhoud krijgen. De grondexploitatie wordt door de raad vastgesteld, waarbij de

daadwerkelijke uitvoering is gedelegeerd aan het college van Burgemeester en Wethouders. Het college legt verantwoording af in de jaarrekening. In de periodieke bestuursrapportages worden mutaties (zowel in positieve als negatieve zin), welke effect hebben op het geprognosticeerde eindresultaat onder de aandacht gebracht.

Financiële sturing grondexploitatie

De laatste jaren hebben we te maken met een positieve ontwikkeling in de economie die ook zeker merkbaar is in de vraag naar woningen. De vraag naar woningen is fors toegenomen. De grondexploitatie heeft een lastige tijd achter zich vanwege aanhoudende slechte economische omstandigheden. Binnen de bestaande grondexploitaties zijn de effecten hiervan zichtbaar en merkbaar in de geprognosticeerde eindresultaten. Indien actief grondbeleid kansen biedt, zullen we die niet laten liggen.

Om de financiële risico's in het grondbedrijf te beperken is het van het grootste belang dat er voortgang geboekt wordt in de projecten. In eerste instantie dienen de gronden binnen de projecten de juiste bestemming te krijgen om vervolgens verkocht te kunnen worden aan particulieren, bedrijven, woningbouwcorporaties en projectontwikkelaars. Bij grondverkoop door het grondbedrijf neemt de omvang van de financiële risico's af. De focus van het grondbedrijf zit dus op bestemmen en verkopen van gronden.

Tussentijdse winstneming

Bij het stelsel van baten en lasten zoals geformuleerd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn het toerekeningsbeginsel, het voorzichtigheidsbeginsel en het realisatiebeginsel essentiële uitgangspunten. Baten en lasten – en het daaruit vloeiende resultaat – moeten worden toegerekend aan de periode waarin deze zijn gerealiseerd. Bij meerjarige projecten betekent dit dat (de verwachte) winst niet pas aan het eind van het project als gerealiseerd moet worden beschouwd, maar gedurende de looptijd van het project tot stand komt en ook als zodanig moet worden verantwoord. Het verantwoorden van tussentijdse winst is daarmee geen keuze maar een verplichting die voortvloeit uit het realisatiebeginsel. Bij het bepalen van de tussentijdse winst is het wel noodzakelijk de nodige voorzichtigheid te betrachten.

Voortgang van de exploitaties

Bedrijventerrein Vorst

Het bedrijventerrein Vorst betreft twee fasen, namelijk Vorst A en Vorst B. Deze twee plangebieden bevinden zich in een andere fase. Vorst A is afgerond en bij de jaarrekening 2021 afgesloten.

Vorst B is in een voorbereidende fase. De voorbereidingen voor de bestemmingswijziging zijn inmiddels in gang.

Reigerskant

Het woonrijp maken van fase 2 is voorbereid en kan in 2022 na aanbesteding uitgevoerd worden. De voorbereidingen voor de laatste fase zijn inmiddels opgestart. De voormalige gemeente Haaren heeft een verkavelingsopzet gemaakt met een gedifferentieerd

programma. De gemeente onderzoekt de mogelijkheden om meer ruimte te bieden aan starters.

Verwachte resultaten

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de (verwachte) financiële resultaten van de actieve projecten waarvoor een grondexploitatie actief is. Dit zijn de eindresultaten zoals die opgenomen zijn in de jaarrekening 2021.

De volgende tabel geeft een overzicht van de financiële resultaten op eindwaarde.

Project	MPG 2022 / Jaarrekening 2021	MPG 2021 / Jaarrekening 2020	Verschil
	Eindwaarde	Eindwaarde	Eindwaarde
Vorst B*	2.126.548 negatief per 31.12.2031	2.064.349 negatief per 31.12.2024	-62.199 voordelig
Reigerskant	897.507 positief per 31.12.2024	n.v.t. (voormalige gemeente Haaren)	

**Jaarrekening 2020: Vorst B uit grondexploitatie Vorst gehaald.*

Risico's versus kansen

Risico's

De financiële risico's in de grondexploitaties komen vooral tot uiting bij vertraging van de verschillende projecten. Over de hoge voorinvesteringen wordt elk jaar rente betaald. Wanneer een project één jaar vertraagt moet er één jaar extra rente betaald worden, daarnaast is er voor één jaar extra aan plankosten benodigd. De voorinvesteringen moeten terugverdiend worden door middel van grondverkoop.

De risico's die ten grondslag liggen aan vertragingen zijn globaal onder te verdelen in:

- verwervingsrisico's
- realisatie risico's
- afzetrisico's

Verwervingsrisico's

Dit type risico is zeer beperkt in de gemeente Boxtel.

Realisatie risico's

Nog in procedure te brengen bestemmingsplannen, zoals Vorst B, kunnen vertragingen veroorzaken. Daarnaast dienen de terreinen op tijd bouwrijp gemaakt te worden zodat de kavels ook daadwerkelijk kunnen worden uitgegeven.

Afzetrisico's

Voor alle exploitaties is in beeld welke kosten en opbrengsten nog gerealiseerd moeten worden. In de actualisatie is dit verwerkt in de betreffende grondexploitaties. De te verkopen gronden worden, indien er geen contractuele afspraken bestaan, marktconform aangeboden. Om een marktconforme prijs te bepalen, kan gebruik gemaakt worden van taxatie. Het risico

op vertraging in de uitgifte van gronden blijft altijd bestaan. De uitdaging is om de markt continu te volgen en te monitoren, waar mogelijk acties ondernemen (eventueel in samenwerking met projectontwikkelaars) om de gronden tijdig af te zetten.

Reserve Grondexploitatie en Voorzieningen

De reserve Grondexploitatie en de verliesvoorziening Vorst B geven meerjarig het volgende beeld:

Grondexploitatie					
Saldo per 1 januari	2022	2023	2024	2025	2026
(x € 1.000)					

Reserve:

Grondexploitatie	1.512	1.949	1.949	2.847	2.847
------------------	-------	-------	-------	-------	-------

Verliesvoorziening:

Vorst B	1.745	1.745	1.745	1.745	1.745
---------	-------	-------	-------	-------	-------

Via de jaarrekening 2021 is op basis van de actualisatie van de exploitatie Vorst B de voorziening op het vereiste niveau gebracht. Na beëindiging van deze exploitaties wordt de verliesvoorziening aangesproken ter dekking van de dan resterende boekwaarde.

Financiën

Uitgangspunten en grondslagen begroting 2023 en meerjarenramingen 2024-2026

Ter voorbereiding op het begrotingsproces wordt jaarlijks een aantal financieel technische uitgangspunten bepaald als basis voor de nieuwe begroting. In combinatie met een aantal andere kengetallen en uitgangspunten geeft dit het volgende beeld.

Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026
Aantal inwoners (per 1 januari)	33.113	33.213	33.313	33.413	33.513
Aantal nieuw te bouwen woningen	267	304	182	397	125
Aantal hectaren (per 1 januari)	6.898	6.898	6.898	6.898	6.898
Aantal bijstandsontvangers (per 1 januari)	412	412	412	412	412
College van burgemeester en wethouders in fte	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Ambtelijke organisatie in fte (secretaris + griffie)	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Ontwikkeling loonkosten	2,50%	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%
Ontwikkeling materiële kosten (inflatie)	1,40%	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%
Renteniveau korte financiering	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%
Renteniveau lange financiering	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%
Omslagrente geactiveerde investeringen	1,91%	1,31%	1,31%	1,31%	1,31%
Disconteringsvoet grondexploitatie	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Rente grondexploitatie/exploitatieplannen	1,91%	1,31%	1,31%	1,31%	1,31%
Disconteringsvoet exploitatieplannen	1,91%	1,31%	1,31%	1,31%	1,31%
Bovenwijkse exploitatiebijdrage * (per m2 uitgeefbaar)	8,56	8,84	9,13	9,43	9,74
Uurtarief grondexploitatie:					
- t/m schaal 5	81,09	83,93	86,87	89,91	93,06
- schaal 6 t/m 9	85,71	88,71	91,81	95,02	98,35
- vanaf schaal 10	108,89	112,7	116,64	120,72	124,95
Inflatiecorrectie voor heffingen en tarieven	3,40%	3,30%	3,30%	3,30%	3,30%

*voor actualisering tarief: zie paragraaf grondbeleid

Kostendeekkende producten

Voor de kostendeekkende producten afval en riolering geldt als uitgangspunt een 100% kostendekking. De daadwerkelijke stijging van deze tarieven kan daarom afwijken van de voorgenomen indexering.

Ontwikkeling inflatie en financiële onzekerheden

In de eerste helft van 2022 zien we een fors oplopende inflatie naar bijna 10%. In de voorjaarsnota van het Kabinet is gerekend met een verwachte inflatie van 5,9% voor 2022. Het grootste effect is op dit moment de stijging van de energieprijzen, wat resulteert in hogere inflatie en een verslechtering van de koopkracht.

Het CPB (Centraal Plan Bureau) verwacht vanaf 2023 een lagere inflatie. In de bepaling van de begrotingsuitgangspunten gaan wij er vanuit dat in meerjarig perspectief de inflatie op een percentage van 3% uit gaat komen.

Daarnaast heeft ook de oorlog in Oekraïne gevolgen voor onze economie vanwege de aanhoudende onzekerheid en de daaraan gekoppelde economische risico's, onder andere door een daling van consumentenvertrouwen en onrust op de financiële markten. Ook de gevolgen van de coronapandemie op de economische ontwikkelingen zijn onzeker.

Al met al zien we voor de komende jaren de nodige financiële onzekerheden op ons afkomen. De gevolgen hiervan voor onze begrotingspositie zal zeer nadrukkelijk onze aandacht hebben in de komende periode en mogelijk daar waar dan nodig en gewenst is, tot bijstellingen leiden.

Ontwikkeling Algemene uitkering uit het Gemeentefonds

Op basis van de meicirculaire 2022 zien we voor de jaren tot en met 2025 een positieve ontwikkeling van onze algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Het jaar 2026 geeft echter een ander beeld. In dat jaar wordt alsnog de eerder opgeschorte opschalingskorting doorgerekend en is sprake van een negatieve ontwikkeling van het accres. Beide ontwikkelingen betekenen een negatief effect op onze structurele inkomsten van € 5,1 miljoen vanaf 2026 ten opzichte van 2025.

Alle gemeenten in Nederland zijn geconfronteerd met een vergelijkbare ontwikkeling. Vanuit de VNG is de Minister gevraagd om snel duidelijkheid te geven over de bekostiging van gemeenten na 2025. Op het congres van de VNG eind juni 2022 is daarom een resolutie aangenomen dat gemeenten alleen maar langjarig kunnen bijdragen aan maatschappelijke opdrachten als klimaat en wonen en aan Rijkstaken zoals de opvang van asielzoekers, als er financiële zekerheid voor na 2025 komt.

Samenvattend overzicht ontwikkeling begrotingssaldo

Op 12 juli 2022 heeft de gemeenteraad de Eerste bestuursrapportage 2022 en Kadernota 2023 vastgesteld. De hierin opgenomen structurele mutaties zijn verwerkt in deze begroting 2023. Het begrotingssaldo heeft zich na de vorige begroting 2022-2025 als volgt ontwikkeld.

Ontwikkeling begrotingssaldo (x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Begrotingssaldo begroting 2022-2025	-302,3	-448,6	-496,0	-726,7	15,9
Mutaties na vaststelling begroting 2022:					
• kerntaken dekkingsplan	960,6	306,1	344,4	894,9	544,1
• 2e bestuursrapportage 2021	-349,8	606,3	671,6	772,3	682,3
• 1e bestuursrapportage 2022	-225,7	2.158,0	3.367,1	3.367,4	180,7
• kadernota 2023		-1.391,0	-1.313,0	-1.556,3	-1.670,9
Begrotingssaldo na 1^e berap 2022 en kadernota 2023	82,8	1.230,8	2.574,1	2.751,6	-247,9
Mutaties verwerkt in deze begroting:					
• netto effect meicirculaire 2022	1.299,6	233,8	1.541,7	2.578,8	375,5
• diverse mutaties begroting 2023-2026		-34,2	-40,5	-40,5	-39,4
Begrotingssaldo begroting 2023-2026	1.382,4	1.430,4	4.075,3	5.289,9	88,2

Alle begrotingsjaren zijn sluitend, hoewel het laatste begrotingsjaar (2026) wel een zeer beperkt positief resultaat laat zien.

Hierbij moet worden opgemerkt dat het Rijk heeft toegezegd in september 2022 na het verschijnen van de Miljoenennota met een reactie te komen op de financiële positie van gemeenten vanaf 2026. Tevens zijn recent het rapport 'Financiële ruimte gemeenten 2022-2028' en de 'Contourennota financieringssysteem medeoverheden' gepubliceerd. Welke gevolgen dit allemaal heeft voor onze gemeente is nog niet duidelijk.

Begrotingsmutaties

Samenvattend en gespecificeerd zijn in deze begroting de volgende mutaties verwerkt.

Mutaties begroting (x € 1.000; - = nadeel en + = voordeel)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Autonome ontwikkelingen:					
• Parkeren, huur terrein Parallelweg Noord van NS (eerder nog niet in begroting opgenomen)		-8,4	-8,4	-8,4	-8,4
• Kermessen, verplichte beveiligingskosten vanuit vergunningsverlening		-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
• Staat van activa: actualisatie voor begroting 2023		25,2	25,9	25,9	27,0

Mutaties begroting (x € 1.000: - = nadeel en + = voordeel)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Besluiten gemeenteraad:					
• Kerntaken dekkingsplan: Raad heeft op 12 juli een motie aangenomen om de bezuiniging verwijderen hagen terug te draaien en als verlies in de begroting 2023 te verwerken		-28,0	-35,0	-35,0	-35,0
• Kerntaken dekkingsplan: Raad heeft op 12 juli een motie aangenomen om de bezuiniging beplanting rotondes terug te draaien en als verlies in de begroting 2023 te verwerken		-18,0	-18,0	-18,0	-18,0
Budgetneutrale mutaties:					
• De gevolgen van de meicirculaire zijn voor een belangrijk deel niet meegenomen met de 1e berap 22; op basis van de raadsinformatiebrief d.d. 21-06-2022 verwerken we deze in de begroting 2023	1.299,6	233,8	1.541,7	2.578,8	375,5
• Netto resultaat vanuit de meicirculaire ten gunste van het begrotingssaldo op basis van raadsinformatiebrief	-1.299,6	-233,8	-1.541,7	-2.578,8	-375,5
• Ontwikkeling diverse budgetten vanwege prijsontwikkeling		-698,9	-728,2	-758,5	-790,6
• Inzet stelpost prijsindexering		698,9	728,2	758,5	790,6
Totaal effect mutaties begrotingssaldo	0,0	-34,2	-40,5	-40,5	-39,4

De mutaties voor het jaar 2022 verwerken we als begrotingsmutatie met de Tweede bestuursrapportage 2022. Het gaat hierbij met name om de gevolgen van de meicirculaire. Een toelichting op de gevolgen hiervan is opgenomen in de raadsinformatiebrief d.d. 21 juni 2022.

In deze begroting is een beperkt aantal nieuwe mutaties meegenomen. Bij de Eerste bestuursrapportage 2022 en Kadernota 2023 zijn eerder al nieuwe en autonome ontwikkelingen meegenomen voor de meerjarenbegroting 2023-2026.

Overzicht begrotingssaldo begroting 2023 inclusief recente ontwikkelingen
Samenvattend zien we de volgende ontwikkeling van het begrotingssaldo:

Ontwikkeling begrotingssaldo (x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Begrotingssaldo begroting 2023-2026 exclusief recente ontwikkelingen	1.382,4	1.430,4	4.075,3	5.289,9	88,2
<i>Inzet begrotingssaldo begroting 2023 recente ontwikkelingen:</i>					
Maatregelen die niet behaald gaan worden:					
• Product Beheer Openbare Ruimte	-23,0	-30,0	-37,0	-37,0	-37,0
• Beheersbudgetten EVZ's korten		-20,0	-12,5		
Nieuwe kostenposten:					
• Energiekosten Dommelbad		-100,0	-100,0	-100,0	-100,0
• Voorbereidingsbudget Willibrordusschool		-100,0			
• Aanpassingen openbare ruimte, meerwerk Fixieapp		-50,0	-50,0	-50,0	
• Verruimen openingstijden fietsenstalling station		-30,0	-30,0	-30,0	-30,0
• Mobiliteitstransitie		-25,0	-25,0		
• Onderhoud Keulsebaan		-100,0	-100,0		
• Opwaardering onderhoud invalswegen Boxtel		-45,0	-45,0	-45,0	-45,0
• Uitvoeringsbudget ouderenagenda		-50,0	-50,0	-50,0	-50,0
Noodzakelijke maatschappelijke opgaven			-3.000,0	-4.000,0	
Begrotingssaldo begroting 2023-2026 inclusief recente ontwikkelingen	1.359,4	880,4	625,8	977,9	-173,8

Een toelichting op de recente ontwikkelingen is opgenomen in de inleiding van deze begroting.

Meerjarig overzicht van baten en lasten en de resultaatbestemming per programma

Het volgende overzicht is als volgt samengesteld:

Resultaat voor bestemming

Per programma, de baten en lasten voor mutaties met reserves; dit leidt dan tot het resultaat voor bestemming per programma.

Resultaatbestemming

Per programma, de onttrekkingen aan en de stortingen in de reserves; dit leidt dan tot de resultaatbestemming

Resultaat na bestemming / totaal resultaat

Per programma, het verschil tussen het resultaat voor bestemming en de resultaatbestemming; dit leidt dan tot het resultaat na bestemming (totaal resultaat):

- voor het jaar 2021 is dit het jaarrekeningresultaat
- voor de jaren vanaf 2022 is dit het vrij inzetbare begrotingssaldo.

Baten voor resultaatbestemming (x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Duurzame Transformatie	8.064	8.218	8.011	8.231	8.475	8.753
Sociale Kracht	9.642	10.152	9.972	10.003	10.077	10.077
Leefbare Ruimte	17.969	4.520	7.109	6.379	4.964	5.045
Vitaal Ondernemen	638	467	453	454	986	458
Meewerkend bestuur	75.195	75.981	77.201	78.847	82.000	78.734
Totaal baten	111.508	99.338	102.746	103.913	106.502	103.066

Lasten voor resultaatbestemming (x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Duurzame Transformatie	10.448	11.162	10.583	10.839	11.119	11.443
Sociale Kracht	51.484	50.814	49.617	49.437	49.778	49.675
Leefbare Ruimte	27.300	17.474	19.785	18.411	17.974	18.598
Vitaal Ondernemen	5.546	5.448	5.197	5.112	5.103	5.122
Meewerkend bestuur	10.004	15.663	16.516	15.374	16.937	18.368
Totaal lasten	104.782	100.560	101.698	99.173	100.911	103.205

Saldo voor resultaatbestemming (x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Duurzame Transformatie	-2.383	-2.944	-2.572	-2.609	-2.644	-2.690
Sociale Kracht	-41.842	-40.662	-39.645	-39.434	-39.701	-39.598
Leefbare Ruimte	-9.332	-12.953	-12.675	-12.033	-13.009	-13.553
Vitaal Ondernemen	-4.907	-4.981	-4.744	-4.658	-4.117	-4.663
Meewerkend bestuur	65.191	60.318	60.685	63.473	65.063	60.366
Totaal saldo	6.727	-1.222	1.049	4.741	5.591	-139

Resultaatbestemming (x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Duurzame Transformatie						
Onttrekkingen	94	186	6	0	0	0
Toevoegingen	390	0	0	0	0	0
Saldo reserveringen	-297	186	6	0	0	0
Sociale Kracht						
Onttrekkingen	583	617	365	222	220	218
Toevoegingen	2.803	31	31	32	32	32
Saldo reserveringen	-2.220	586	334	191	189	186
Leefbare Ruimte						
Onttrekkingen	162	443	143	141	139	136
Toevoegingen	1.719	490	54	952	55	55
Saldo reserveringen	-1.556	-48	89	-811	84	82
Vitaal Ondernemen						
Onttrekkingen	69	56	51	50	50	49
Toevoegingen	0	0	0	0	0	0
Saldo reserveringen	69	56	51	50	50	49
Meewerkend bestuur						
Onttrekkingen	3.193	6.774	0	0	0	0
Toevoegingen	1.524	4.949	99	96	624	90
Saldo reserveringen	1.668	1.824	-99	-96	-624	-90
Totaal resultaat (x € 1.000)	4.391	1.382	1.430	4.075	5.290	88

Alle begrotingsjaren zijn sluitend, hoewel het laatste begrotingsjaar (2026) wel een zeer beperkt resultaat laat zien. De belangrijkste reden hiervoor is de forse terugloop van de inkomsten vanuit het Gemeentefonds. Vanaf 2026 wordt de eerder opgeschorte opschalingskorting alsnog doorgerekend en is sprake van een negatieve ontwikkeling van het accres (prijsontwikkeling) van het gemeentefonds.

Incidentele baten en lasten op programmaniveau

Uitgangspunt toezicht: materieel begrotingsevenwicht

Bij de beoordeling door de toezichthouder of de begroting structureel in evenwicht is, wordt gebruik gemaakt van het overzicht van incidentele baten en lasten. Op basis hiervan wordt het materiële begrotingsevenwicht beoordeeld: worden de structurele lasten gedekt door structurele baten. Dit geldt voor zowel het bestaande beleid als het in de begroting opgenomen nieuwe beleid. Met het inzicht in incidentele baten en lasten wordt dan, ook meerjarig, het structurele begrotingssaldo inzichtelijk gemaakt. Door de toezichthouder wordt vervolgens beoordeeld hoe het materiële begrotingsevenwicht zich verhoudt tot het formele begrotingsevenwicht. Dit geeft o.a. een indicatie hoe de begroting in het meerjarig perspectief sluitend is gemaakt en het realiteitsgehalte en volledigheid van in de begroting opgenomen ramingen van baten en lasten.

Regelgeving BBV

Op basis van de regelgeving opgenomen in het BBV is het overzicht van incidentele baten en lasten een onderdeel van de begrotings- en jaarstukken. De incidentele baten en lasten beïnvloeden het structureel en reëel begrotingsevenwicht. Pas na eliminatie van de incidentele baten en lasten ontstaat het structureel begrotingssaldo.

Structurele baten en lasten

Structurele baten en lasten zijn baten en lasten die in beginsel jaarlijks in de begroting, meerjarenraming en jaarrekening zijn opgenomen. Voor structurele baten en lasten geldt in het algemeen, dat zij tot nadere besluitvorming voor onbepaalde tijd opgenomen zijn. Met andere woorden, er is (nog) geen einddatum bekend. Dit noemt men ook wel structureel bestaand beleid. Dit laat onverlet, dat de hoogte van de structurele baten en lasten jaarlijks kan fluctueren.

Van structurele baten en lasten is ook sprake indien de ramingen bijvoorbeeld om het jaar opgenomen zijn. Zolang deze posten maar periodiek terug blijven komen en er geen eindtijd bepaald is. Deze fluctuaties blijken uit de meerjarenraming. Ook door nieuw beleid of door bezuinigingen kunnen de hoogte van structurele lasten en baten worden beïnvloed.

Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten betreffen die posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten of subsidies als deze eveneens het karakter van tijdelijkheid c.q. eindig doel hebben. Een begroting, meerjarenraming of jaarrekening kan ieder jaar dergelijke eenmalige zaken bevatten. Ook kan het voorkomen dat een eenmalige subsidie voor een bepaalde activiteit wordt verkregen, maar dat de lasten van de uitvoering van die activiteit zich over meerdere jaren uitspreidt. Gezien de koppeling met de subsidie hebben deze lasten dan een incidenteel karakter.

Mutaties reserves

Het BBV stelt dat reservemutaties in principe incidenteel zijn. Daarom zijn ook alle incidentele reservemutaties in het overzicht incidentele baten en lasten opgenomen. Verder in deze financiële begroting is een gespecificeerd overzicht opgenomen van alle structurele en incidentele reservemutaties.

Overzicht incidentele baten en lasten

In het volgende overzicht is per programma aangegeven welk bedrag is begroot aan incidentele baten en incidentele lasten. Incidentele baten en lasten met een bedrag van minder dan € 10.000 zijn niet in dit overzicht opgenomen.

Incidentele baten en lasten (x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
<i>Incidentele baten:</i>				
Programma Sociale Kracht				
Transformatieproject regio 2021 t/m 2023 uit reserve sociaal domein: Voor het regionale transformatieproject 'opbouw, ombouw, afbouw' moet jaarlijks een bedrag van € 140.300 worden ingelegd gedurende drie jaar. Deze dekken we uit de reserve Sociaal Domein.	140			
Programma Leefbare Ruimte				
Grondexploitatie: exploitatie geactualiseerde grondexploitatieplan, inclusief balansmutaties op basis van MPG 2022 (raad 12 juli 2022).	4.425	3.655	2.202	2.243
Programma Vitaal Ondernemen				
De PHP-subsidie vanuit de provincie voor de aanleg van de koppeling tussen VLK en Ladonk heeft uitstel gekregen tot 2025. Deze subsidie komt nu onder het gehele maatregelenpakket PHS te vallen en heeft van de provincie daarom einddatum 31 december 2025 gekregen.			531	
Programma Meewerkend Bestuur				
Bijdrage vanuit algemene uitkering frictiebudget herindeling, cf. wet Ahri. Deze bijdrage is toegekend tot en met 2024.	195	195		
Overige incidentele onttrekkingen aan reserves	75			
Totaal incidentele baten	4.835	3.850	2.733	2.243

Incidentele lasten:

Programma Duurzame Transformatie

- Milieu versterking omgevingsveiligheidsdiensten: Als voorbereiding op de uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van externe veiligheid ontvangen we via de algemene uitkering incidenteel middelen. Deze middelen (jaarlijks €

10 10

Incidentele baten en lasten (x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
10.000 voor de periode 2021-2024) worden voor dit doel ingezet.				
Programma Sociale Kracht				
• Jeugdzorg: bijdrage Transformatieproject regio 2021 t/m 2023: Voor het regionale transformatieproject 'opbouw, ombouw, afbouw' moet jaarlijks een bedrag van € 140.300 worden ingelegd gedurende drie jaar.	140			
• Jeugdzorg: uitvoeringskosten inkoop regio wegens corona. Dit vervalt vanaf 2024.	12			
Programma Leefbare Ruimte				
• Volkshuisvesting beleidsakkoord realisatie van tijdelijke woonvormen: We werken aan realisatie van tijdelijke woonvormen op korte termijn om aan dringende woningnood tegemoet te komen.	50			
• Volkshuisvesting: beleid huisvesting van arbeidsmigranten: tender om de markt te vragen om met voorstellen te komen voor de realisatie van kwalitatieve complex-gewijze huisvesting.	60			
• Ruimtelijke visie Noordwesthoek Boxtel: We zijn bezig met een "praatprent" ter voorbereiding op de ruimtelijke visie de Noordwesthoek Boxtel. De "praatprent" is een eerste aanzet en naar verwachting in 2022 gereed. In 2023 en 2024 vindt nadere uitwerking plaats in een daadwerkelijke visie met behulp van een extern bureau.	50	50		
• Ruimtelijke ontwikkeling: invoering nieuwe Omgevingswet: Om de koers van de Omgevingswet "de basis op orde" vast te kunnen houden, is een aanvullend uitvoeringsbudget nodig. Dit aanvullend budget bedraagt in 2021 € 150.000, in 2022 € 50.000 en in 2023 € 25.000. Betreft incidenteel budget om de nieuwe wetgeving te implementeren.	25			
• Beheer openbare ruimte: In het kader van het kerntaken dekkingsplan is een incidenteel budget opgenomen om te investeren in maatschappelijk vastgoed voordat taakstellingen gerealiseerd kunnen worden.	100	50		
• Verkeersmaatregelen beleidsakkoord proces nieuwe visie op mobiliteit: In 2021 starten we het proces naar een nieuwe visie op de mobiliteit met als horizon 2040.	25			
• Grondexploitatie: exploitatie geactualiseerde grondexploitatieplan, inclusief balansmutaties op basis van MPG 2022 (raad 12 juli 2022).	4.425	3.655	2.202	2.243

Incidentele baten en lasten (x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Programma Vitaal Ondernemen				
• Economische aangelegenheden: voortzetten van de ondernemersvijfdaagse. Betreft een incidentele activiteit.	10			
• Kunst en cultuur beleidsakkoord actualiseren van het kunst- en cultuurbeleid. Dit kunstbeleid wordt hiermee voor onbepaalde tijd herzien en is daarmee incidenteel.	25			
Programma Meewerkend Bestuur				
• Herindeling Haaren frictiebudget, cf. wet Ahri. Budget is incidenteel beschikbaar tot en met 2024 en is gebaseerd op de incidenteel extra hiervoor beschikbaar gestelde middelen vanuit het gemeentefonds.	195	195		
• Storting bijdrage PHP subsidie in Algemene reserve.			531	
Overige incidentele stortingen in reserves	69			
Totaal incidentele lasten	5.195	3.960	2.733	2.243
Saldo incidentele baten/lasten	-360	-110	0	0

Het begrotingssaldo behoort in de structurele zin te worden gepresenteerd. Indien de incidentele lasten hoger zijn dan de incidentele baten, dan leidt dit tot een verbetering van het structurele begrotingssaldo.

Presentatie structureel begrotingssaldo

Op grond van artikel 189 van de Gemeentewet behoort de begroting structureel en reëel in evenwicht te zijn. Met structureel evenwicht wordt bedoeld dat structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Met reëel evenwicht wordt bedoeld dat de geraamde baten en lasten in de meerjarenbegroting volledig en realistisch zijn. In navolgende tabel gaan we in op het structurele begrotingssaldo.

Incidenteel en structureel begrotingssaldo (x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Baten	102.746	103.913	106.502	103.066
Lasten	101.698	99.173	100.911	103.205
Resultaat voor bestemming	1.049	4.741	5.591	-139
Resultaatbestemming	382	-665	-301	227
Resultaat na bestemming	1.430	4.075	5.290	88
af: Saldo incidentele baten/lasten	-360	-110	0	0
Structureel begrotingssaldo	1.790	4.185	5.290	88
	overschot	overschot	overschot	overschot

Voor de begrotingsjaren 2023-2024 is sprake van meer incidentele lasten dan incidentele baten. Het corrigeren van het begrotingssaldo voor incidentele lasten en baten (resultaat na bestemming) leidt tot een verbetering van het structurele begrotingssaldo in deze jaren.

De Provincie Noord-Brabant toetst bij het bepalen van de vorm van toezicht eerst naar het structureel en reëel in evenwicht zijn van het begrotingsjaar 2023. Als dit niet het geval is, dan wordt het laatste jaar (i.c. 2026) beoordeeld. Conclusie is dat onze begroting zowel voor het begrotingsjaar 2023, als meerjarig (2026) structureel en reëel in evenwicht is.

Stand van zaken te realiseren taakstellingen en restant stelposten

Taakstellingen

In deze begroting inclusief meerjarenramingen is een aantal nog te realiseren taakstellingen opgenomen. De stand van zaken hiervan is als volgt:

Overzicht taakstellingen (x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Kerntaken - dekkingsplan	1.406	1.537	2.088	2.097
Totaal nog te realiseren taakstellingen	1.406	1.537	2.088	2.097

Toelichting taakstellingen

Kerntaken dekkingsplan

Op 2 november 2021 heeft de gemeenteraad het Kerntaken-dekkingsplan vastgesteld. In de voorgaande jaren heeft de gemeente Boxtel meerdere keren te maken gehad met een niet sluitende begroting. Via allerlei tijdelijke oplossingen is de begroting uiteindelijk steeds sluitend gemaakt. Maar de druk op de begroting bleef en dit was reden om een kerntakendiscussie op te starten.

De gemeenteraad heeft hierbij opdracht gegeven een kerntaken-dekkingsplan uit te werken op basis van denkriching 5: 'Naar een veerkrachtig Boxtel'. Om uiteindelijk die denkriching invulling te kunnen geven is een dekkingsplan samengesteld voor denkriching 4: 'De basis op orde'. De basis op orde wordt hier gezien als dat de gemeente Boxtel voldoende budget en menskracht beschikbaar heeft om haar (wettelijke) taken uit te kunnen voeren. Voldoende betekent dat de uitvoering sober en doelmatig is, dat het wettelijk minimum wordt gevolgd, dat er geen achterstanden zijn en de beheerplannen op orde zijn.

Inmiddels is een deel van de opdracht gerealiseerd in de begroting. Samenvattend geeft dit (medio juli 2022) het volgende beeld:

Kerntaken dekkingsplan per product (x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Totaal destijds opgenomen in begroting (besluit gemeenteraad 2-11-2021)	3.838	3.976	4.527	4.536
Gerealiseerd t/m deze begroting	-2.432	-2.439	-2.439	-2.439
Totaal nog te realiseren taakstellingen	1.406	1.537	2.088	2.097
Verdeeld over de producten is dit:				
- Klimaatadaptatie en energietransitie	90	90	90	90
- Plattelandsvernieuwing	52	52	52	52
- Jeugdzorg	177	177	177	177
- WMO	87	87	87	87
- Inkomensvoorziening	360	360	360	360
- Onderwijs	50	50	50	50
- Ruimtelijke ontwikkeling	50	50	50	50
- Beheer onroerend goed	200	300	400	400
- Groenbeheer	40	50	50	50
- Beheer openbare ruimte	78	97	97	97
- Verkeersmaatregelen	4	4	454	454
- Parkeren	7			
- Economische aangelegenheden	84	85	85	86
- Sport	63	63	63	63
- Monumentenzorg en oudheidkunde	30	30	30	30
- Algemene dekkingsmiddelen	35	43	43	52
Totaal restant kerntaken dekkingsplan	1.406	1.537	2.088	2.097

Stelposten/Begrotingssaldo

In deze begroting resteert een saldo tussen de begrote baten en de begrote lasten. Dit resultaat is het begrotingssaldo en kan op enig moment na begrotingsmutatie worden ingezet ten gunste van specifieke budgetten.

Overzicht vrij aanwendbare stelposten (x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Begrotingssaldo	1.430	4.075	5.290	88

Een positief begrotingssaldo is als exploitatieresultaat vrij inzetbaar en na afloop van het jaar maakt het werkelijke gerealiseerde saldo deel uit van het jaarresultaat.

Bestemde stelposten

Hierna volgt een overzicht van de bestemde stelposten. In principe is dit beschikbare begrotingsruimte en deze wordt op enig moment nog definitief aan reguliere budgetten toegevoegd.

- In dit overzicht zijn ook de kapitaallasten van de voorgenomen investeringen opgenomen. Een overzicht van de in deze begroting opgenomen voorgenomen investeringen is opgenomen in het hoofdstuk Investerings.

- Jeugdzorg: net zoals de eenmalige middelen die met de septembercirculaire voor 2022 toegekend zijn (€ 2,4 miljoen) worden ook de eenmalige middelen voor 2023 (€ 2,5 miljoen) nog niet ingezet. Nader uit te voeren onderzoek moet eerst aangeven welke deel van het budget moet worden ingezet voor jeugdbudget en welk deel eventueel kan worden toegevoegd aan de algemene middelen. Daarnaast is ook het structureel effect nog niet bekend. We streven er naar om bij de Tweede bestuursrapportage 2022 dit duidelijk te hebben.
- Tenslotte zijn stelposten beschikbaar voor ontwikkeling areaal en prijzen. Onderstaand de nog niet aan specifieke toegekende beschikbare budgetten.

Overzicht bestemde stelposten (x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Voorgenomen investeringen	120		250	598
Jeugdzorg	2.476			
Areaaluitbreiding	99	160	176	264
Prijsindexering (en accres gemeentefonds)	2.366	3.303	4.708	5.859
Totaal bestemde stelposten	5.061	3.464	5.134	6.721

Reserves

Nieuwe Nota reserves en voorzieningen 2022

Momenteel wordt een nieuwe Nota reserves en voorzieningen voorbereid. Streven is om deze voor het eind van 2022 aan de gemeenteraad ter vaststelling voor te leggen.

Onderbouwing nut en doel reserves

De basis hiervan ligt in de laatste door de gemeenteraad vastgestelde Nota reserves en voorzieningen en de goedgekeurde bijstellingen hierop. Hieronder een samenvatting.

Omschrijving	Door de raad vastgesteld doel
Algemene reserve	
Algemene Reserve	Opvangen van alle niet afgedekte financiële risico's.
Bestemmingsreserves	
<i>Afdekking kapitaallasten:</i>	
Investeringsbudget infrastructuur stedelijk gebied	Financiering van grote investeringen in het stedelijk gebied (dus niet buitengebied) inclusief projecten voor parkeren en fietsverkeer. Nog uit te voeren investeringen infrastructuur.
Onderwijs IHP algemeen (kapitaallasten)	Financiering van investeringen in onderwijsgebouwen. Onderdeel van verzamelreserve Afdekking kapitaallasten afgeronde investeringen.

Omschrijving	Door de raad vastgesteld doel
Dommelbad (kapitaallasten)	Financiering van investering van zwembad. Onderdeel van verzamelreserve Afdekking kapitaallasten afgeronde investeringen.
Realisatie buitenschoolse kinderopvang (kapitaallasten)	Financiering van kinderopvang en buitenschoolse opvang in de brede scholen. Onderdeel van verzamelreserve Afdekking kapitaallasten afgeronde investeringen.
Verbouwing Ursula (kapitaallasten)	Dekking deel kapitaallasten verbouwing frontoffice Ursulacomplex. Onderdeel van verzamelreserve Afdekking kapitaallasten afgeronde investeringen.
<i>Overige bestemmingsreserves</i>	
Egalisatie MGD-budgetten voor IV en ICT	Het voor IV en ICT behouden van door MGD hiervoor begrote budgetten die aan het eind van het jaar niet besteed zijn door MGD.
Egalisatie loonkostenontwikkeling MGD	Deze reserve is ingesteld vanaf 2020 (in raadsbesluit van eerste bestuursrapportage) en is bedoeld om resultaten die ontstaan op personele budgetten van MGD na afloop van een jaar via deze reserve beschikbaar te houden voor MGD.
Parkeervoorzieningen (deels kapitaallasten)	Aanvragers van een bouwvergunning die niet kunnen voldoen aan de parkeernorm van het gebied laten meebetalen in de aanleg van parkeerplaatsen elders. Een deel van de reserve functioneert nu als dekkingsreserve, nl. voor de kapitaallasten van de afgeronde investering Parkeren omgeving centrum.
Duurzame ontwikkeling	Mogelijk maken dat activiteiten in meerdere jaren kunnen worden uitgevoerd zonder dat door budgetspelregels de beschikbare jaarbudgetten vervallen.
Onderhoud en vervanging speelvoorzieningen	Het egaliseren van de jaarlijkse budgetten voor onderhoud en vervanging speelvoorzieningen waarbij de eventuele overschotten en tekorten op de betreffende exploitatiebudgetten via de resultaatbestemming worden verrekend met deze reserve.
Plattelandsvernieuwing	Mogelijk maken dat activiteiten in meerdere jaren kunnen worden uitgevoerd zonder dat door

Omschrijving	Door de raad vastgesteld doel
	budgetspelregels de beschikbare jaarbudgetten vervallen.
Sociaal Domein	Instellen van een buffer voor het opvangen van risico's op het sociaal domein.
Groenbeheer	Mogelijk maken dat overschotten op openbaar groen kunnen worden aangewend voor tekorten en voor nog te realiseren beleidsdoelstellingen van het geldende Groenbeleidsplan.
Grondexploitatie	Buffer voor de risico's in de grondexploitatie.
Ruimtelijke plannen/antérieure overeenkomsten	Bekostigen van bovenwijkse voorzieningen en van voorzieningen die getroffen moeten worden vanuit afgesloten antérieure overeenkomsten.

De reserves die vanuit Haaren per 1 januari 2021 zijn overgekomen zijn vooruitlopend op de nieuwe nota reserves en voorzieningen aan de totale reserves toegevoegd.

Algemene reserve

De raad van de gemeente Boxtel heeft in haar nota reserves en voorzieningen een minimale norm van de Algemene reserve vastgelegd (5% van de begrotingsomvang + 5% van de vaste activa minus de totale reserves per 1 januari). Toegepast op de cijfers van de meerjarenbegroting vanaf 2022 geeft de minimale norm van de Algemene reserve het volgende beeld te zien:

Berekening minimale norm Algemene reserve (x € 1.000)	2022	2023	2024	2025	2026
5% van de begrotingsomvang (lasten voor bestemming)	5.028	5.085	4.959	5.046	5.160
5% van de vaste activa minus totale reserves per 1 januari	2.372	2.885	2.781	2.648	2.516
TOTAAL MINIMALE NORM	7.400	7.970	7.739	7.693	7.677
SALDO ALGEMENE RESERVE	4.167	6.517	6.448	6.448	6.979

Conclusie is dat de begrote omvang van de Algemene reserve voor elk jaar nog beneden de door de raad gestelde minimale norm bevindt. Het verschil met de norm loopt jaarlijks wel terug.

Daarnaast wordt de omvang van de algemene reserve beoordeeld ten opzichte van de risico's zoals beschreven in paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing.

Overige bestemmingsreserves

De totale omvang van de overige bestemmingsreserves bedraagt bij aanvang van het begrotingsjaar 2023 € 17,7 miljoen en daalt iets tot € 17,4 miljoen aan het eind van het begrotingsjaar en stijgt vervolgens tot € 17,6 miljoen aan het eind van 2026.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves lopen via de resultaatbestemming en worden cijfermatig per programma gepresenteerd. De bestemmingsreserves kunnen per 1 januari 2023 worden verdeeld in:

- a. Reserves ter dekking van kapitaallasten van afgeronde investeringen: € 5,8 miljoen;
- b. Reserves ter dekking van kapitaallasten van lopende investeringen: € 1,8 miljoen;
- c. Overige bestemmingsreserves ter egalisatie van kosten en realisatie van plannen: € 10,2 miljoen.

Met uitzondering van de reserves ter dekking van kapitaallasten wordt er aan de bestemmingsreserves geen rente toegevoegd.

In het navolgende overzicht is het meerjarige verloop van de reserves weergegeven.

RESERVES						
Saldo per 1 januari (x € 1.000)	2022	2023	2024	2025	2026	2027
ALGEMENE RESERVE:						
Jaarresultaat na bestemming	4.391					
Algemene Reserve	3.492	5.842	5.773	5.773	6.304	6.304
Algemene Reserve, aandeel vanuit Haaren	675	675	675	675	675	675
BESTEMMINGSRERVES:						
Egalisatie MGD budgetten IV/ICT/Veranderprogr's	849	849	849	849	849	849
Egalisatie Loonkostenontwikkeling MGD	374	374	374	374	374	374
Investeringsbudget infrastructuur stedelijk gebied	1.815	1.756	1.690	1.625	1.559	1.494
Parkeervoorzieningen	214	208	203	197	192	187
Groenbeheer	520	235	235	235	235	235
Plattelandsvernieuwing	735	729	723	723	723	723
Onderwijs IHP algemeen (kapitaallasten)	3.929	3.747	3.568	3.389	3.211	3.034
Realisatie buitenschoolse kinderopvang	204	203	201	199	198	196
Verbouwing Ursula	325	332	347	363	381	400
Grondexploitatie	1.512	1.949	1.949	2.847	2.847	2.847
Dommelbad (kapitaallasten)	1.481	1.491	1.493	1.496	1.499	1.502
Egalisatie onderhoud speelvoorzieningen	112	112	112	112	112	112
Sociaal Domein	2.500	2.201	2.130	2.130	2.130	2.130
Duurzame ontwikkeling	1.790	1.610	1.610	1.610	1.610	1.610
Ruimtelijke plannen/antérieure overeenkomsten	770	770	770	770	770	770
Bestemmingsreserves, aandeel vanuit Haaren	1.160	1.160	1.160	1.160	1.160	1.160
Totaal reserves	26.848	24.244	23.862	24.528	24.829	24.602

In totaal daalt de omvang van de reserves van € 24,2 miljoen bij aanvang van het begrotingsjaar 2023 tot € 24,6 miljoen per 1 januari 2027.

De solvabiliteit (aandeel eigen vermogen op het totaal vermogen) stijgt in deze periode van 27,3% tot 32,3%. Een voldoende omvang van reserves is nodig om tegenvallers op te vangen en toekomstige ontwikkelingen te realiseren.

Begrote reservemutaties en resultaatbestemming

De belangrijkste begrote reservemutaties (resultaatbestemming) zijn samenvattend:

Specificatie mutaties reserves (x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
<i>stortingen in reserves:</i>					
project transformatie regio	69	69			
jaarresultaat	4.391				
rentecompensatie	148	99	96	93	90
overhevelingen	847			531	
resultaat grondexploitatie			898		
ursulacomplex (dekking kapitaallasten)	53	54	55	55	55
huisvesting onderwijs (dekking kapitaallasten)	31	31	32	32	32
Totaal stortingen	5.539	253	1.079	710	176
<i>onttrekkingen aan reserves:</i>					
dekking kapitaallasten	463	419	414	408	403
overhevelingen	2.163				
jaarresultaat en bestemming jaarresultaat	4.391				
begrotingssaldo	447				
project transformatie regio	209	209			
groenbeheer	285				
duurzaamheid en plattelandsvernieuwing	186	6			
Totaal onttrekkingen	8.144	634	414	408	403
RESULTAATBESTEMMING	2.604	382	-665	-301	227

Toelichting mutaties reserves vanaf 2023

Het BBV schrijft voor om in de begroting een overzicht op te nemen van de reservemutaties met een structureel en met een incidenteel karakter. Bovendien behoren de posten te worden gespecificeerd. Hiervoor verwijzen we naar het volgende overzicht:

Structurele en incidentele mutaties reserves (x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
<i>structurele stortingen in reserves:</i>				
Rentetoevoeging- en indexatie	99	96	93	90
Jaarlijkse toevoeging tlv exploitatie IHP en Ursula	85	86	86	86
Totaal structurele stortingen	184	182	179	176
<i>incidentele stortingen in reserves:</i>				
Overhevelingen			531	
Resultaat grondexploitatie		898		
Project transformatie regio	69			
Totaal incidentele stortingen	69	898	531	
TOTAAL STORTINGEN	253	1.079	710	176
<i>structurele onttrekkingen aan reserves:</i>				
Ter dekking van kapitaallasten van lopende investeringen	419	414	408	403
Totaal structurele onttrekkingen	419	414	408	403
<i>incidentele onttrekkingen aan reserves:</i>				
Project transformatie regio	209			
duurzaamheid en platteland vernieuwing	6			
Totaal incidentele onttrekkingen	215			
TOTAAL ONTTREKKINGEN	634	414	408	403
SALDO RESERVEMUTATIES	-382	665	301	-227

Voorzieningen

Onderbouwing nut en doel voorzieningen

De basis hiervan ligt in de laatste nota reserves en voorzieningen en de goedgekeurde bijstellingen hierop. Hieronder een samenvatting.

Omschrijving	Door de raad vastgesteld doel
Voorzieningen	
Wegenbeheer	Egalisatie van kosten voor onderhoud wegen.
Kunstwerken	Egalisatie van kosten voor onderhoud civieltechnische kunstwerken.
Openbare verlichting	Egalisatie van kosten voor onderhoud openbare verlichting.
Gemeentelijk Vastgoed	Egalisatie van kosten van onderhoud van gemeentelijk vastgoed.
Legaat van Cooth	De inkomsten uit het legaat zijn bestemd voor onderwijskundige doeleinden. Uitgebreide informatie over het legaat is te vinden in het rapport van de tijdelijke commissie Legaat van Cooth van november 1990. Jaarlijks dient een overzicht voor de gemeenteraad gemaakt te worden van de inkomsten, uitgaven en bezittingen in het kader van het legaat (raadsvoorstel 19-9-1991).
St. Jan's Baptistfonds	Ondersteuning van jeugdinitiatieven uit Liempde.
Schenking Dr. Hoekstichting	De schenking moet worden ingezet ten behoeve van de basisgezondheidszorg in Boxtel.
APPA bestuurders	De gemeente heeft een verzekering afgesloten voor nabestaanden- en ouderdomspensioen. Het verzekerde kapitaal was niet voldoende. Vandaar dat bij de jaarrekening 2019 een voorziening is ingesteld om aan de toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen.
Wachtgeld voormalige bestuurders	Aanstaande wachtgeldverplichtingen voor voormalige wethouders.
Egalisatie reinigingstarieven	Opvangen van ongewenste schommelingen in de tarieven.
Riolering	Deze voorziening is ingesteld per 1 januari 2020 en is bedoeld om kosten en opbrengsten van riolering te egaliseren en te sparen voor toekomstig onderhoud, renovatie en vervanging. De basis hiervoor is het in december 2019 door de raad vastgestelde vGRP-6.

Meerjarige ontwikkeling voorzieningen

Samenvattend naar soort voorziening zien we het volgende beeld:

Overzicht voorzieningen per 1 januari (x € 1.000)	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Verplichtingen, verliezen en risico's	1.269	1.037	1.018	1.099	1.188	1.276
Onderhoudsegalisatie	5.405	5.068	4.346	4.122	3.629	3.317
Toekomstige vervangingsinvesteringen						
Door derden bekleemde middelen	13.436	13.954	14.103	14.288	14.535	15.049
Totaal voorzieningen	20.110	20.059	19.467	19.508	19.351	19.642

De voorzieningen die vanuit Haaren per 1 januari 2021 zijn overgekomen zijn vooruitlopend op de nieuwe Nota reserves en voorzieningen aan de totale voorzieningen toegevoegd.

In het navolgende overzicht is het meerjarige verloop van de voorzieningen weergegeven.

VOORZIENINGEN						
Saldo per 1 januari (x € 1.000)	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Voorziening APPA bestuurders	824	917	1.008	1.098	1.187	1.275
Voorziening wachtgeld voormalige bestuurders	261	118	9			
Wegenbeheer	1.764	1.418	1.076	1.080	1.178	1.289
Kunstwerken	316	386	412	389	428	494
Openbare verlichting						
Legaat van Cooth	1.138	1.752	1.752	1.752	1.752	1.752
Gemeentelijk vastgoed	3.157	3.097	2.690	2.485	1.856	1.366
Nog te maken kosten afgesloten GREX	184					
St. Jan's Baptistfonds	10	10	10	10	10	11
Schenking Dr. Hoekstichting	31	31	31	31	31	31
Egalisatie reinigingsstarieven	276	108	42	17	20	45
Riolering	10.787	10.860	11.074	11.284	11.527	12.016
<i>Ingebracht vanuit Haaren:</i>						
Onderhoud wegen	69	69	69	69	69	69
Onderhoud groen	12	12	12	12	12	12
Onderhoud gebouwen	72	72	72	72	72	72
Reconstructie en vervanging sportvelden	15	15	15	15	15	15
Voorziening Riool	1.194	1.194	1.194	1.194	1.194	1.194
Gronden en terreinen	1	1	1	1	1	1
Totaal voorzieningen	20.110	20.059	19.467	19.508	19.351	19.642

Nieuw beleid, gehonoreerde wensen

In de Kadernota 2023 hebben we voorstellen gedaan om nieuwe ontwikkelingen op te nemen in de begroting. De gemeenteraad heeft met het vaststellen van de Kadernota ingestemd met deze voorstellen. Samengevat gaat het hierbij om de volgende ontwikkelingen:

Nieuwe ontwikkelingen Kadernota 2023 (x € 1.000: negatief bedrag = meer lasten)	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
Succesvolle proef Taalhuis (aanpak van laaggeletterdheid) omzetten in structureel beleid per 2023	-21	-21	-21	-21
Nieuwbouw HUB Boxtel (inclusief voorbereidingsbudget 2023)	-120			-70
Nieuwbouw Willibrordus school Esch			-250	-250
Ruimtelijke visie Noordwesthoek Boxtel	-50	-50		
VN verdrag Art. 19 Verdrag Handicap	Pm	Pm	Pm	Pm
Begroting 2023 MGD toekomstbestendige organisatie, netto effect na inzet budget Kerntaken-Dekkingsplan	-1.200	-1.242	-1.285	-1.330
Totaal nieuwe ontwikkelingen Kadernota 2023	-1.391	-1.313	-1.556	-1.671

Deze ontwikkelingen zijn verwerkt in deze begroting. Voor een inhoudelijke toelichting verwijzen we u naar de Kadernota 2023 (raad 12 juli 2022).

Investerings

Investerings met economisch en maatschappelijk nut

De investeringen kunnen krachtens het Besluit Begroting en Verantwoording worden onderscheiden in investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

- **Investerings met een economisch nut** worden gedefinieerd als investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven en/of die verhandelbaar zijn.
- **Investerings met een meerjarig maatschappelijk nut** brengen vaak veel onderhoud met zich mee, terwijl ze meestal niet worden vervangen. Er is geen markt voor waar deze activa kunnen worden verhandeld.

De systematiek van activering en afschrijving is voor beide soorten investeringen gelijk getrokken; investeringen met een economisch nut en investeringen met een maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de verwachte levensduur wordt jaarlijks afgeschreven. Verder geldt voor beide de netto methode; dat wil zeggen dat investeringsbijdragen van derden direct in mindering mogen worden gebracht.

In de Eerste bestuursrapportage 2022 is gerapporteerd over mutaties in de investeringen. In aanvulling daarop zijn in deze begroting verder geen investeringsmutaties doorgevoerd.

De investeringen zijn verder onder te verdelen naar lopende investeringen en voorgenomen,

gehonoreerde investeringen. De hieronder weergegeven lopende investeringen zijn vervolgens onderverdeeld naar investeringen met een economisch nut en investeringen met een maatschappelijk nut. Het verschil tussen het totaal krediet en de begrote bedragen vanaf 2022 zijn de tot en met 2021 gerealiseerde investeringen.

In het overzicht zijn de lopende investeringen weergegeven met daarbij het totaal beschikbaar gestelde krediet per investering.

Overzicht investeringen (x € 1.000)	Krediet totaal	Besteed t/m 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
<i>investeringen met economisch nut:</i>							
Automatiseringsapparatuur Gemeenteraad	50	42	8				
Veegwagen	160		160				
Vrachtwagenstrooier	43			43			
Investeringen gemeentelijk vastgoed	3.703		711	380	559	718	1.335
Zijlader huisvuil	215		215				
Vervangen reserve vuilniswagen	185		185				
Ondergrondse containers	155	57	98				
Rioolinvesteringen op basis van vGRP-6	11.035	4.305	4.059	621	899	1.080	70
totaal economisch nut	15.546	4.403	5.436	1.044	1.458	1.798	1.405
<i>investeringen met maatschappelijk nut:</i>							
Verkeersregelinstallaties	95	31	64				
Move snelfietsroute	439	314	124				
Verbindingsweg Ladonk-Kapelweg	19.104	7.837	6.538	3.653	1.075		
Herinrichting Molenwijkseweg	1.377	764	50	563			
Aanpassing Bosscheweg-Dukaat-De Ketting	1.700	157	1.543				
Herinrichting Kalksheuvel	675	17	658				
Herinrichting Lennisheuvel-Boxtel	250			250			
Ontsluitingsweg Dukaat	500	368	132				
Herinrichting Rechterstraat	1.334	1.299	35				
Keulsebaan deelplan 4c	2.500	27	2.473				
Liempde, herinrichting a.g.v. rioolwerken	500			500			
Herinrichting Ladonkseweg-Kruisbroeksestraat	250		50	200			
Oversteek Industrierweg-Kruisbroeksestraat	250			250			
Oversteek Industrierweg-Mijlstraat	250			250			
Beeldkwaliteit Parkweg	50			50			
Brug Essche Stroom	900	778	122				
Civieltechnische investeringen	119					119	
Reconstructie Leunisdijk (civiel)	490	282	209				
Vervangen masten openbare verlichting	475	37	90	92	94	95	67

Vervangen armaturen openbare verlichting	522	87	82	84	85	87	98
Veiligheid op straat	175	134	42				
Herinrichting Stationsstraat	50	57	-7				
Kentekenherkenning Rechterstraat	52	46	6				
Reconstructie Leunisdijk (groen)	210	118	92				
totaal maatschappelijk nut	32.267	12.354	12.301	5.891	1.254	302	165

INVESTERINGEN	47.813	16.758	17.738	6.935	2.712	2.100	1.570
----------------------	---------------	---------------	---------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Overzicht desinvesteringen (x € 1.000)	Krediet totaal	Besteed t/m 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
<i>investerings met economisch nut:</i>							
Verkoop vastgoed (boekwaarde)	580		580				
<i>investerings met maatschappelijk nut:</i>							
Verbindingsweg Ladonk-Kapelweg	13.582	3.283	4.934	5.045	320		
Ontsluitingsweg Dukaat	500	28	472				
DESINVESTERINGEN	14.661	3.311	5.985	5.045	320		

Voorgenomen investeringen

Afgezien van deze investeringen zijn ook voorgenomen investeringen in deze begroting opgenomen. In totaal gaat het hierbij om een bedrag van in totaal € 10,1 miljoen in deze begrotingsperiode. De kapitaallasten van voorgenomen investeringen zijn structureel als stelpost in de begroting opgenomen voor een totaalbedrag van € 598.100. De raad heeft deze investeringen al gevoteerd. Het college heeft de bevoegdheid om deze investeringen in eerdere jaren tot uitvoering te brengen vooruitlopend op de formele begrotingsmutatie na besluit van de gemeenteraad.

Overzicht voorgenomen investeringen (x € 1.000)	Begrote investering		Begrote kapitaallasten	
	2025	2026	2025	2026
Gebiedsplan Onder de Rechter		100		6
Reconstructie Bosscheweg		1.300		69
Clarissenstraat		100		5
Verduurzaming maatschappelijk vastgoed		500		25
Herinrichting Kalkheuvel 2e fase		1.350		54
Verkeersregelinstantaties		1.000		100
Herinrichting Stationsstraat		550		19
Nieuwbouw HUB school Boxtel		Pm		70
Nieuwbouw Willibrordus school Esch	5.200		250	250
Totaal voorgenomen investeringen	5.200	4.900	250	598

Meerjarig overzicht balans

Met het opnemen van een geprognosticeerde balans krijgt de raad meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, reserves en voorzieningen, en in de financieringsbehoefte. De geprognosticeerde balans moet aansluiten op de balans in de jaarrekening, maar behoeft niet dezelfde mate van detail te kennen.

Het EMU-saldo kan afgeleid worden van de mutaties in de balans, dat is nl. het saldo van mutaties in de vorderingen en de mutaties in de schulden ofwel de som van de mutaties van de vaste en vlottende financiële activa minus de som van de mutaties van de vaste en vlottende schuld. Een berekening van het EMU-saldo is opgenomen in het bijlageboek.

Voor het opstellen van de meerjarige prognose van de balans zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Kolom 31-12-2021 betreft de definitieve cijfers per 31 december 2020 volgens de vastgestelde jaarrekening 2021;
- Kolom 2022 tot en met 2026 betreft de meerjarige prognose van de balans;
- Alle liquide middelen, overlopende activa en overlopende passiva zijn met elkaar verrekend: het saldo in de balans geeft de kortlopende financieringsbehoefte of de tijdelijke overschotten weer;
- Het onderdeel Eigen vermogen – resultaat is in de prognose van het onderdeel reserves verwerkt.

MEERJARIGE BALANS (x € 1.000)						
ACTIVA	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Immateriële vaste activa	213	235	212	194	183	173
Materiële vaste activa	68.050	76.092	74.092	72.558	70.689	68.262
Financiële vaste activa	6.028	5.616	5.171	4.728	4.285	3.861
Voorraden	5.690	6.895	5.798	6.781	4.934	3.909
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	26.380					
Liquide middelen	809					
Overlopende activa	1.877					
TOTAAL ACTIVA	109.045	88.838	85.274	84.261	80.092	76.205
PASSIVA	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Eigen vermogen	26.848	24.244	23.862	24.528	24.829	24.602
Voorzieningen	20.110	20.058	19.466	19.507	19.350	19.641
Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer	40.582	36.597	39.247	35.323	31.391	27.496
Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	17.757	7.939	2.699	4.904	4.521	4.467
Overlopende passiva	3.748					
TOTAAL PASSIVA	109.045	88.838	85.274	84.261	80.092	76.205

Overzicht van baten en lasten en presentatie structureel begrotingssaldo

De gemeenteraad heeft de wettelijke taak een begroting vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is. De provincie als toezichthouder heeft geconstateerd dat niet alle Brabantse gemeentebegrotingen een (uniforme) presentatie van het structureel begrotingssaldo bevatten. Daarom heeft de provincie de gemeenten geadviseerd gebruik te maken van onderstaande opstelling, die tevens volledig invulling geeft aan de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Overzicht van baten en lasten begroting 2023 (x € 1.000)	baten	lasten	saldo
Resultaat voor bestemming:			
Duurzame Transformatie	8.011	10.583	-2.572
Sociale Kracht	9.972	49.617	-39.645
Leefbare Ruimte	6.898	19.754	-12.856
Vitaal Ondernemen	453	5.197	-4.744
Meewerkend Bestuur	694	7.732	-7.038
Totaal van de programma's: resultaat voor bestemming	26.028	92.882	-66.854
Algemene dekkingsmiddelen, taakvelden:			
0.5 Treasury	740	-10	750
0.61 OZB woningen	5.600	652	4.948
0.62 OZB niet-woningen	3.500		3.500
0.63 Parkeerbelasting	181		181
0.64 Belastingen overig	68	7	61
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	65.918		65.918
Overhead (taakveld 0.4)	13	2.918	-2.905
Heffing vennootschapsbelasting (taakveld 0.9)			0
Bedrag onvoorzien (deel taakveld 0.8), exclusief begrotingssaldo	699	5.248	-4.549
SALDO VAN BATEN EN LASTEN	102.746	101.698	1.049
Toevoeging en onttrekking aan de reserves:			
Duurzame Transformatie	6		6
Sociale Kracht	365	31	334
Leefbare Ruimte	143	54	89
Vitaal Ondernemen	51		51
Meewerkend Bestuur		99	-99
Totaal van de programma's: resultaatbestemming	566	184	382
RESULTAAT	103.312	101.881	1.430
af: incidentele baten en lasten	4.835	5.195	-360
STRUCTUREEL BEGROTINGSSALDO	98.477	96.687	1.790

Op basis van dit overzicht kan worden geconcludeerd dat de begroting voor het jaar 2023 structureel en reëel in evenwicht is. Dit geldt echter niet voor de meerjarenraming 2023-2025 zoals blijkt uit de presentatie van het structureel begrotingssaldo vanuit het overzicht Incidentele baten en lasten op programmaniveau.

Inzicht in baten en lasten Begroting 2023

Inzicht baten Begroting 2023

In navolgend overzicht gaan we in op de verdeling van de baten zoals begroot voor het jaar 2023. De totaal geraamde baten, na bestemming van het resultaat voor het begrotingsjaar bedragen ruim € 103 miljoen. Deze baten worden gepresenteerd:

- als baten per programma
- als baten per inkomstensoort.

Baten per programma

De voor het jaar 2023 begrote baten (bedragen x € 1.000) op basis van de programma-indeling, zijn:

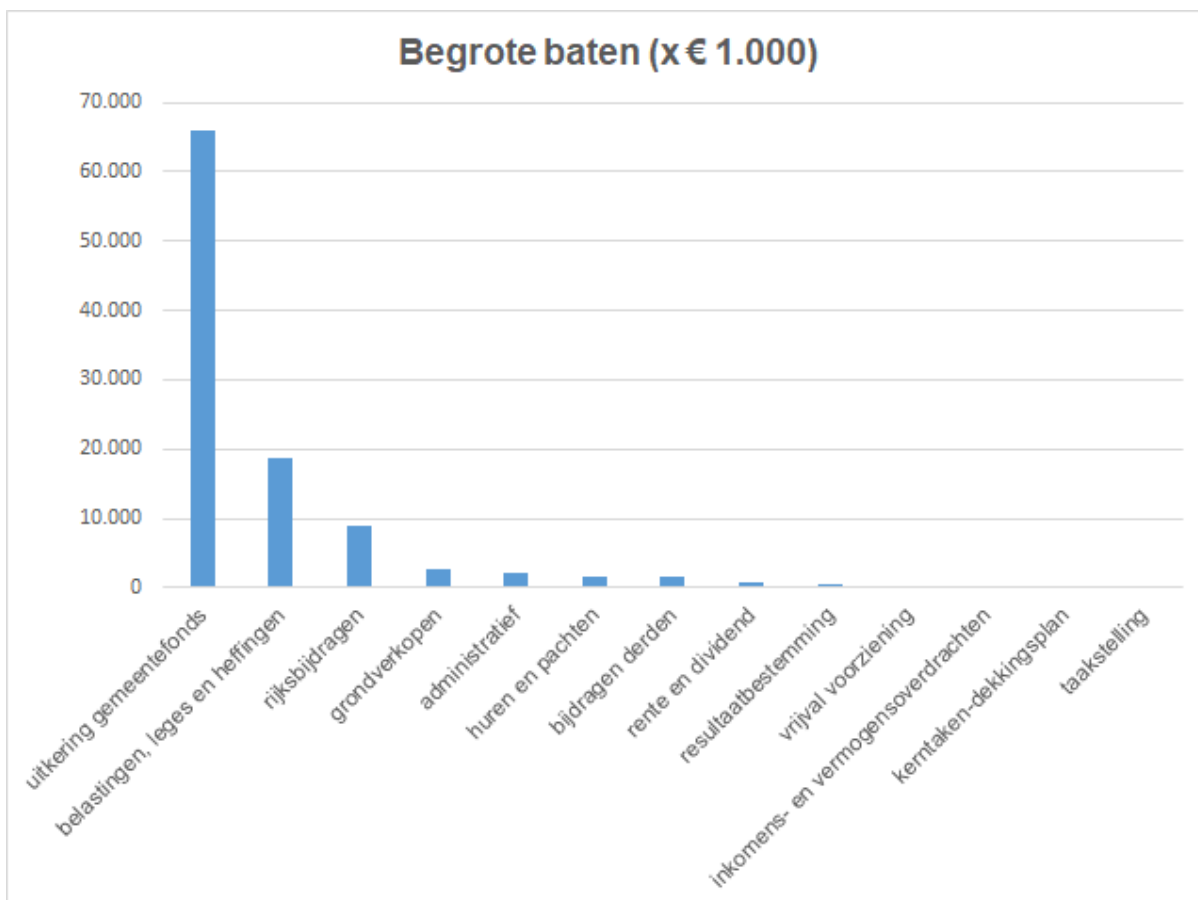
Programma	Baten	%
Duurzame Transformatie	8.017	7,76%
Sociale Kracht	10.338	10,01%
Leefbare Ruimte	7.253	7,02%
Vitaal Ondernemen	504	0,49%
Meewerkend Bestuur	77.201	74,73%
Totaal baten inclusief resultaatbestemming	103.312	100,00%

Baten per inkomstensoort

Voor een globaal inzicht in alle exploitatiebaten zijn deze onderverdeeld in hoofdgroepen. Hiermee wordt inzicht gegeven in de herkomst van de baten/dekkingsmiddelen.

Baten (bedragen x € 1.000)	Begroot	%
uitkering gemeentefonds	65.918	63,80%
belastingen, leges en heffingen	18.569	17,97%
rijksbijdragen	8.960	8,67%
grondverkopen	2.635	2,55%
administratief	2.167	2,10%
huren en pachten	1.697	1,64%
bijdragen derden	1.584	1,53%
rente en dividend	783	0,76%
resultaatbestemming	566	0,55%
vrijval voorziening	175	0,17%
inkomens- en vermogensoverdrachten	134	0,13%

kerntaken-dekkingsplan	85	0,08%
taakstelling	40	0,04%
Totaal baten inclusief resultaatbestemming	103.312	100,00%

Samenvattend bestaan dus ongeveer 90% van de gemeentelijke baten uit rijksbijdragen (inclusief gemeentefonds) en belastingen, leges en heffingen.

Verder wordt ruim € 0,5 miljoen vanuit de reserves ingezet als dekkingsmiddel via de resultaatbestemming.

Inzicht lasten Begroting 2023

In navolgend overzicht gaan we in op de verdeling van de lasten zoals begroot voor het jaar 2023. De totaal geraamde lasten, na bestemming van het resultaat voor het begrotingsjaar bedragen eveneens € 103 miljoen. Deze lasten worden gepresenteerd:

- als lasten per programma
- als lasten per uitgavensoort.

Lasten per programma

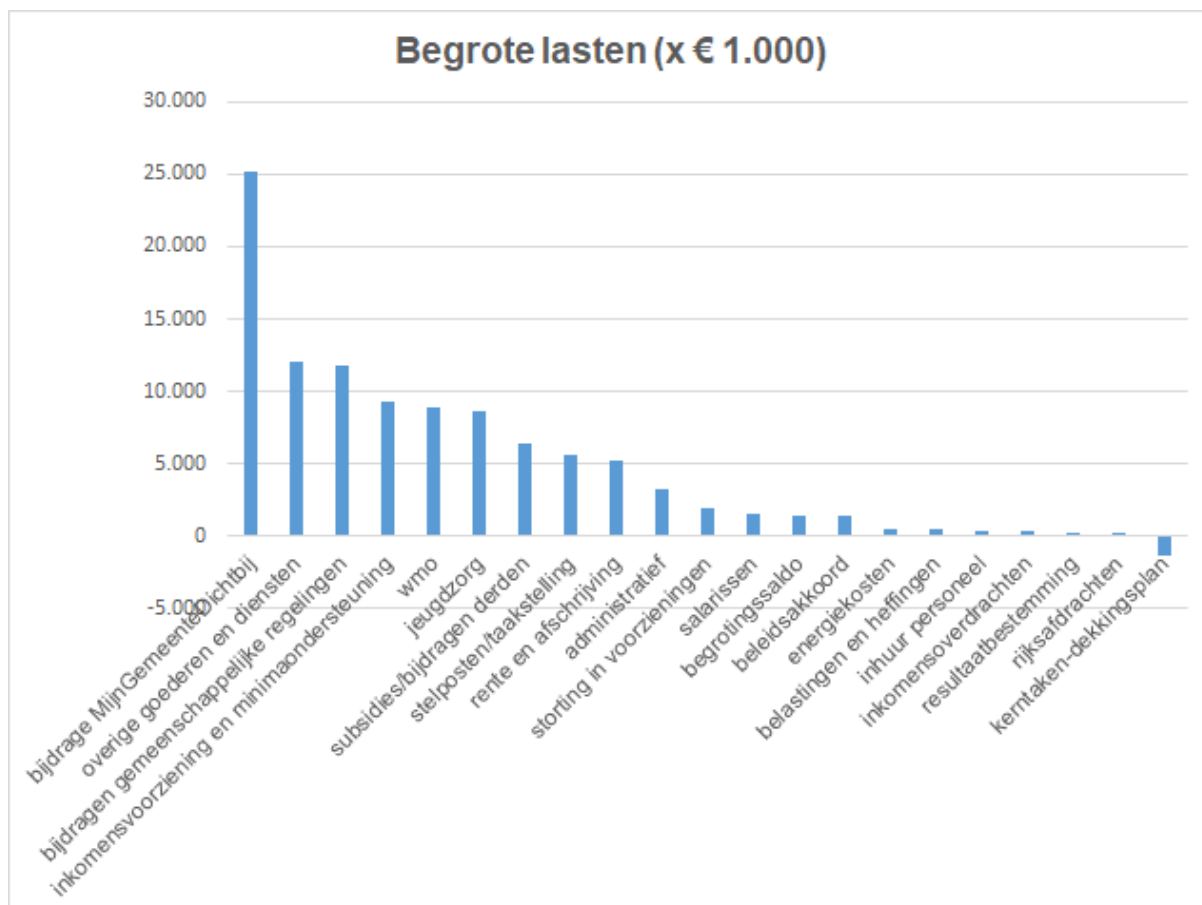
De voor het jaar 2023 begrote lasten (bedragen x € 1.000) op basis van de programma-indeling, zijn:

Programma	Lasten	%
Duurzame Transformatie	10.583	10,24%
Sociale Kracht	49.648	48,06%
Leefbare Ruimte	19.839	19,20%
Vitaal Ondernemen	5.197	5,03%
Meewerkend Bestuur	18.045	17,47%
Totaal lasten inclusief resultaatbestemming	103.312	100,00%

Lasten per uitgavensoort

Voor een globaal inzicht in alle exploitatielasten zijn deze onderverdeeld in hoofdgroepen. Hiermee wordt inzicht gegeven in de bestedingen.

Lasten (bedragen x € 1.000)	Begroot	%
bijdrage MijnGemeenteDichtbij	25.126	24,32%
overige goederen en diensten	12.059	11,67%
bijdragen gemeenschappelijke regelingen	11.764	11,39%
inkomensvoorziening en minimaondersteuning	9.343	9,04%
wmo	8.956	8,67%
jeugdzorg	8.586	8,31%
subsidies/bijdragen derden	6.403	6,20%
stelposten/taakstelling	5.651	5,47%
rente en afschrijving	5.170	5,00%
administratief	3.264	3,16%
storting in voorzieningen	1.948	1,89%
salarissen	1.540	1,49%
begrotingssaldo	1.430	1,38%
beleidsakkoord	1.366	1,32%
energiekosten	494	0,48%
belastingen en heffingen	476	0,46%
inhuur personeel	385	0,37%
inkomensoverdrachten	316	0,31%
resultaatbestemming	184	0,18%
rijksafdrachten	173	0,17%
kerntaken-dekkingsplan	-1.321	-1,28%
Totaal lasten inclusief resultaatbestemming	103.312	100,00%

Samenvattend zien we dat met een aandeel van ruim 24% de bijdrage aan MijnGemeenteDichtbij de grootste uitgavenpost is. De uitgaven sociaal domein (jeugdzorg, Wmo, inkomensvoorzieningen en minimaondersteuning) omvatten in totaal ruim 26% van de totaal begrote lasten.

Bijlagen

In het bijlagenboek behorende bij deze begroting zijn de volgende bijlagen opgenomen:

1. Conversietabel BBV taakveld – beleidsproduct
2. Baten en Lasten per BBV Taakveld
3. Begroting op beheerproductniveau (collegebegroting)
4. Overzicht Reserves en Voorzieningen
5. EMU-Saldo
6. Overzicht formatie en loonkosten
7. Subdiestaat welzijnsactiviteiten
8. Specificatie incidentele baten en lasten
9. Berekening gemeentefonds meerjarig
10. Ontwikkeling lokale lasten

Verplichte BBV indicatoren

In het BBV 2004 werden gemeenten voor het eerst verplicht om niet-financiële informatie in de begroting en jaarstukken op te nemen. Naast de financiële gegevens werden de 3 'w-vragen' (wat mag het kosten, wat willen we bereiken en wat gaat we daarvoor doen) opgenomen. Dit heeft er toe geleid dat de begrotingen beleidsmatiger werden. Het wordt steeds belangrijker voor gemeenten om te kunnen sturen op basis van meetbare prestaties.

Naast de uniforme taakvelden, wordt daarom in het herziene BBV voorgeschreven dat gemeenten vanaf 2017 een basisset van 39 beleidsindicatoren hanteren voor de begroting en verantwoordingsstukken. Desgewenst kunnen daar eigen indicatoren, toegesneden op de lokale situatie, aan worden toegevoegd. De indicatoren maken deel uit van de beleidsbegroting bij de programma's.

Zo kunnen raadsleden en anderen een helder beeld vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en gemeenten onderling vergelijken.

Voor de gemeenten is door de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING), met raadpleging van enkele gemeenten, een lijst van indicatoren ontwikkeld en samengesteld. Daarbij golden een aantal belangrijke uitgangspunten:

- de indicatoren leveren een bijdrage aan de versterking van het horizontaal toezicht;
- de raadsleden worden daarmee in staat gesteld om op maatschappelijke effecten te kunnen sturen;
- de indicatoren zijn van toepassing op alle gemeenten;
- de indicatoren zijn gebaseerd op landelijke bronnen waardoor er geen extra informatie uitvraag hoeft te worden gedaan en zodat gemeenten automatisch deelnemen;
- er worden bestaande bronnen gebruikt;
- de indicatoren worden regelmatig door de bronnen gepubliceerd;
- voor de indicatoren met betrekking tot het 'sociaal domein' is aangesloten bij de reeds bestaande 'Gemeentelijke monitor sociaal domein'.

Via de website 'waarstaatjegemeente.nl' zijn nagenoeg alle gegevens voor het opnemen van de indicatoren voor alle gemeenten beschikbaar. De beleidsindicatoren in het taakveld 'bestuur en ondersteuning' zijn niet op deze website opgenomen maar worden via de gemeenten zelf ingevuld. In verband met de ambtelijke fusie zijn juist deze gegevens voor onze gemeenten niet beschikbaar aangezien de budgetten voor bedrijfsvoering, overhead e.d. overgezet zijn naar onze GR.

In navolgend overzicht worden de indicatoren van onze gemeente gepresenteerd. als vergelijk zijn tevens de landelijke cijfers opgenomen en de cijfers van onze samenwerkingsgemeente Sint-Michielsgestel. De opgenomen cijfers zijn gebaseerd op gegevens die beschikbaar waren per augustus 2022.

Indicator	eenheid	periode	gebied / dimensie	waarde	bron	omschrijving
Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2021	Nederland	2,5	DUO/Ingrado	Het aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren dat absoluut verzuimer is (geweest) gedurende het schooljaar: de jongere is niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling en beschikt niet over een vrijstelling. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'.
			Boxtel	3,1		
			Sint-Michielsgestel	2		
Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	%	2020	Nederland	6	CBS Jeugd	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
			Boxtel	4		
			Sint-Michielsgestel	2		
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	%	2020	Nederland	2	CBS Jeugd	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
			Boxtel	2		
			Sint-Michielsgestel	1		
Banen	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2021	Nederland	805,5	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
			Boxtel	783,3		
			Sint-Michielsgestel	502,7		
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	per 10.000 inwoners	2021	Nederland	700	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.
			Boxtel	680		
			Sint-Michielsgestel	580		
Demografische druk	%	2022	Nederland	70,3	CBS Bevolkingsstatistiek	Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar.
			Boxtel	78,8		
			Sint-Michielsgestel	80,7		
Functiemenging	%	2021	Nederland	53,3	CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
			Boxtel	52,9		
			Sint-Michielsgestel	42,7		
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	€	2021	Nederland	733	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
			Boxtel	724		
			Sint-Michielsgestel	796		
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	2021	Nederland	810	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
			Boxtel	788		
			Sint-Michielsgestel	871		
Gemiddelde WOZ waarde	x €1.000	2017	Nederland	217		De gemiddelde WOZ waarde van woningen.

Indicator	eenheid	periode	gebied / dimensie	waarde	bron	omschrijving
			Boxtel	242	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	
			Sint-Michielsgestel	290		
			Nederland	230		
		2018	Boxtel	249		
			Sint-Michielsgestel	299		
			Nederland	250		
		2019	Boxtel	267		
			Sint-Michielsgestel	322		
			Nederland	271		
		2020	Boxtel	284		
			Sint-Michielsgestel	341		
			Nederland	290		
Jongeren met een delict voor de rechter	%	2020	Boxtel	298	CBS Jeugd	Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
			Sint-Michielsgestel	361		
			Nederland	1		
Jongeren met jeugdbescherming	%	2021	Boxtel	1	CBS Jeugd	
			Sint-Michielsgestel	0		
			Nederland	1,2		
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2021	Boxtel	1,1	CBS Jeugd	
			Sint-Michielsgestel	0,7		
			Nederland	12,9		
Jongeren met jeugdreclassering	%	2021	Boxtel	11,7	CBS Jeugd	
			Sint-Michielsgestel	9,7		
			Nederland	0,3		
Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2020	Boxtel	0,2	CBS - Participatiewet	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
			Sint-Michielsgestel	-		
			Nederland	202		
Misdrijven - Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	2021	Boxtel	210,4	CBS - Diefstallen	
			Sint-Michielsgestel	99,4		
			Nederland	1,3		
Misdrijven - Gewelddsmisdrijven	per 1.000 inwoners	2021	Boxtel	1,4	CBS - Criminaliteit	Het aantal gewelddsmisdrijven. Voorbeelden van gewelddsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
			Sint-Michielsgestel	1		
			Nederland	4,3		
Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	per 1.000 inwoners	2021	Boxtel	4,2	CBS - Criminaliteit	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.
			Sint-Michielsgestel	1,9		
			Nederland	6,1		
Misdrijven - Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	2021	Boxtel	5	CBS - Diefstallen	
			Sint-Michielsgestel	5,1		
			Nederland	1,8		
Netto arbeidsparticipatie	%	2020	Boxtel	0,5	CBS - Arbeidsdeelname	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
			Sint-Michielsgestel	0,3		
			Nederland	68,4		
			Boxtel	69,8		
			Sint-Michielsgestel	72		
			Nederland	68,4		

Indicator	eenheid	periode	gebied / dimensie	waarde	bron	omschrijving
Niet-sporters	%	2020	Nederland	49,3	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM	Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.
			Boxtel	43,9		
			Sint-Michielsgestel	43,8		
Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	2021	Nederland	8,9	Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.
			Boxtel	5,1		
			Sint-Michielsgestel	15,4		
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2020	Nederland	170	CBS statistiek Huishoudelijk afval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
			Boxtel	151		
			Sint-Michielsgestel	110		
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	%	2020	Nederland	26,8	berekening	
			Boxtel	10		
			Sint-Michielsgestel	19,6		
Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	2021	Nederland	431,2	CBS - Participatiewet	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.
			Boxtel	240,7		
			Sint-Michielsgestel	152,6		
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2021	Nederland	19	DUO/Ingrado	Het relatieve aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren zonder vrijstelling dat langer dan 4 opeenvolgende weken niet ingeschreven was op school. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'.
			Boxtel	11		
			Sint-Michielsgestel	9		
Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2017	Nederland	11	Stichting Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 t/m 18 jaar. Jongeren van 12 t/m 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
			Boxtel	15		
			Sint-Michielsgestel	6		
		2018	Nederland	10		
			Boxtel	18		
			Sint-Michielsgestel	7		
		2019	Nederland	11		
			Boxtel	12		
			Sint-Michielsgestel	11		
		2020	Nederland	10		
			Boxtel	6		
			Sint-Michielsgestel	5		
		2021	Nederland	7		
			Boxtel	8		
			Sint-Michielsgestel	3		
Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw.15 t/m 64jr	2021	Nederland	165,1	LISA	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.
			Boxtel	148,1		
			Sint-Michielsgestel	174,7		
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2021	Nederland	1,9	DUO/Ingrado	Vsv'ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma. Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers die aan het begin van het schooljaar ingeschreven staan. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'.
			Boxtel	1,8		
			Sint-Michielsgestel	1		

Lijst van afkortingen

AB	Algemeen bestuur van een gemeenschappelijke regeling, stichting of vereniging
ALV	Algemene ledenvergadering
APPA	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
ARR	Algemene risicoreserve
AvA	Algemene vergadering van aandeelhouders
AVOI	Algemene verordening ondergrondse infrastructuren
BAG	Basisregistratie adressen en gebouwen
BBdB	Boxtel Binnen de Bruggen
BBV	Besluit begroten en verantwoorden provincies en gemeenten
BCF	BTW compensatiefonds
BERAP	Bestuursrapportage
BHIC	Brabant historisch informatiecentrum
BIBOB	Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BIZ	Bedrijf Investeringszone
BNG	Bank Nederlandse gemeenten
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BOPZ	Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen
BRP	Basisregistratie persoonsgegevens
BSB	Brede Scholen Boxtel
BTW	Belasting toegevoegde waarde
BUIG	Bundeling uitkering inkomensvoorziening
Burap	Bestuursrapportage
CAK	Centraal administratiekantoor
CAR	Construction allrisk verzekering
CBS	Centraal bureau voor de statistiek

Ciso	Chief information security officer
CmK	Cultuureducatie met kwaliteit
DB	Dagelijks bestuur van een gemeenschappelijke regeling, stichting of vereniging
DP	Dekkingsplan
DUO	Dienst uitvoering onderwijs
E-Laden	Elektrisch laden
EMU	Economisch Monetaire unie
EPR	Eikenprocessierups
EVZ	Ecologische verbindingzones
FG	Functionaris gegevensbeveiliging
FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
GFT	Groente fruit tuinafval
GGD	Gemeentelijke gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GMA	Gemiddeld Maatschappelijk Actief
GR	Gemeenschappelijke regeling
GREX	Gronden in exploitatie
GVVP	Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan
HBO	Hoger Beroeps Onderwijs
HHA	Huishoudelijk Afval
HMA	Hoog Maatschappelijk Actief
HNG	Hypotheekfonds Nederlandse gemeenten
HOF	Wet houdbaarheid overheidsfinanciën
ICT	Informatie en communicatie techniek
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IOAW	Inkomensvoorziening oudere en arbeidsongeschikte werknemers

IOAZ	Inkomensvoorziening oudere en arbeidsongeschikte zelfstandigen
IV	Informatievoorziening
KDN	Kadernota
LEA	Lokaal educatieve agenda
LED	Light emitting diode (elektronische halfgeleidercomponent)
Leningen O/G	Leningen opgenomen gelden
Leningen U/G	Leningen uitgeleende gelden
LKS	Loonkostensubsidie
LMA	Laag Maatschappelijk Actief
LTA	Landelijk transitie arrangement
MD	Mozaïek Dommelvallei
MEO	Maatschappelijke en economische ontwikkeling
MER	Milieu Effect Rapportage
MGD	MijnGemeenteDichtbij
MOP	Meerjaren onderhoudsplan
MPG	Meerjarenplan grondexploitatie
NNB	Natuurnetwerk Noord-Brabant
NOB	Noord Oost Brabant
NO-way	Noordelijke Ontsluitingsweg
OAB	Onderwijs achterstandenbeleid
OAD	Ontwikkelgerichte Arbeidsmatige Dagbesteding
ODBN	Omgevingsdienst Brabant-Noord
OZB	Onroerende zaakbelastingen
P&C	Planning en control
P&O	Personeel en organisatie
PAS	Programma aanpak stikstof

PEP	Platform Esch Perspectief
PGB	Persoons gebonden budget
PHS	Programma hoogfrequent spoor
PMD	Plastic-, Metalen- en Drankverpakkingen
PW	Participatiewet
Q1-Q2....	Quarter (kwartaal)
RAV	Regionaal ambulance vervoer
RES	Regionale Energie Strategie
RIVM	Rijksinstituut voor volksgezondheid en milieu
RMC	Regionaal meld- en coördinatiepunt
RVO	Rijksdienst voor ondernemend Nederland
RvST	Raad van State
SD	Sociaal domein
SNV	Sociale Netwerk Versterking
SPUK	Specifieke uitkering stimulering sport
Stg.	Stichting
T&T	Project van transitie naar transformatie
TALK	Tracé A2-Ladonk-Kapelweg
TOM	Traject op maat
TONK	Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten
TOZO	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers
TRAP	Toeristisch recreatief actieplan
TURAP	Tussentijdse rapportage
VAB	Vrijkomende Agrarische Bedrijfsbebouwing
VANG	Van Afval Naar Grondstof
VANG	Verbindingsweg A2-N618

VANG-HHA	Van afval naar grondstof-huishoudelijk afval
vGRP	verbreed gemeentelijk rioleringsplan
VLK	Verbindingsweg-Ladonk-Kapelweg
VNG	Vereniging Nederlandse gemeenten
VOG	Verklaring omtrent gedrag
VRI	Verkeersregelinstallatie
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
VVV	Vereniging voor Vreemdelingen Verkeer
VWS	Volksgezondheid wetenschap en sport
Wet RMC	Wet Regionale Meld- en Coördinatiefunctie
WLZ	Wet Langdurige Zorg
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WOZ	Wet waardering onroerende zaken
WSD	Werkvoorzieningsschap de Dommel
WSOB	Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen
WSW	Wet sociale werkvoorziening

Begrippenlijst

Algemene dekkingsmiddelen

Inkomsten van een gemeente waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. In tegenstelling tot specifieke dekkingsmiddelen kan een gemeente algemene dekkingsmiddelen dus vrij besteden.

Algemene uitkering

Een van de uitkeringen die gemeenten van het Rijk ontvangen. Dat gebeurt via het Gemeentefonds. Gemeenten kunnen, met inachtneming van wet- en regelgeving, zelf bepalen of zij de algemene uitkering uitgeven aan medebewindstaken of aan eigen beleid.

Algemene reserve

Het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente. Dit vormt een buffer voor financiële tegenvallers. Het BBV kent behalve de algemene reserve ook bestemmingsreserves. Dat zijn reserves waaraan de gemeenteraad al een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Baten

Gemeenten werken met een stelsel van baten en lasten. Dat betekent dat inkomsten en uitgaven moeten worden toegerekend aan het begrotingsjaar waarop zij betrekking hebben. Bij een kasstelsel, wat de Rijksoverheid bijvoorbeeld hanteert, dienen inkomsten en uitgaven worden toegerekend aan het jaar waarin de betalingen zijn gedaan.

BBV

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) beschrijft de regels waaraan onder andere de begroting van een gemeente aan moet voldoen. Kijk voor meer informatie op wetten.nl.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit maakt duidelijk hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Door de manier waarop dit financiële kengetal wordt berekend is dit cijfer in het jaarverslag altijd hetzelfde als in de begroting.

Bestuurlijk belang

Zeggenschap. Een gemeente kan een bestuurlijk belang hebben in een verbonden partij doordat zij in het bestuur is vertegenwoordigd. De gemeente kan het ook hebben doordat zij stemrecht heeft in de verbonden partij.

Bouwgrond in exploitatie (BIE)

Gronden in eigendom van een gemeente, waarvoor de raad een grondexploitatiecomplex en een grondexploitatiebegroting heeft vastgesteld.

Deelneming

Participatie in een besloten of naamloze vennootschap, waarin de gemeente aandelen heeft.

Dividend

Een vergoeding die wordt uitbetaald aan aandeelhouders

Economische categorie

De eenheid waarin de baten en lasten van activiteiten binnen een taakveld worden uitgedrukt.

EMU-saldo

Het geraamde of het gerealiseerde saldo van de ontvangsten en uitgaven van een gemeente. Dit bedrag wordt berekend op transactiebasis en volgens Europese voorschriften.

Exploitatielasten

Alle jaarlijkse kosten van kapitaalgoederen die terug te vinden zijn op de begroting. Daarbij gaat het om afschrijvingen, rentekosten, onderhoudskosten, kosten om risico's te dekken en overheadkosten.

Financieel belang

Een bedrag wat aan een verbonden partij ter beschikking is gesteld en niet verhaald kan worden als de verbonden partij failliet gaat. Het kan ook het bedrag zijn waarvoor de gemeente aansprakelijk is als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Financiële kengetallen

Getallen waarmee inzicht verkregen kan worden in de financiële positie van de gemeente. Zie ook de informatie over de kengetallen bij de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Financieringsfunctie

Alle activiteiten die te maken hebben met het verwerven en beheren van financiële middelen door de gemeente.

Gemeenschappelijke regelingen

Een samenwerkingsverband tussen overheidslichamen (zoals bijvoorbeeld gemeenten) wat op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen is opgericht.

Grondexploitatie

Dit financiële kengetal geeft in een percentage weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.

Grondexploitatiebegroting

De financiële vertaling van een grondexploitatiecomplex, waarbij de kosten en opbrengsten gefaseerd zijn in de tijd, met een richttermijn van 10 jaar (voortschrijdend).

Grondexploitatiecomplex

Een ruimtelijk plan, voorzien van een financiële onderbouwing. In de praktijk wordt dit ook wel aangeduid als 'grondexploitatie' of 'grex'.

Investerings met economisch nut

Investerings die verhandelbaar zijn en kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.

Investerings met maatschappelijk nut

Investerings die niet verhandelbaar zijn, vaak onderhoud met zich meebrengen en veelal niet vervangen worden.

Kapitaalgoederen

Spullen die de gemeente nodig heeft om de diensten en goederen die zij levert aan inwoners te kunnen produceren. Daarbij gaat het om grotere zaken zoals wegen, riolering, water, groen en gebouwen.

Kwijtschelding

Inwoners die gemeentelijke belastingen niet kunnen betalen, kunnen de gemeente om kwijtschelding vragen. Het is afhankelijk van het gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid wie daarvoor wel of niet in aanmerking komt.

Lasten

Zie: stelsel van baten en lasten.

Lastendruk

Lastendruk is de mate waarin heffingen drukken op de te besteden inkomsten. De collectieve lastendruk wordt vaak uitgedrukt als het totaal aan belasting- en premieopbrengsten als percentage van het bruto binnenlands product (bbp).

Lokale heffingen

Een type gemeentelijke belasting. Voorbeelden van heffingen zijn de rioolheffing of de afvalstoffenheffing. In tegenstelling tot algemene belastingen (zoals parkeerbelasting of onroerendezaakbelasting) moet het geld dat gemeenten met heffingen ophalen, gebruikt worden om de kosten te dekken van datgene waarvoor ze in rekening worden gebracht. Heffingen worden ook wel rechten, tarieven of leges genoemd.

Netto schuldquote

Een financieel kengetal wat ook wel bekend staat als netto schuld als aandeel van de inkomsten. Het geeft informatie over de investeringsruimte die de gemeente heeft.

Overheadkosten

Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Paragrafen

Naast de programma's moeten gemeenten minimaal zeven programma-overstijgende paragrafen in de begroting opnemen (BBV-verplichting). In de paragrafen staat belangrijke informatie voor raadsleden waarmee zij inzicht krijgen in de financiële positie van de

gemeente, de beheersmatige aspecten en de risico's. Deze 7 verplichte paragrafen gaan over:

Lokale heffingen

Lokale heffingen zijn de opbrengsten uit retributies en de eigen belastingen. Met de informatie uit de paragraaf lokale heffingen kan de gemeenteraad een afweging maken tussen de belastingdruk en het gewenste voorzieningenniveau in de gemeente. In de paragraaf 'Lokale heffingen' staat namelijk informatie over:

- de geraamde inkomsten
- het beleid dat de gemeente voert ten aanzien van lokale heffingen
- een overzicht op hoofdlijnen van de lokale heffingen
- een aanduiding van de lastendruk
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Weerstandsvermogen en risicomanagement

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt de financiële positie van de gemeente beschreven. Ook moeten gemeenten hier een geprognosticeerde balans opnemen en enkele verplichte financiële kengetallen.

Kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn de spullen die de gemeente nodig heeft om de diensten en goederen die zij aan haar burgers levert te produceren; grote zaken die vaak veel waarde hebben en meerdere jaren meegaan. In de paragraaf 'onderhoud kapitaalgoederen' van de gemeentelijke begroting moeten ten minste de volgende kapitaalgoederen staan:

- wegen
- riolering
- water
- groen
- gebouwen

Van deze kapitaalgoederen moeten het beleidskader, de financiële consequenties die uit het beleidskader voortvloeien en een vertaling van de financiële consequenties in de begroting zijn opgenomen.

Financiering

In de financieringsparagraaf legt de gemeente de verwachtingen en het beleid voor de financieringsrisico's vast. De paragraaf geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Bedrijfsvoering

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rond de gemeentelijke bedrijfsvoering. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's te realiseren. Daarbij kan gedacht worden aan processen zoals investeringen in ICT om datalekken te voorkomen, het uitvoeren van de Digitale Agenda, regelingen voor oudere werknemers in de gemeente, of opleidingsbudgetten. Het betreft beleidsmatige (primaire) processen, ondersteunende (secundaire) processen en de sturing en beheersing ervan.

Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.

Als er alleen sprake is van een financieel belang gaat het dus niet om een verbonden partij. De lijst met verbonden partijen wordt onderverdeeld in:

- gemeenschappelijke regelingen
- vennootschappen en coöperaties
- stichtingen en verenigingen
- overige verbonden partijen

De gemeente moet niet alleen duidelijk maken wat het belang is dat de gemeente heeft, maar ook welk openbaar belang daarmee wordt gediend en hoe groot dat belang is. Daarbij moet de gemeente ook vermelden welke risico's de verbonden partij oplevert voor de financiële positie van de gemeente.

Grondbeleid

Grondbeleid is een middel om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van de volkshuisvesting, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen te verwezenlijken. De paragraaf grondbeleid moet in ieder geval bestaan uit:

- een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting
- een omschrijving van hoe de gemeente het grondbeleid uitvoert
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie
- een onderbouwing van de geraamde winstneming
- de beleidsuitgangspunten voor de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken

Producten (beleid)

Een samenhangend geheel van activiteiten op beleidsniveau.

Producten (beheer)

Een samenhangend geheel van activiteiten op uitvoeringsniveau.

Programma

Een samenhangend geheel van activiteiten in de gemeentebegroting.

Risico

De kans dat een positieve of een negatieve gebeurtenis van materieel belang die voorzien is in de begroting optreedt.

Solvabiliteitsratio

Dit financiële kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal.

Specifieke dekkingsmiddelen

Specifieke dekkingsmiddelen zijn inkomsten voor de gemeente die met een bepaald programma samenhangen. Daaronder vallen bijvoorbeeld inkomsten van het Rijk met een bepaald bestedingsdoel, de riool- en afvalstoffenheffing en opbrengsten voor het verstrekken van paspoorten.

Stelsel van baten en lasten

Gemeenten werken met een stelsel van baten en lasten. Dat betekent dat inkomsten en uitgaven moeten worden toegerekend aan het begrotingsjaar waarop zij betrekking hebben. Bij een kasstelsel, wat de Rijksoverheid bijvoorbeeld hanteert, dienen inkomsten en uitgaven worden toegerekend aan het jaar waarin de betalingen zijn gedaan.

Structurele exploitatieruimte

Een percentage waarmee beoordeeld kan worden welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De structurele exploitatieruimte wordt berekend door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten.

Taakveld

Eenheid waarin de programma's, of waarin de eenheden in overzichten en bedragen in het programmaplan, zijn onderverdeeld.

Weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel geld en mogelijkheden een gemeente heeft om niet-begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te dekken. Daarbij kan gedacht worden aan stille reserves, onbenutte belastingcapaciteit en post onvoorzien. Zie ook de paragraaf over weerstandsvermogen en risicobeheersing.